Тошкент ҳақиқати

• № 33 (10.610).

1994 йил 11 май чоршанба

Сотувда эркин нархда

1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН НАШР ЭТИЛМОҚДА.

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

ЧОРШАНБА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.

Тошкент, 9 май.

Р. Нуритдинов олган суратлар (ЎзА)

ЭЪТИРОФ

Америка Президенти Билл Клинтоннинг Президентимизга йўллаган бир неча телеграммасини ўқигансиз, албатта. Энди мана бу дастхат битилган сурат: "Президент Каримовга — энг эзгу тилаклар ила, Билл Клинтон".

Бу нимани англатади?

Бу — мустақил Ўзбекистонимизнинг дадил, жасурона одимлар билан тарихан қисқа вақт ичида жаҳон майдонига чиққанининг далолати эмасми? Президентимизнинг қатъият билан юритаётган ўзига хос ички ва ташқи сиёсати тез орада жаҳондаги барча давлат арбобларининг ҳам, ишбилармонларнинг ҳам эътиборини тортганига яна бир мисол эмасми?

Америка Қўшма Штатлари ўз қудратини яхши ҳис қилади, бинобарин, бошқа ҳар қандай давлатга шу нуқтаи назардан муносабатда бўлади. Демак, АҚШ Президентининг Ўзбекистон Президентига бу муносабати — республикамизнинг қудрати эътироф этилганидир.

(ЎзА).

ҒАЛАБА БАЙРАМИ ШАРАФИГА

Ўзбекистон меҳнаткашлари фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 49 йиллигини кенг нишонлади. Юртбошимиз Ислом Каримовнинг урушда қатнашганлар ва мамлакат ичкарисида фидойилик кўрсатганларни "Жасорат" ва "Шуҳрат" медаллари билан тақдирлаш тўғрисидаги Фармони байрамга алоҳида руҳ бағишлади.

Чеҳраларидан нур ёғилиб турган, кўкракларини қўша-қўша орден ва медаллар безаган, ҳамон бардаму хушчақчақ фахрийлар, қуролли кучлар ҳамда меҳнат жамоаларининг вакиллари юрт озодлиги ва мустақиллиги учун курашда ғолиб чиққанлар ҳурматини бажо келтириб, шаҳид кетганлар номини ёд айламоқ, уларнинг руҳи покларига таъзим қилмоқ ниятида 9 май куни эрта тонгданоқ Тошкентнинг Мустақиллик майдонига келдилар...

... Эрталаб соат 9. Фахрий қоровул саф тортган. Бош майдондаги Номаълум аскар қабрига ҳарбий оркестр садолари остида Ўзбекистон Республикаси Президенти, Республика Олий Кенгаши, Вазирлар Маҳкамаси, Мудофаа вазирлиги, Фахрийлар ташкилотлари уюшмаси Кенгаши, Халқ Демократик партияси Марказий Кенгаши, Касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши, Тошкент вилояти ва шаҳри ҳокимликлари, шаҳар жамоатчилиги номидан гулчамбарлар қўйилди.

Номаълум аскар хотираси бир дақиқа сукут сақлаб ёдга олинади. Ўзбекистон Республикасининг Давлат мадҳияси янграйди. Республика Миллий гвардиясининг жангчилари номаълум аскар хотирасига ҳурмат бажо келтириб, минбар ёнидан шахдам қадам ташлаб ўтадилар.

Урушда оғир жароҳатланиб Тошкент госпиталларида ҳаётдан кўз юмган жангчилар дафн этилган Волгоград кўчасидаги "Биродарлик қабристони" ҳам шу куни одамлар билан гавжум бўлди. Бу ердаги "Мотамсаро аёл" меъмориал ёдгорлиги пойига ҳам баҳорнинг анвойи гуллари қўйилди.

Маросимларда Ўзбекистон Президенти И. Каримов, Республика Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Э. Халилов, Бош вазир А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчилари М. Умурзоқов, Т. Алимов, Х. Жўраев, М. Мирқосимов, Ўзбекистон Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Б. Бугров, Республика Бош вазирининг ўринбосарлари М. Қорабоев, К. Тўлаганов, Ў. Султонов, А. Возненко, Қ. Ҳаққулов, М. Шарифхўжаев, Тошкент шаҳри ҳокими А. Фозилбеков иштирок этдилар.

Биз Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси Фатҳулла Назруллаев билан суҳбатлашдик.

— Мамлакатимиз фахрийлари ғалаба кунини умумхалқ байрами сифатида нишонланаётганидан жуда хурсанддирлар, — деди у. - Мамлакатимиз раҳбарининг Ғалаба байрами муносабати билан йўллаган қутлови бизни гоят тўлқинлантирди. Президентимизнинг "1941-1945 йилларда фашизмга қарши урушда қатнашганларни ва мамлакат ичкарисида ишлаган меҳнаткашларни Ғалаба куни муносабати билан мукофотлаш тўғрисида"ги Фармони фахрийлар ҳақидаги ғамхўрликнинг яна бир ёрқин далили бўлди.

Ғалаба байрами куни Мустақиллик майдонида, шаҳарнинг маданият ва истироҳат боғларида, марказий кўчаларида, дам олиш масканларида халқ сайиллари кечгача давом этди. Уруш иштирокчилари билан учрашувлар ва суҳбатлар ўтказилди. Санъаткорлар иштирокида концерт дастурлари, турли томошалар намойиш этилди, ҳар хил спорт мусобақалари бўлиб ўтди.

Кечқурун мамлакатимиз пойтахти Тошкентда Ғалаба байрами шарафига мушакбозлик бўлди.

Т. БОТИРБЕКОВ,
ЎзА мухбири

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 10 май куни Япониянинг "Асахи", "Майнити" ва "Нихон кейзей симбун" газеталари мухбирлари Мисимура Йоити, Исигоока Кэн ҳамда Кая Тосихикони уларнинг илтимосига биноан қабул қилди.

Ислом Каримов Японияга расмий ташрифи арафасида бу обод ва илғор мамлакатнинг журналистлари билан мулоқотда бўлаётганидан мамнуният изҳор этди. Меҳмонларнинг мазкур сафарга доир, Ўзбекистоннинг бозор иқтисодиётига ўтишдаги ўзига хос йўли ва ислоҳотлар жараёнининг бориши тўғрисида берган саволларига жавоб қайтарди. Қачонлардир Машриқу Мағрибни боғлаган Буюк ипак йўли орқали бизнинг қадимги давлатимиз билан Япония ўртасида алоқалар ўрнатилган, деди Ўзбекистон раҳбари. Маданиятлар, урф-одатларимизда яқинлик юзага келган. Ҳозирги пайтда ўзбек ва япон қадимшунослари биргаликда халқларимиз ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари тарихи 2000 йилни ўз ичига олишини аниқладилар. Маданий давлатчилигининг илдизлари олис мозийга тақаладиган мустақил республикамиз ўз халқининг кўп асрлар давомида шаклланган ҳаёт тарзи, тарихий ва миллий ўзига хослигига асосланган тараққиёт йўлини танлади.

Мамлакатимиз раҳбари иқтисодий ислоҳотнинг беш тамойилини санаб ўтар экан, Ўзбекистон танлаган йўл нисбатан тўғри ва ишончли бўлиб чиққанини таъкидлади.

— Ислоҳотларимизнинг дастлабки босқичида мамлакатимизда кечаётган ва келгусида бўлажак иқтисодий ўзгаришлар учун ҳуқуқий асос яратган, яъни тегишли қонунлар, фармон ва қарорлар қабул қилган бўлсак, ҳозир кечаётган иккинчи босқичда хусусий тадбиркорликни ривожлантириш йўлидан бормоқдамиз, — деди Ислом Каримов. — Келгусида республикамиз ривожланган демократик давлатга айланиши шубҳасиз.

Республикамиз раҳбари япон мухбирларининг Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги, унга аъзо бўлган давлатлар билан Ўзбекистон ўртасидаги алоқалар равнақи, республикамизнинг халқаро ҳамкорлик муносабатлари, жумладан, Япония билан иқтисодий алоқаларнинг келгусидаги ривожи хусусидаги саволларига ҳам батафсил жавоб берди.

Япониялик журналистлар самимий қабул ҳамда қизғин мулоқот учун Президентга миннатдорлик изҳор этиб, Ислом Каримовнинг Японияга бўлажак ташрифи кўнгилли ва самарали ўтишини тиладилар.

Қабул маросимида Япониянинг Ўзбекистон Республикасидаги Муваққат ишлар вакили Кодзи Хино қатнашди.

***

Ўзбекистон Президенти шу куни Швейцариянинг "Креди Свисс" банки директорлар кенгаши раиси Рейнер Гут бошчилигидаги делегацияни қабул қилди.

Суҳбат чоғида жаҳонга машҳур "Креди Свисс" банки билан Ўзбекистон ўртасидаги ўзаро манфаатли алоқалар муваффақиятли ривожланаётгани таъкидланди уни янада мустаҳкамлаш хусусида фикрлашилди. Ислом Каримов Тошкентда "Креди Свисс" банки ваколатхонасининг очилиши мақсадга мувофиқлигини қайд этар экан, бу иш ҳамкорлик кўламини кенгайтиришда муҳим омил бўлишини айтди.

Жаноб Рейнер Гут Ўзбекистонга, айниқса, Самарқанд ва Бухорога ташрифи мамлакатимиз ҳақидаги тасаввурларини бутунлай ўзгартириб юборганини, Ўзбекистон, дарҳақиқат, табиий, иқтисодий имкониятларга бой юрт эканига яна бир карра ишонч ҳосил қилганини билдирди. У, шунингдек, "Креди Свисс" банки Ўзбекистон иқтисодиётининг ривожланишига ҳисса қўшишга, жумладан, мамлакат банк тизими учун малакали мутахассислар тайёрлашда кўмаклашишга тайёр эканини изҳор этди.

Учрашувда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Ў. Султонов иштирок этди.

(ЎзА)

Суратда: қабул пайти.
Р. Шагаев (ЎзА) сурати.

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ РАСМИЙ ТАШРИФИГА ДОИР

Япония Бош вазири Цутому Хатанинг таклифига биноан ва ўзаро келишувга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 1994 йил 16 майдан 19 майгача расмий ташриф билан Японияда бўлади.

Ўзбекистон ташқи ишлар вазирлиги матбуот шўъбаси.

ИЖОДКОРЛАР ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНАДИ

Ўзбекистон ижодий ходимлар жамғармасида журналистлар билан учрашув бўлди.

Жамғарма бош директори Мурод Эркабоев журналистларга республиканинг саккиз ижодий уюшмасини ҳамда 12,5 минг ижодий ходимини бирлаштирган бу жамоат ташкилотининг республика миқёсидаги ва халқаро фестиваллар ҳамда шунга ўхшаш бошқа йирик тадбирлар ўтказишдаги фаолияти ҳақида гапириб берди. Яқинда жамғарма "Арк суғурта гуруҳи" акционерлик жамияти билан ижодий ходимлар манфаатини ҳимоя қиладиган, уларнинг ҳаёти, соғлиги, мулки, меҳнатларининг натижаси ва муаллифлик ҳуқуқини суғурталайдиган "Альянс" суғурта агентлиги тузиш ҳақида битим тузди.

Учрашув қатнашчилари "Жамғарма" акционерлик жамияти рўйхатдан ўтгани, унинг акциялари сотила бошлагани, бу акцияларнинг дастлабки гуруҳи ижодий ходимлар фахрийларига бепул тарқатилиши ҳақида ҳам хабардор қилинди.

(ЎзА).

Пилла қурти боқиш қандай бормоқда?

УЧИНЧИ ЁШИДА

Пилла — деҳқончилик йилининг илк ҳосили ҳисобланади. Ана шу ҳосилнинг баракали, салмоқли, сифатли бўлиши деҳқонларнинг навбатдаги ишлари янада юришиб кетиши учун туртки вазифасини ўтайди. Шунинг учун ҳам илғор пиллакорлар қурт боқиш мавсумига пухта тайёргарлик кўрадилар. Тошкент туманида ҳам бу соҳада амалга оширилаётган ишлар анча ибратлидир. Аввало туманда қурт боқувчи хонадон соҳиблари аниқланди. Улар билан суҳбатлашилди, имкониятлари, истак-талаблари ҳисобга олинди. Пиллахоналар учун керакли ускуналарни ўз вақтида етказиб бериш чора тадбирлари кўрилди. Зарур миқдорда кўмир, ўтин билан таъминланди. Қурт боқувчилар билан шартномалар тузилди. Ана шундан сўнг қурт уруғини тарқатишга киришилди. Қисқа вақт ичида режадаги 691 қути қурт уруғи хонадонларга тарқатиб чиқилди. Қурт боқиш бошлаб юборилди.

Туманда қурт боқишнинг муваффақиятли ўтказишга эришиш учун етти кишидан иборат ёрдам кўрсатувчи комиссия тузилган. Бу комиссия таркибига мутахассислар, илғор пиллакорлар, тажрибакорлар киритилган. Тузиб чиқилган жадвалга мувофиқ комиссия аъзолари ҳар куни эрта билан хонадонларга йўл оладилар. Қаерда қурт боқиш қандай бормоқда, барг тақсимоти қандай бўлаётир? Қандай камчиликлар бор? Қандай муаммоларни ҳал этиш керак? Ҳозирги бозор иқтисоди шароитида пиллакорларнинг хотиржам меҳнат қилишлари учун шарт-шароит етарлими? Комиссия аъзолари асосан ана шу масалалар билан шуғулланадилар ва лозим топилган ҳолда зудлик билан ёрдам уюштирадилар.

Баргдан фойдаланиш ва унинг тақсимоти алоҳида назоратга олинади. Ҳар бир хўжалик баргни кесиб келтириш ва ташиш учун машина ажратади, тўрт-беш киши бу ишга жалб этилади. Улар пиллакорларнинг эҳтиёжига яраша баргни ўз вақтида кесиб, тарқатадилар. Баргни сўлитмасдан, янгилигида едиришга катта эътиборга берилади. Кўрилаётган бу чора-тадбирлар туманда пилла қурти боқишнинг анча муваффақиятли ўтишига кўмаклашмоқда. Ҳозир пилла қуртлари учинчи ёшни ўтамоқда. Айниқса, Т. Мирзаев номли, Охунбобоев номли, Ғуломмаҳмуд Абдуллаев номли, Ғиёс Умаров номли хўжаликларда пилла қурти боқиш намунали ташкил этилгандир.

Тошкент тумани пиллакорлари режадагидан анча ошириб ҳосил топшириш, ҳар қути қурт уруғидан ўтган йилдагига қараганда кўп пилла олиш учун ана шундай меҳнат қилмоқдалар.

Н. ИСАЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА

ҚАРДОШ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНАВЕРСИН!

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, "Ўзбекистонда Қозоғистон Республикаси кунларига тайёрганлик кўриш ва ўтказиш тўғрисида" қарор қабул қилди. Бу қарор Ўзбекистон Республикаси ва Қозоғистон Республикаси ҳукуматлари ўртасидаги маданият, соғлиқни сақлаш, илм-фан, маориф, саёҳат ва спорт соҳаларидаги ҳамкорликни чуқурлаштириш тўғрисидаги битимга мувофиқ қабул қилинди.

Мазкур қарорга биноан шу йил 23-27 майда Ўзбекистонда Қозоғистон Республикаси кунларини ўтказиш кўзда тутилган. Қозоғистон кунлари "Туркистон" саройида тантанали вазиятда очилади.

Қозоғистон Республикаси кунларига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича ташкилот қўмитаси тузилди. Республика Бош Вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков ташкилот қўмитаси раиси этиб тайинланди. Ташкилот қўмитасига Қозоғистон вазирлик ва идоралари билан биргаликда жуда қисқа муддатда дўстлик байрамига тайёргарлик ва уни ўтказишга доир дастур ҳамда тадбирлар режасини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш топширилди.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликларига ўз ҳудудларида ташкилот қўмитаси тасдиқлаган тадбирларнинг бажарилишини таъминлаш Қозоғистон Республикасидан келган меҳмонларни жойлаштириш ва уларнинг республикамизда бўлиши билан боғлиқ бошқа масалаларни ҳал этиш топширилди.

"Ўзбекистон ҳаво йўллари" миллий авиакомпанияси билан Ўрта Осиё темир йўл бошқармасига Қозоғистон кунлари иштирокчиларини уларнинг республикамиз бўйлаб сафари даврида авиация ва темир йўл билетлари билан таъминлаш, зарур ҳолларда республика ички йўналишлари бўйича қўшимча рейсларни жорий этишни назарда тутиш топширилди. "Ўзавтотранс" давлат корпорацияси билан "Тошшаҳар йўловчитранс" давлат уюшмаси ташкилот қўмитаси ва ҳокимликларнинг талабномасига биноан зарур миқдорда автотранспорт ажратиши шарт.

Ўзбекистон Республикаси матбуот қўмитасига бир ҳафта муддат ичида зарур тарғибот материаллари, проспектлар ва таклифномаларни тайёрлаш "Маҳаллий саноат" давлат уюшмасига эса, ташкилот қўмитасининг буюртмасига мувофиқ эсдалик совға ва нишонларини тайёрлаш таклиф этилди. Тошкент ҳокимлиги шаҳарни байрамона безатиши, байрам ўтказиладиган жойларда зарур ободончилик ишларини бажариши, корхона ва ташкилотларнинг буюртмаларини ҳисобга олиб Қозоғистон Республикаси кунлари дастурида кўзда тутилган концертлар, спектакллар ва спорт мусобақаларига қатнашадиган томошабинларни жой билан таъминлаши лозим.

Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси, газета ва журналларнинг таҳририятлари Ўзбекистон ва Қозоғистон халқларининг тарихан таркиб топган дўстлиги ва маданий алоқаларини, дўстлик кунларига қандай тайёргарлик кўрилаётгани ва унинг ўтказилишини кенг ёритиши лозим.

Ўзэкспомарказга Қозоғистон Республикаси миллий Фанлар Академияси ва Қозоғистон саноат корхоналари уюштирадиган кўргазмани зарур экспозиция майдонлари ва жиҳозлари билан таъминлаш топширилди. Фан ва техника давлат қўмитаси, республика Фанлар Академияси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, саноат уюшмалари, концернлар, бирлашмалар ва корхоналарга олимларни, Ўзбекистон халқ хўжалиги тармоқлари муҳандислари ва мутахассисларининг тажриба алмашиш, илмий-техника алоқаларини ривожлантириш ва чуқурлаштириш учун Қозоғистон Республикаси фан ютуқлари ва конверсия технологиялари кўргазмаси билан батафсил танишишини таъминлаш таклиф этилди.

Бўлажак дўстлик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш муносабати билан бошқа вазирлик ва идораларга ҳам тегишли топшириқлар берилди.

(ЎЗА).

Ташкилот қўмитаси йиғилиши

Республика Вазирлар Маҳкамасида мамлакатимизда ўтказиладиган Қозоғистон кунларига тайёргарлик кўриш ташкилот қўмитасининг йиғилиши бўлди. Унда вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокими, вазирликлар, ижодий уюшмалар вакиллари иштирок этди.

Йиғилишни Республика Бош Вазирининг биринчи ўринбосари, ташкилот қўмитаси раиси И. Жўрабеков бошқарди. Қорақалпоғистон Республикаси ва деярли барча вилоятларда бўлиб ўтадиган Қозоғистон кунлари, деди у, икки қон-қардош мамлакат ўртасидаги иқтисодий, ижтимоий ва маданий-маърифий ҳамкорликни, халқлар ўртасидаги азалий дўстликни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Бош Вазир ўринбосари М. Қорабоев республикамизда 23-27 майда ўтадиган Қозоғистон кунларига тайёргарликнинг бориши ҳақида батафсил ахборот берди. Шунингдек, Республика маданият ишлари вазири Э. Ҳайитбоев, Тошкент шаҳри ҳокими ўринбосари Ш. Жалилов қардошлик байрамини ҳар томонлама юқори савияда ўтказиш юзасидан кўрилаётган чора-тадбирлар хусусида гапирди.

Йиғилишда Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчилари М. Умурзоқов, Х. Жўраев қатнашди.

• Вилоят ҳокимлигида

КЕНГАШ МУҲОКАМАСИДА УЧ МАСАЛА

Вилоят ҳокими ҳузуридаги Маслаҳат кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда кенгаш аъзоларидан ташқари шаҳар ва туманларнинг ҳокимлари, вилоят ҳокимлиги бир қатор бўлим ва бошқармалари раҳбарлари, вилоят прокуратураси, адлия ва ички ишлар ҳамда солиқ нозирлиги бошқармаси раҳбарлари ҳамда кун тартибига киритилган масалалар билан боғлиқ бўлганлар иштирок этдилар.

Маслаҳат кенгаши йиғилишини вилоят ҳокими М. Икромов очди.

Шундан сўнг кун тартибидаги биринчи масала — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 28 сентябрдаги "Ўзбекистон Республикаси ташқарисига товар-моддий бойликларни чиқариш қоидаларидаги жиддий бузилишлар тўғрисида"ги қарорини бажариш бўйича Тошкент вилоятида олиб борилаётган ишлар тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Вилоят ҳокими ижроия маҳкамаси давлат ҳуқуқ бўлими мудири С. Хўжаева ана шу ҳақда маъруза қилди.

Маърузачи Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори вилоятда қандай ижро этилаётганлиги хусусида батафсил ахборот берди. Вилоят, шаҳар ва туман ҳокимликлари, божхона хизмати ва бошқа даҳлдор ташкилотлар билан ўзаро ҳамкорликда амалга оширилаётган ишларни кўрсатиб ўтди.

Вилоят солиқ нозирлиги ва божхона ходимлари томонидан ўтказилаётган текширишлар, товар-моддий бойликларни Республика ташқарисига қонунсиз олиб чиқиб кетилишига қарши олиб борилаётган кураш ва амалий тадбирлар аниқ рақамлар асосида маълум қилинди.

Маълумки, вилоят ҳокими ўтган йилнинг 23 февралида махсус қарор қабул қилган эди. Ана шу қарорда товар-моддий бойликларни қонунсиз равишда чиқиб кетишига йўл қўймасликнинг амалий тадбирлари белгиланиб, бу борада курашни кучайтириш масалалари ифодаланган эди. Бу қарорни бажариш соҳасида тегишли ташкилотлар ҳамкорлигида анчагина ишлар қилинаётганлиги эътироф этилди.

"Тошвилюктранс" ва "Тошвилпасстранс" концернлари томонидан товар-моддий бойликларни қонунсиз четга чиқаришнинг олдини олишда самарали чоралар қўллаётганликлари алоҳида таъкидланди. Мазкур концерн раҳбарлари божхона бошқармаси билан яқин алоқа ўрнатганлар, маълумотлар алмашиш изчил йўлга қўйилган, аниқланган қоида бузишлар бўйича зудлик билан чоралар кўрилмоқда.

Маърузачи ана шу чоралар нимадан иборат эканлиги, қонунбузарларга нисбатан қўлланган жазолар ҳақида рақамлар ва мисоллар билан батафсил гапирди.

Товар-моддий бойликларни четга олиб чиқиш устидан назорат қилувчи вилоят комиссияси чет билан бартер асосида маҳсулот айирбошлаш аҳволини махсус ўрганиб чиққан. Ана шу мақсадда 182 та хўжаликда текшириш ўтказилган. Текшириш натижалари шуни кўрсатдики, белгиланган тартиб, қоидалар қўпол равишда бузилганлиги сабабли 1 миллиард 973. миллион сўм ана шу хўжаликларга етказиб берилмаган. Маърузачи бартер қоидаларини бузиб катта моддий зарар кўрган хўжаликларни аниқ мисоллар билан кўрсатиб ўтди.

Маълумки ҳозир божхона хизмати Давлат солиқ қўмитаси таркибига киритилди ва ягона тизим ташкил этилди. Солиқ назорати ва божхона хизмати бирлашгандан сўнг товар-моддий бойликларни қонунсиз чиқиб кетишига қарши курашнинг самарадорлиги ошмоқда. Чунки кучлар бирлашиб мувофиқлашган ҳолда ҳаракат қилиш имконияти туғилди.

Лекин айни пайтда товар-моддий бойликларни қонунсиз тарзда олиб чиқиб кетишга уринишнинг олдини олиш ишларини ташкил этишда жиддий камчилик-нуқсонлар бор. Уларни тезроқ бартараф этишнинг амалий чораларини кўриш лозим. Шаҳар ва туман ҳокимлари қонун-қоидаларни бузишда айбдор бўлган хўжалик, корхона ва ташкилот раҳбарларига нисбатан чора кўришда айрим ҳолларда қатъиятсизликка йўл қўймоқдалар.

Солиқ назорати ва божхона хизмати тизими фаолиятида жиддий камчилик-нуқсонлар бор. Кадрларни танлаш, ўз жойига қўйиш, уларнинг масъулиятли ва малакасини ошириш ишлари изчил талаблар даражасида эмас. Айрим ҳолларда фуқароларни асоссиз равишда жавобгарликка тортиш ҳоллари юз берган. Масалан ўтган йил божхона ходимлари жавобгарликка тортган кишилар томонидан тушган шикоятнинг 10 таси қаноатлантирилган: 4 миллион сўмликдан ортиқ товар қонуний эгаларига қайтарилган.

Товар-моддий бойликларни четга чиқаришда қонун бузган шахсларга нисбатан қўзғатилган жиноий ишлар халқ судлари томонидан кўриб чиқиш муддатлари баъзан чўзиб юборилмоқда. Вилоят суди ва адлия бошқармалари эса бунинг устидан етарли назорат олиб бормаяптилар.

Мусодара қилинган молларни эса амалдаги тартиб-қоидага хилоф тарзда турли ширкат, уюшма ва кичик корхоналарга топшириб юбориш давом этмоқда. Бу тижорат тармоқларидан эса пул маблағлари вилоят бюджетига ўз вақтида тушмаяпти. Уларнинг дебиторлик қарзлари шу йилнинг 1 январига қадар 357 миллион сўмни ташкил этди. Шунингдек мусодара қилинган товарларни сотишдан тушаётган маблағ ҳам маҳаллий бюджетга кам ўтказилмоқда.

Кун тартибидаги биринчи масала юзасидан вилоят солиқ нозирлиги бошқармаси бошлиғи Р. Усмонов, вилоят божхона бошқармаси бош бошлиғининг муовини А. Абдусаматов ўртоқларнинг ахборотлари ҳам тинглаб муҳокама этилди. Вилоят ҳокими муовини А. Раҳимбоев мазкур масала юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдирди.

Юқорида кўрсатилган, солиқ тизими ва божхона хизмати фаолиятига тегишли бўлган бошқа камчилик-нуқсонлар маърузада ҳам, маслаҳат кенгашида шу масала юзасидан қабул қилинган қарорда ҳам чуқур таҳлил қилинди, уларнинг бартараф этишнинг йўл-йўриқлари белгиланди.

Кун тартибидаги иккинчи масала — Тошкент вилоятида Ўзбекистон Республикаси "Ер тўғрисида"ги Қонуннинг бажарилиши ҳақида вилоят прокуратурасининг тақдимномаси бўйича вилоят прокурорининг биринчи муовини Н. Файзуллаевнинг ахбороти тингланди.

Тақдимномада баён этилган ва Н. Файзуллаев томонидан берилган батафсил тафсилотдан кўриниб турибдики "Ер тўғрисида"ги қонунни ижро этишда вилоятда анчагина ишлар қилинаётган бўлса ҳам ҳали бу соҳада жиддий камчилик-нуқсонлар бор. Ер тақсимлашда тартиб-қоида қўпол равишда бузиб келинган. Қонун асосида ишлаб чиқилган Низомларга қатъий амал қилинмаган. Фуқароларга якка тартибда уй-жой қуриш учун ер ажратиш ва ундан фойдаланиш текшириб кўрилганда жиддий қоида бузишларга йўл қўйилганлиги маълум бўлди.

Масалан, Қибрай, Зангиота, Тошкент, Бўстонлиқ ва Янгийўл туманлари ана шу туманлар ер тузиш ва ердан фойдаланиш давлат нозирлари ва бош меъморлари айби билан вилоят ҳокимлиги ихтиёрида бўлган суғориладиган ерлар ўзбошимчалик билан тақсимлаб берилган. Ер ажратиш ҳақидаги ҳужжатлар вилоят ҳокимининг рухсатисиз расмийлаштирилган. Юқоричирчиқ, Оҳангарон, Паркент туманларида ҳам ер тўғрисидаги қонун ҳамда Низомлар ижросида камчиликларга йўл қўйилган.

Муҳокама давомида вилоятда ердан фойдаланиш, уни тақсимлашда қонунга қатъий риоя қилиш, ўзбошимчалик ва пала-партишликка чек қўйиш, ҳар қарич ерни эъзозлаш, энг асосий бойлик ҳисобланган ердан тўғри ва унумли фойдаланиш, ҳеч қандай суиистеъмолликларга йўл қўймаслик учун изчил ва таъсирчан чоралар қўлланиш асосий вазифа қилиб қўйилди. Ер тақсимотида қонунларни қўпол равишда бузган шахсларнинг исми-шарифлари аниқ кўрсатилиб, уларга нисбатан кўрилган ва кўриладиган чоралар маълум қилинди.

Вилоят прокуратураси томонидан муҳокамага киритилган тақдимномада кўрсатилган камчилик-нуқсонларни бартараф этиш, уларнинг такрорланишига йўл қўймаслик мақсадида вилоят ҳокимининг қарори билан ер-тақсимоти ва ундан фойдаланишда қатъий тартиб ўрнатишни таъминлайдиган доимий ҳайъат тузилди.

Вилоят ҳокимлиги ер тузиш ва ердан фойдаланиш давлат нозирлиги бошлиғи, туман ҳокимлари муовинлари, вилоят меъморчилик ва шаҳарсозлик бош бошқармаси бошлиғи, вилоят ер тузиш ва ердан фойдаланиш давлат нозирлиги ҳузуридаги ер ажратиш бўйича ер тузиш экспедицияси мутахассиси, вилоят меъморчилик ва шаҳарсозлик бош бошқармаси мутахассиси, туманларнинг ер тузиш ва ердан фойдаланиш давлат нозирлиги бош меъморлари, табиатни муҳофаза қилиш қўмиталари бошлиғи, санитария-эпидемология станцияси шифокори, ёнғиндан асраш жамияти бошлиғи, сув хўжалиги бошлиғи, қишлоқ ва қўрғон фуқаролар йиғинларининг оқсоқоллари, қурилишни лойиҳалаштириш ташкилоти вакили ана шу ҳайъат таркибига киритилдилар. Шунингдек ер бераётган хўжалик раҳбари ва ер олувчи корхона, муассаса, ташкилот вакили ҳам мазкур ҳайъат таркибида қатнашади.

Кун тартибидаги иккинчи масала муҳокамасида вилоят ҳокимининг муовини Й. Тожибоев ва вилоят ҳокимлиги ер тузиш ва ердан фойдаланиш давлат нозирлиги бошлиғи Қ. Пайзиев сўзга чиқишди.

Кенгаш кун тартибидаги учинчи масала — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг 1993 йил 15 мартдаги "Чорвачиликда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш тадбирлари тўғрисида"ги қарори Қибрай туманида қандай бажарилаётганлиги ҳақида мазкур туман ҳокими А. Йўлчиевнинг ҳисобот—ахбороти эшитилиб, муҳокама қилинди.

А. Йўлчиев текшириш бўйича тайёрланган ёзма маълумотномада тўлиқ тафсилот баён этилганлиги туфайли ўз ахборотида аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан қилинаётган амалий ишлар ҳақида маълумот берди.

Туманда ишлаб чиқарилган мева, сабзавот, узум, пилла ҳамда чорвачилик маҳсулотларини аниқ ҳисоб-китоб қилишдаги ноаниқликлар туфайли ялпи маҳсулот ҳажми камайганлигини изоҳлаб, бу соҳада қатъий тартиб ўрнатишга киришилганлигини билдирди.

Вилоят ҳокимининг муовини Й. Тожибоев ва вилоят деҳқончилик саноати уюшмаси раисининг биринчи муовини М. Алиев ана шу масала муҳокамаси бўйича ўз фикр-мулоҳазаларини ўртага ташладилар.

***

Маслаҳат кенгашида муҳокама қилинган ҳар уч масала бўйича махсус қарорлар қабул қилинди.

Кенгаш йиғилишини вилоят ҳокимининг биринчи муовини Э. М. Рўзиев бошқарди ва якунлади.

• Бўка тумани ташкил этилганига 50 йил тўлиши олдидан

ПАХТА КАБИ КЎНГИЛЛАРИ ОҚ

Каттами-кичикми бирон жамоа, корхона, хўжаликнинг, демакки туманнинг ҳам истиқболи, довруғи ҳеч шубҳасиз у ерда меҳнат қилаётган одамларнинг ўз бурчига садоқати, касб-корига бўлган меҳр-муҳаббати ва ихлосига боғлиқдир. Касб-корлар эса ҳар хил бўлади. Бизга қолса касблар ичида энг асилини деҳқончилик деб биламиз. Деҳқоннинг тирикчилиги ер билан. У ерни боқади, ерни тўйдиради. Ер эса элни тўйдиради. Бу ўринда пахтакорнинг ҳам меҳнат машаққати алоҳида бўлакчадир. Улар бутун йил давомида тиним билмайдилар. Ёзнинг жазирамаси, қишнинг изғиринли дамларига бардош бериб, меҳнат қиладилар, дур ундирадилар. Вилоятимизнинг энг йирик пахтакор районларидан ҳисобланмиш Бўка тумани ҳақида ўйлаганимизда, кўпинча ана шу ҳислар ҳаёлдан кечади. Дарҳақиқат, Бўка қадим-қадимдан ўзининг тадбиркор, ишбилармон, узоқни кўзлайдиган, пок, диёнатли, фидойи, кўнгли пахтасидек оқ одамлари, пахтакорлари бир сўз билан айтганда заминни эъзозлаб, бойлик яратиб эл дастурхонини ноз-неъматлар билан безатиб, саҳийликлари билан юртнинг таҳсинига, ҳурматига сазовор бўлиб келаётган миришкор деҳқонлари билан машҳур. Улар жуда кўп. Ҳар бир ҳудудда, ҳар бир хўжаликда бор. Бугун туманнинг 50 йиллик тўйи нишонланаётган дамларда уларнинг номларини бирма-бир тилга олиб ўтишнинг иложи йўқ. Бирининг номини айтсангиз, иккинчисининг номи қолиб кетаётгандек. Лекин шундай деҳқонлар борки, биз улар билан учрашган, мулоқотда бўлган ажойиб ишлари, топқирликларининг гувоҳи бўлганлигимизни сира-сира унутолмаймиз.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган пахтакор Аҳмаджон Душабоев ана шундайлардан бири. У бир неча йил хўжаликка моҳирона раҳбарлик қилди. Лекин ҳали нафақага чиқишига анча бор бўлишига қарамасдан, ўз ташаббуси билан раисликни бригадирликка алмаштирди. "Қалбим шунга ундаяпти, ҳали дилимда ниятларим, режаларим кўп. Бевосита ер билан мулоқотда бўлсам. У билан тиллашсам, зора очмаган хазиналарини очиб берса".

Шунга ҳам 20 йилдан ошди. Шу давр ичида у жамоаси номини бутун жумҳуриятга танитди. Сира-сира эсдан чиқарилмайди. Биз табиий офатдан зиён кўрган далаларни кўздан кечириш мақсадида бундан 15 йил чамаси илгари бир гуруҳ вилоят вакиллари, мутахассислар билан Аҳмад аканинг даласида бўлган эдик. Ўшанда май ойи охирлаб қолган эди. Қаттиқ бўлиб ўтган сел, дўл икки қулоқ бўлиб қолган ғўза ниҳолларини ер билан битта қилиб кетибди. Ниҳоллар чўп бўлиб қолганди.

— Энди нима қилмоқчисиз,— дейишди вакиллар,— бошларини сарак-сарак қилишиб. Аттанг, яхши меҳнат қилган экансизлар-да.

— Бузиб экишдан бошқа илож йўқ,— деди кимдир.

— Шундайми,— деб вакиллардан бири Аҳмад акага тикилди. Аҳмад ака ўйланиб туриб:

— Йўқ,— деб жавоб берди. Сўнг дўл "каллаклаб" кетган ниҳолнинг бир тупини суғурди.— Мана қаранглар-а,— деди у,— оқ илдиз омон қолган. Биз бу майдонларни бузмаймиз, парвариш қиламиз. Қўшимча озиқлантирамиз, ўнгланиб кетишига ишончим комил. Лекин айримлар бунга шубҳа билдиришди. "Анча мушкул бўлса керагов", дейишди.

Лекин Аҳмад аканинг ишончи қатъий эди. У айтганини қилди. Буни қарангки, бир ойда ўша шикастланган, яланғочланиб қолган ниҳоллар қайтадан жонланиб, барг чиқариб, гуркираб ўсди. Ўша йили жамоа ҳар гектаридан 35 центнердан ошириб ҳосил топширди. Ана сизга тадбиркорлик, ана сизга экин билан тиллашиб, ҳасратлашиб, унинг дардига малҳам қўя билишлик!

Бўкада меҳнат фахрийси Мирзааҳмад ака Ҳайитбоевни билмайдиган, танимайдиган, унинг номини ҳурмат билан тилга олмайдиган одам йўқ. Уруш қатнашчиси Мирзааҳмад ака хўжаликка чорак асрдан ортиқ раислик қилди. Ишонч билан айтиш кераки, шу давр мобайнида хўжаликнинг довруғини кўтарди. Лекин унга гард юқтирмади. Деҳқонлар ҳозир ҳам Мирзааҳмад аканинг тадбиркорлигини зўр ҳурмат билан тилга оладилар. Шарифхожи Валижонов оддий кетмончиликдан хўжалик етакчисигача бўлган йўлни босиб ўтди. Ҳозирги кунда у "Дўстлик" фермер хўжалигини бошқармоқда.

Марҳум Юнус Тўлагановнинг тажрибасига ҳали-ҳали тан берадилар. У ўқитувчи эди. Сўнг деҳқончилик билан шуғулланишни ихтиёр қилди. Собиқ "Октябрь 40 йиллиги" (ҳозир "Хўжақўрғон") жамоасида ҳосилдорликни кескин кўтарилишини таъмин этди. У деҳқонлар қалбига йўл топа биларди. Барат Умаров, Робия Каримова, Йўлдош Хожиматов... Бўкалик бу марҳум деҳқон ва пахтакорлар ҳам яхшиликдан ўзларига ҳайкал қолдириб кетдилар. Бугунги тантанали дамларда: "руҳларингиз шод бўлаверсин, сизлар қолдириб кетган яхшилик уруғлари шогирдларингиз, деҳқонларнинг қалбида униб куртак очиб мева бериб, тажрибаларингиз кўпчиликнинг мулкига айланиб қолди", деб бемалол айта оламиз.

Ҳа, ажойиб пахтакорлар ватани бўлган Бўкада бугунги кунда деҳқонларнинг янги авлодлари — етишиб чиқди. Улар далачиликда, деҳқончиликда ва хусусан пахтачиликда ўз устозлари ишларини давом эттирмоқдалар. Уларнинг тажрибаларини бойитиб, кенг ёймоқдалар. Бу йил туманда 41600 тонна пахта етиштириш режаси белгиланди. Шу мақсадда салкам 17 минг гектар майдонга чигит бир ҳафта муддат ичида экиб бўлинди. Ердан нам қочиб чигит суви беришга тўғри келаётган эди. Табиатнинг марҳаматини қарангки ёмғир ёғиб берди. Айни муддао бўлди. Лекин бироз қатқалоқ ҳам босди. Лекин бунинг муаммоли томони йўқ. Чунки деҳқонлар бу муаммони бартараф этишнинг чора-тадбирларини ҳам кўриб қўйган эдилар.

Дарҳол жойларда 250 дан ортиқ қатқалоқни юмшатадиган механизмлар ишга тушириб юборилди. Туман қишлоқ хўжалиги техника таъминоти ва таъмирлаш идораси ходимлари ҳам зудлик билан кўмакка отландилар. 4500 та қўл мосламаси тайёрланди ва жамоа аъзоларига тарқатилди. 7 мингга яқин жамоа аъзоси бу ишга сафарбар этилди. Улар қўл мосламасидан фойдаланиб, ҳар бир соатни ғанимат билиб, қатқалоқни юмшатдилар. Айрим жойларда кетмон чопиғидан фойдаланилди. Шундай қилиб, икки кун муддат ичида қатқалоқ юмшатилди. Барча майдонларда чигит бир текис униб чиқди. Ҳар гектар ерда кам деганда 110 минг тупдан кўчат сақлаб қолиш учун кураш бошланди. Хўжаликларда биринчи ишлов, биринчи культивация бошлаб юборилди. Биринчи культивация билан бир йўла қатор ораларига биринчи ўғит ҳам бериб кетилмоқда. Сув қуйишга тайёргарлик кўрилмоқда. Жамоаларда пахтакор меҳнатини пудрат асосида ташкил этилганлиги иш унумдорлигини оширмоқда. Ҳар бир жамоа аъзосининг қанча гектар майдонга ишлов берганлигига қараб ҳақ тўланяпти.

С. Саймоқов номли жамоа хўжалиги туманда биринчилардан бўлиб чигит экишни туғаллаган эди. Хўжалик бринчилардан бўлиб далага культиваторларни олиб чиқди. Ғаффор Азаматов номли жамоа хўжаликлари аъзолари ҳам 820 гектар майдонда мўлҳосил олиш учун ишни жадал олиб бормоқдалар. Ўтган йили ҳар бир соҳани муваффақиятли якунлаган туркистонликлар, бу йил ҳам илғорликни қўлдан бермаслик учун ҳаракат қилмоқдалар.

— Пахтакорлик касби шундайки,— дейди С. Саймоқов номли жамоа хўжалигининг раиси, туман деҳқонлар уюшмасининг раиси Ваҳоб ака Мирзақулов.— Агар тош-тарози посонгиси ҳар бир йилнинг иқлим шароити ҳисобга олиниб, тўғрилаб борилмаса ютқазиб қўйиш ҳеч гап эмас. Ўтган йили биз туманда айрим ҳолларда бунга етарли эътибор бермадик. Шунинг учун ҳам кўпгина хўжаликларда режа бажарилмай қолди. Бу йилнинг файзи, талаби, масъулияти ўзгача. Бу йил туманимизнинг юбилей йили, тўй йили. Шунинг учун ҳам ҳар бир ишда, ҳар бир соҳада янги ютуқларни кўзлаб меҳнат қилишимиз керак. Деҳқонларимиз ана шу мақсадни дилларига жо қилиб олишган. Етти ўлчаб бир кесмоқдамиз.

Ҳар бир мавсум олдидан тажрибакорлар билан йиғилиш ўтказиб, тажриба алмашамиз. Ўтган йили қандай нуқсонларга йўл қўйган эдик, бу йил унинг такрорланмаслиги учун нима қилиш керак? Ана шу ҳақда фикрлашамиз, маслаҳатлашамиз. Бу йил ҳам экиш мавсуми олдидан ана шундай кенгаш ўтказдик ва бир фикрга келдик. Чамамда кўрган чора тадбирларимиз ўзининг яхши натижасини бериб турибди. Буёғига табиат тантилик қилиб қўйиб берса бўлгани! Деҳқонлар меҳнат қилишдан қочмайдилар, қийинчиликдан чўчимайдилар. Албатта, юбилей йилида мўл ҳосил етиштирамиз. Мен аминманки, ўтган йилги қарзимизни узибгина қолмай, қўшимча миқдорда кўплаб маҳсулот ҳам топширамиз. Бунинг учун бизда асос бор, тажриба бор. Ажойиб деҳқонлар-у, мутахассисларимиз бор.

Бўкаликлар пахтани-ку ҳаддини олволишган. Деҳқончиликдаги бошқа тармоқларда иш қандай?

Табиийки, замон ўзгаргач, талаб ўзгаргач, деҳқончиликка бўлган муносабат ҳам бутунлай ўзгарди. Пахтачиликка эътиборни заррача сусайтирмаган ҳолда, унинг етакчи соҳа — тармоқ эканлигини тан олганимиз ҳолда бошқа тармоқларни ҳам камситмаяпти, дейишди деҳқонлар,— ҳукуматимизга, вилоятимиз, туманимиз раҳбарларига минг раҳмат. Бунинг учун бизга катта имконият яратиб беришди. Энди бир вақтлардагидек пахтачиликда маҳсулот етиштиришда сон орқасидан қувиш, ҳеч қандай наф келтирмайди. Биз сифатли топа, сифатли хом ашё олишимиз керак. Асосий шиор шу. Агар районда 35 минг гектардан ортиқ экин майдони бўлса, шундан 17 минг гектарига пахта экилган. Бўкаликлар Президентимизнинг ташаббуси билан ғалла мустақиллиги учун бошланган хайрли ишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиш учун астойдил бел боғлаганлар. Шунинг учун ҳам бу йил 8 минг гектар асосан суғориладиган майдонларда бошоқли дон етиштирилмоқда. 1250 гектар ерга шоли, 880 гектар майдонда сабзавот, 5683 гектар майдонда эса чорва озуқаси экинлари ўстирилаётир. 700 гектардан ортиқ майдонда иккинчи нонимиз картошкадан мўл ҳосил олиш чора-тадбирлари кўрилмоқда. Шоли майдонлари ҳам ўтган йилдагидан анча кенгайди. Бир сўз билан айтганда бўкаликлар қишлоқ хўжалигида ўгай соҳа, ўгай тармоқ бўлмаслиги керак. Ҳамма соҳага бирдек кўз билан қарашимиз шарт. Бу давр талаби. Эл-юрт манфаати ана шуни тақозо этади, деб айтмоқдалар. Хўжаликларда, далаларда бўлган киши сўз билан ишнинг бирлиги таъмин этилаётганлигининг гувоҳи бўлади.

— Туманимизга янги ҳоким келиши билан ишларимиз анча жонланиб кетди,— дея айтишмоқда деҳқонлар,— Порлоқ келажагимизга бўлган ишончимиз янада мустаҳкамланди. Тажрибаларимиз сайқал топа бошлади. Чунки бизга катта имконлар яратилмоқда. Эркинлик берилаётир. Сизлар ўз касб-корларингизнинг устасисизлар, миришкорсизлар. Сизга ўргатадиган еримиз йўқ. Ҳар бир соҳада тартиб-интизом бўлсин. Ҳар ким ўз ишини билиб қилсин. Ана шунда ишларимиз янада яхши бўлади. Мақсадимизга тезроқ эришамиз. Бўкалик тадбиркор фидойи деҳқонлар ана шу эзгу-ниятни дилларига жо қилиб олган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Ўз туманларининг тўйига муносиб туҳфалар тайёрламоқдалар.

Н. РИХСИЕВ,
Ҳ. САИДВАЛИЕВ,
"Тошкент ҳақиқати" махсус мухбирлари.

Табиий офатларга уюшқоқликни қарши қўямиз.

ФАЛОКАТНИНГ ОЛДИ ОЛИНДИ

ВИЛОЯТИМИЗНИНГ кўпгина жойларида 7 май куни кечқурун кучли ёмғир ёға бошлади. У кейинги кун эрталабгача, тоғли минтақаларда эса 10 майгача давом этди. Бўстонлиқ ва Паркент туманларида қаттиқ жала ёғди. Бу анчагина талофат келтирди.

Чирчиқда сувнинг сатҳи кескин кўтарилди, кўп жойларда қирғоқлар, мармар заводи олдидаги дамбанинг анча қисми ювилиб кетди, Ғалвасой қўрғони яқинидаги ностандарт кўприк бузилди, Оқсоқотасой дарёси устидан ўтадиган кўприкнинг таянчларини сув ювиб кетди. "Кристалл" пансионати яқинидаги тоғ ёнбағридан 600 минг куб метр ҳажмдаги тупроқ кўчкиси сурилди. Пансионатнинг қозонхонаси, душхонаси, кир ювиш хонаси, ёнилғи-мойлаш метаериаллари омбори ва автомашиналарга бензин қуйиш станцияси унинг остида қолди. 5-12 метр баландликдаги кўчки Ўгом дарёсини қисман тўсиб қўйди. Натижада ундаги сув сатҳи анча кўтарилди. Кумушкон саёҳатчилар базаси яқинида Паркентсой устидан ўтадиган автомобиль кўприги ювилиб кетди. Одатда бу дарёда ҳар дақиқада 5-6 куб метр сув оқиб ўтарди, сувнинг кўпайиши натижасида бу рақам 200 бараваригача ошиб кетди. Учта электр узатиш линияси таянчлари вайрон бўлди.

Бу жойларда табиат инжиқликларига олдиндан тайёргарлик кўриб қўйилган эди. Офатларга қарши уюшқоқлик билан кураш олиб борилди. Хавфли минтақаларда яшовчи аҳоли ўз вақтида бошқа жойларга кўчирилган эди. Тошкент вилояти ҳокимлигининг фавқулодда вазиятлар комиссияси штаби, туманлар ҳокимликлари, саноат корхоналари табиий офатга қарши курашга зарур миқдорида экскаваторлар, бульдозерлар, автокўтаргичлар, ўзиағдаргичлар ва тиркагичли тракторларни олиб чиқдилар, уларга бензин ва ёнилғи-мойлаш материаллари етарли миқдорда ажратишди. Кишилар фидокорона ишладилар. Фалокатни ўз қўллари билан бартараф этдилар, дейиш мумкин. Ҳозирги вақтда автомобиль йўлларининг бузилиб кетган участкалари тикланмоқда, дарёлар қирғоқлари мустаҳкамланмоқда. Ҳаёт ўз йўлига тушмоқда.

ПИЛЛАНИ ЁНҒИНДАН САҚЛАЙЛИК!

Пилла қурти боқиш кўп меҳнат талаб қиладиган ишдир.

Мавсум боши ва давомида қурт боқиладиган хоналарда ёнғиндан эҳтиёт бўлиш чора-тадбирларини таъминлаб қўйиш шарт!

Ёнгин чиқмаслик учун нималарга эътибор беришимиз керак: Биринчи навбатда электр ёритгичларни ойнаванд тўсиқлар билан тўсиб қўйиш талаб этилади. Хоналарни иситиш учун қўйилган печкаларнинг ён атрофидаги қурт боқиш учун қўйилган мосламалар узоқлиги бир метрдан ортиқ бўлиши керак. Печкаларни фақатгина газ, кўмир ва ўтин билан иситиш мумкин, нефть маҳсулотлари ва бошқа ёнувчан суюқликлар билан печкаларни иситиш қатъиян ман этилади.

Хоналарга ўрнатилган печкаларнинг ўтхонаси тагига 0,7 х 0,5 метрли темир туника қоқиб қўйилиши шарт!

Печкаларнинг дудбуронлари сўридан бир метр масофа оралиғида ўрнатилиши, ипак қурти учун солинган қоғоз ва қуриган шох-шаббалар ўз вақтида ташқарига чиқариб турилиши зарур. Қурт боқиладиган хоналарда чекиш таъқиқланади.

Электр ёритгичлари ўчиб қолгудек бўлса, фақатгина электр фонарларидан фойдаланиш тавсия этилади. Қурт боқиладиган хоналарда вақтинчалик ўтказилган электр симларидан фойдаланиш таъқиқланади.

Пиллани қайта ишлаш жараёнида ҳар бир хизматчи, ҳар бир ходимнинг ёнгин хавфсизлиги қоидалари талабларига риоя қилишлари керак бўлади.

Ўт ўчиришда ишлатиладиган анжомларни жамлаб қўйинг.

Мазкур тартиб-қоидаларга риоя этиш пилла қурти боқиш жараёнида ёнгин чиқишининг олдини олиш имконини беради. Буни ҳеч қачон унутмаслик керак!

ВИЛОЯТ ИИБ
ЁНҒИНДАН САҚЛАШ БОШҚАРМАСИ.

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИДА

• Янгича ишлаш афзалликлари

Маъмурчиликнинг ишончли йўли

БУНДАН беш йилча аввал, бу хўжаликнинг боши танқиддан чиқмас, раҳбарларнинг ўзгараверишига ишчилар кўникиб кетишган, "буниси нима қилиб берарди" қабилида қўл учида меҳнат қилишга ўрганишган эди. Абдужаббор Орифхўжаев директорликка тайинлангач, "Дунёни сел олса тўпиғига чиқмайди"ган одамлар бинойидек елиб-югуриб қолишди. Берилган топшириқни пухта тушуниб олиб, з вақтида бажаришга одатланишди.

Орадан бир йил ҳам ўтмаган эди. Давлат хўжалигида иш юришаётганини кўрган кексалардан бир гуруҳи идорага кириб келди. Уларнинг йиллар из қолдирган чеҳралари, анчагина хира тортган кўзларида мамнунлик белгиси бор эди. Салом-аликдан сўнг ёши 80 ни қоралаб қолган бўлса ҳам, жуссаси пишиққина оқсоқол гап бошлади:

— Биз сенинг олдинга хурсандчилигимиздан келдик, ўғлим, энди сўзи билан иши бир раҳбарга ёлчиганимиздан хурсандмиз. Барака топ, кўчаларга сон кирди, уйимизда газ ёнди, тоза сувдан баҳраманд бўляпмиз. Хонадонимиздагина эмас, дилларимизда ҳам ростмана чироқ ёнганидан сенга дуо бергани келдик...

— Раҳмат отахон, — деди Абдужаббор ўзида йўқ қувониб. — Ширин каломларингиз учун раҳмат. Ҳали ҳамма ишлар олдинда, қаддимиз, албатта, ростланади, рўзғоримизга барака киради. Газ, сув бормаган жой қолмайди. Ҳар бир оила ҳолидан хабардор бўламиз...

Кексалар Абдужабборни узоқ дуо қилишди. Омад тилаб, хайрлашишди. Бу кун Абдужабборнинг ҳаётида унутилмас бўлиб қолди. Кўнглидан отасининг "Олтин олма, дуо ол, дуо олтин эмасми" деб такрорлайдиган сўзларини эслаб, дили ёришди.

Ўша йили директор ишни ходимларни тўғри танлашдан бошлагани ўз самарасини берган эди. Бор-йўғи 250 нафар киши ишлайдиган давлат хўжалигининг бир неча йиллардан буён оқсаб келишини ана шу билимдон мутахассислар, малакали ва масъулиятли ходимлар ёрдамида аниқлаб олди. Хўжалик аъзоларининг йиғилишида директор ён дафтарига ёзиб қўйган "Интизом йўқ", "Лоқайдликка йўл қўйилган", "Назорат, талабчанлик бўлмаган", "Ободончилик ишлари мутлақо ўлди-жўлда" деган сўзларнинг мазмунини ишчилар ҳаёти, фаолияти мисолида шарҳлаб берди. Аниқ далиллар билан тез орада ўзгариш бўлишига уларда ишонч уйғотди.

Худди шундай бўлди. 1990 йилда Усмон Юсупов номли бўрдоқичилик давлат хўжалиги барча кўрсаткичлар бўйича йиллик режани адо этиб, Юқоричирчиқ туманида, кейинги йили эса вилоятда илиқ сўзлар билан тилга олинадиган бўлиб қолди. Шундан кейин йилма-йил иқтисодий жиҳатдан бақувватлашиб борди. Давлат хўжалиги бошқарувининг талабчанлиги, кишилар қалбига йўл топа олиши ижобий самаралар берди. Ўтган йили иқтисодий жиҳатдан анча бақувватлашган бу хўжалик хусусийлашган жамоа хўжалигига айланди. Бир ёқадан бош чиқариб ишлаган меҳнаткашлар режадагидан анча ортиқ — 320 тонна гўшт тайёрладилар. 9 та бригаданинг ҳаммасида озуқа экинлари ҳосилдорлиги юқори бўлди, режа ортиғи билан адо этилди.

— Жамоа хўжалигимизда ердан келган бойликнинг ўзи билан катта ўзгаришлар қилиш қийин эди, — дейди директор. — Иқтисодий ислоҳотга таянганимиз туфайли бир қатор муаммолар ҳал этилди. Хўжаликда халқ истеъмол буюмлари, қурилиш материаллари ишлаб чиқарадиган кичик корхоналар анчагина кишиларни қўшимча иш жойи билан таъминлаш имконини берди. Даромадга салмоқли ҳисса қўшилди. Натижада 1993 йилда 227 миллион сўм соф даромад олишга муваффақ бўлдик. Бу эса ишчиларда ижтимоий муҳофазалаш, жамоа хўжалигимизни ободонлаштириш, аҳолига қулайлик яратишга йўл очди.

А. Орифхўжаев хўжаликнинг ютуқларга эришувида ходимлар қўшаётган улуш ҳақида сўзлаб, ферма моддий техника базасини мустаҳкамлашда фидойилик кўрсатиб ишлаётган етакчи мутахассис, директор муовини Тўлқин Каримов, ғоявий, тарбиявий ва ободончилик ишларини талаблар даражасида олиб бораётган Абдужаббор Содиқов, бригада бошлиқлари Ботир Мирзакаримов, мутахассислар Абдураҳим Усмонов, Карима Абдуллаеваларнинг номини меҳр билан тилга олдик. Улар кечаю кундуз ишчилар билан ёнма-ён бўлганликлари, меҳнаткашларнинг талаб ва истакларини руёбга чиқаришга амалий жавоб бераётганликлари учун ҳам хўжалик олдинга силжиётганлигини алоҳида таъкидлади. Айниқса, унинг ташқи қиёфаси кейинги йилларда ўзгариб кетганлигини қайд қилиб ўтди.

Биргина ўтган йилнинг ўзида хўжаликдаги "Наврўз" маҳалласи тўлиқ газлаштирилди, "Бештом" маҳалласидаги янги қурилган 63 та коттежга газ етиб борди. Хўжаликдаги хонадонларнинг 70 фоизи водопровод сувидан баҳраманд бўлди. Қолганларини тоза ичимлик суви билан таъминлаш ишлари давом эттирилмоқда. Ўтган йили 72 та давлат уйи ишчиларга энг арзон нархларда хусусийлаштириб берилди. Шундан 12 таси фахрийларга, ногиронларга имтиёзли тарзда топширилди.

— Биз ночор оилаларни қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор берганмиз, — дейди раис муовини А. Содиқов, — бунинг учун, албатта, байрамларни кутиб ўтирмаймиз. Махсус комиссия ҳар ойда улардан хабардор бўлиб туради. Ҳеч кими йўқ кишиларни газ билан бепул таъминлаяпмиз.

Раис муовини бизга ободончилик, тозаликни таъминлаш борасидаги ишлар ҳақида ҳам батафсил гапириб берди. Ишчилар оилаларининг рўзғори бутлигини қайд қилди. Ўтган йили дала меҳнаткашлари ва чорвадорларга фақат мукофот пули сифатида 100 миллион сўм-купон тарқатилди. Олди ишчи маошидан ташқари бир йилда 2,5 миллион сўм-купонга етказиб мукофот пули олди. 1 миллиондан олганлар сони кўпчиликни ташкил этди.

Моддий манфаатдорлик ишга муносабатни ҳам ўзгартирди. Ўтган йили фермада ҳашар йўли билан 500 бош қорамолга мўлжалланган қулай, замонавий бостирмалар қурилди. Чорвадорлар орасида тозалик бўйича мусобақа уюштирилди. Илғорларни рағбатлантариб бориш қатъий қилиб белгиланди. Ҳозир ҳам бу анъана давом этмоқда.

Хўжаликда масъулиятни тўла ҳис этган чорвадорлар 20 минг қўйдан ҳар бирининг тирик вазнини 55-60 килограммга, 800 қорамолдан ҳар бирининг ўртача тирик вазнини 450-460 килограммга етказиб гўштга топширмоқдалар.

— Хусусийлашган жамоа хўжалиги чорва моллар сонини кўпайтиришни ҳам мўлжаллаган. Бу борада Қирғизистоннинг Ўш, Иссиқкўл вилоятлари билан шартнома тузилди. Товар алмаштириш йўли билан 3 минг бош қорамол олинади. Айни пайтда республикадан техника сотиб олиш бўйича ҳам шартнома мавжуд.

Раис бу борада муаммолар борлигига ҳам тўхталди. Республика гўшт, сут саноати концерни, вилоят ҳокимлиги хўжаликни қўллаб-қувватлаётгани ҳолда, ҳамон банклардан тегишли манзилга пул ўтказиб беришдаги тўсиқлар бартараф топмаяпти. Айрим ташкилотлар амалий ишдан кўра қоғозбозликни афзал кўрмоқдалар.

— Аммо ислоҳот йўлидан бир қадам ҳам орқага чекинмаймиз, — деди А. Орифхўжаев. — Бу элни фаровонликка элиб борувчи, меҳнат аҳлини иқтисодий тангликдан халос этувчи ягона йўлдир. Ислоҳот айни вақтда эзгу мақсадлар, ёрқин истиқбол учун кураш йўли ҳамдир. Биз бу борада ташаббускорликни кучайтираверамиз.

Хусусийлашган жамоа хўжалиги меҳнаткашларнинг, хўжалик бошқарувининг бу йилги режалари янада улкан. Озуқа экинларидан мўл ҳосил етиштириш, бўрдоқичиликни ривожлантириш, дала меҳнаткашларини ижтимоий муҳофазалаш йўлида улар ўзлари белгилаб олган аниқ дастур асосида жонкуярлик билан меҳнат қилмоқдалар.

С. ҲАСАНОВ,
Юқоричирчиқ тумани.

• Алимкент нон маҳсулотлари комбинати анча кенгайди.
Бу ерда табиий газда ишловчи янги печлар ўрнатилди. Натижада маҳсулот ҳажми кўпайиб, сифати сезиларли яхшиланди. Суратлар ана шу корхонада олинган.

А. ЗУФАРОВ олган суратлар.

ЖАМОА ЭГАЛИК ҚИЛГАНИДА

Тошкент вилоятининг Янгийўл шаҳридаги "Меҳнат" корхонаси жамоаси бозор талабларини сеза билишини кўрсатди. Бир неча йил муқаддам полиэтилендан турли хил маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи ижара кооперативи сифатида ташкил этилган мазкур корхона айрим ишлаб чиқариш участкаларини кенг истеъмол буюмлари тайёрлашга қайта ихтисослаштирди. Янгийўлга асосан Россиядан келадиган хомашёни етказиб беришда узилишлар рўй берганлиги сабабли шундай йўл тутилди. Чунки техника бекор туриб, меҳнаткашларнинг бир қисми ишсиз қолишди. Корхона раҳбарлари юқори савдо ташкилотларининг ёрдамида тикув ва тўқув цехлари учун ускуналар сотиб олишди. Ишчи хотин-қизлар шу ернинг ўзида янги касбларни ўрганишди. Бугунги кунда бу ерда кундалик эҳтиёждаги буюмлар — хотин-қизлар ва эркакларнинг уст-бошлари, болалар трикотажи, чақалоқлар учун комплектлар ишлаб чиқарилмоқда. Пойтахт вилояти аҳолиси ўртасида "Меҳнат"нинг фирма белгиси туширилган буюмларнинг бозори чаққон, уларнинг баҳоси ҳам нисбатан арзон.

Кооператив ишчилар томонидан хусусийлаштирилиб, жамоа корхонасига айлантирилганлиги ишлаб чиқаришни кенгайтириш учун янги истиқболни яратди. Эндиликда иш жойларини кўпайтириш, ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун қўшимча маблағ ажратиш масалаларини жамоанинг ўзи ҳал этади.

Маҳаллий аҳолини, айниқса уй бекаларини иш билан таъминлаш масаласига алоҳида эътибор берилди. Янгийўлдаги кўпгина уй бекалари бу ерда ўзларига маъқул иш топиш имкониятига эга бўлдилар. Корхонада меҳнат ўзгарувчи жадвал асосида ташкил этилгани ҳам рўзғор ташвиши кўп аёлларга манзур бўлаяпти. Қисман қайта ихтисослаштириш учун кетган умумий харажатлар деярли юз миллион сўмни ташкил этди. Мулкнинг янги шакли жамоага қарзга ботмасдан, корхона жамғармасидан зарур миқдордаги маблағни ажратиш имкониятини берди.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот турларини кўпайтирган "Меҳнат" пойтахт вилояти хўжаликларида илгаригидек эҳтиёж катта бўлган асосий маҳсулотларни тайёрлашни тўхтатмади. Булар полиэтилен плёнкалар, турли хил диаметрдаги қувурлар, сабзавот ва мевалар учун қоплар, озуқа экинлари учун қопламалардир. Уларни полимер чиқиндилардан тайёрлашади. Бугунги кунда корхона республикадан хом ашё етказиб берувчиларни излаяпти. Маҳаллий материаллардан буюмлар ишлаб чиқарадиган янги цехлар очиш мўлжалланаяпти. Янгийўлликлар Русия, Беларусь ва Қозоғистондаги шериклари билан алоқаларни кенгайтиришмоқда. "Меҳнат" жамоаси чет элдаги мижозларининг маҳаллий хомашёдан фойдаланиб маҳсулот ишлаб чиқарадиган қўшма корхоналар ташкил этиш тўғрисидаги таклифларини ўрганмоқда.

А. ИВАНОВА, ЎзА мухбири.

• Хусусийлаштириш одимлари

Ким ошди савдоси: биринчи қадам

БУНДАЙ ким ошди савдоси вилоятимизда биринчи марта ўтказилди. Ҳали у ҳеч бир шаҳар ёки туманда уюштирилмаган эди. Шунинг учун ҳам у катта қизиқиш билан кутиб олинди. Давлат мулкини тасарруфдан чиқариш ва хусусийлаштириш, уни истаган ҳуқуқий ва жисмоний шахсларга очиқ савдо қилиш йўли билан сотишнинг биринчи одими Бекободдан бошланди.

Ким ошди савдосини ўтказишга ҳар томонлама ҳозирлик кўрилди. Вилоят давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш бошқармаси тайёргарликни мунтазам назорат қилиб турди. У Бекобод шаҳар ҳокимлиги, бошқа қатор мутасадди ташкилотлари билан бундай савдо ташкилий жиҳатдан юқори савияда, тантанали ва эркин вазиятда ўтиш, харидорларни кенгроқ жалб қилишга қаратилган ишларни амалга оширди. Талабномалар кўпроқ тушиши учун тарғибот-ташвиқот ишлари ҳам олиб борилди.

Кўчмас мулкни сотиш бўйича дастлабки кимошди савдосини Бекободда уюштирилиши ҳам бежиз эмас эди. Унинг ҳокимлиги, тегишли бўлинмалари давлат мулкини тасарруфдан чиқариш ва хусусийлаштириш соҳасида дурустгина тажриба тўплаган, бу муҳим ишнинг пухта ўтказилишини таъминлаган эди. Бу гал ҳам бўш келишмади.

Тадбир ўтказилиши мўлжалланган металлургларнинг маданият саройи анча барвақт гавжум бўлиб кетди. Бу ерга кимошди савдосига қўйилаётган кўчмас мулкни харид қилишга талабгор бўлиб чиққан ҳиссадорлик уюшмалари, фирмалар вакиллари, ҳуқуқий ва жисмоний шахслардан ташқари шаҳар ҳокимлиги, АҚШнинг Ўзбекистондаги элчихонаси вакили, Ўзбекистон Республикаси Давлатмулкқўмитаси вакили, бу қўмитанинг Тошкент вилояти шаҳарлари ва туманларидаги бўлимлари раҳбарлари қатнашдилар.

Кимошди савдосига ҳаммаси бўлиб ўнта объект қўйилгач эди. Лекин, у бошланмасданоқ уларнинг тўрттаси савдодан олиб ташланди, чунки, талабномалар тушмаган эди. Қолган олтита объект харидорлар эътиборига ҳавола қилинди.

Кимошди савдосини бошқарувчи савдога биринчи қилиб "МЗБ" (Металлургия заводи бошқармаси) бекатини қўяр экан, унинг бошланғич нархи 200 минг сўм-купон қилиб белгилаганини маълум қилди. Шу эълондан кейин дақиқаларда давом этган жимлик тугагач, харидорлар, ўз нархларини айтишга киришдилар.

Бошқарувчи даллол сотиб олувчилар томонидан берилаётган нархларни уч марта эълон қилмасидан янги нарх айтилаверди.

200 минг сўм-купондан бошланган бекат нархи тўхтовсиз ошиб бораверади. Миллион, ўн миллион... йигирма миллион сўм-купонгача кўтарилган бўлса ҳам нархи ошиб бораверди. Энг сўнгги нарх 20 миллион 500 минг сўм-купонда тўхтади. Ва ниҳоят даллол бекат шу нархга сотилганлигини уч марта такрорлади.

... Шаҳарда бундан бир неча йил илгари яхши ният билан катта ва замонавий чойхона қурилиши бошлаб юборилган эди. Лекин, уни тўла рўёбга чиқаришнинг имкони бўлмади. Аввало, маблағ етишмай қолди, бунинг устига қурилиш материаллари ниҳоятда қимматлашиб кетди. Чала қурилган, охиригача тўла бунёд этилмаган бино фақат шаҳар ҳуснига доғ. Шундай экан, унинг қурилишини тугатиш имконини қидириш лозим эди. Ҳозирги бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида уни хусусий мулкка айлантириш шундай имкониятларнинг бири бўлиб чиқди. Шунинг учун чала қурилган чойхона ҳам кимошди савдосига қўйилди.

Бу объектнинг дастлабки нархи 27 миллион сўм-купон, деб эълон қилинди. Унга харидорлар кўп эди. Шунинг учун харид нархи тез ошиб борди. Бир миллион-икки миллион сўм-купондан қўшилаверди. Эллик, олтмиш, ҳатто етмиш миллион сўм-купон айтилди. Лекин, харидорлар шунда ҳам тўхтамадилар. Ниҳоят 72 миллион сўм-купонга борганда ундан ошиқроққа сотиб олувчилар топилмади. Нархи шунга етиганда тўхтади. Даллолнинг дақиқалар оралатиб уч марта болға уриши шундан хабар берди.

Кимошди савдоси эса бошқа жойлар бўйича давом этди. Навбатдаги объект — чўмилиш ҳавзаси эди. У ҳам охиригача қурилмаган эди. Шунга қарамай уни харид қилиш тарафдорлари кўп бўлиб чиқди. Бошланғич нархи ўн миллион сўм-купон қилиб белгиланган эди. Бу йирик, ишга тушганидан кейин мўмай даромад манбаи бўлиб қолишига кўзи етган ишбилармонлар иншоот чала қурилганига, уни тўла тугатиш учун ҳали анча маблағ сарфланишига, анча вақт кетишига қарамай, харид нархини ошириб боравердилар. Баҳоси эса деярли ўн беш баравар ортиб кетди. Уни қўлга киритган тадбиркорлар жамоаси — ҳиссадорлик жамияти 146 миллион сўм-купон тўлашга рози бўлди.

"Бекобод" меҳмонхонасини кимошди савдосига қўйиш ҳам лозим бўлиб қолди. Уни сақлаш, таъмирлаш ишларига шаҳар коммунал-хўжалик бошқармасининг маблағ ажратиши қийинлашди. Шаҳар бюджетидан ажратмалар бериш имконияти ҳам бўлмади. Бунинг устига меҳмонхонага ташриф буюрганларга хизмат кўрсатиш маданияти ҳам пастлигича қолаверди, бу кўпинчи истиқомат қилаётганларнинг норозилигина сабаб бўларди.

Меҳмонхонанинг бошланғич нархи ҳам анча баланд бўлди. 40 миллион сўм-купон, деб эълон қилинди.

Ниҳоят у 62 миллион сўм-купонга сотилиб, хусусий мулкка айланди.

Кимошди савдосига қўйилган бошқа жойлар ҳам бошланғич нархидан анча қимматга сотилди. Чунончи, "Пойабзал" дўконининг дастлабки нархи 750 минг сўм-купон деб белгиланиб, савдога қўйилганда унга берилган энг сўнгги баҳо 42 миллион сўм-купонгача кўтарилди. "3-кичик даҳа" бекати 5 миллион сўм-купонга сотилиб, хусусий мулк бўлиб қолди.

Шундай қилиб, вилоятимизда давлат мулкини тасарруфдан чиқариш ва хусусийлаштириш тадбири бошланганидан бери Бекобод шаҳрида уюштирилган биринчи кимошди савоси яхши натижа берди, деб бемалол айтиш мумкин. Харидорлар ҳукмига тақдим этилган барча олтита объектнинг бошланғич нархи 78 миллион 150 минг сўм-купонни ташкил этган бўлса, 347,5 миллион сўм-купонга сотилди.

Бундан ташқари, кимошди савдоси уюштирилган бинода халқ истеъмоли моллари ҳам сотишга қўйилди. Шаҳар саноат корхоналарида ишлаб чиқарилган маҳсулотлардан икки миллион сўм-купонлиги харид қилинди.

Кўчмас мулкнинг дастлабки кимошди савдоси якунлари батафсил ўрганилади. Йўл қўйилган камчиликлар инобатга олинади ва ундан тегишли хулосалар чиқарилади. Асосийси кимошди савдосини уюштириш бўйича биринчи қадамнинг ташланиши, унинг яхши даражада ўтиши диққатга сазовордир.

М. МИРҲАМИДОВ.

• Ислоҳот қандай бормоқда?

Энди ишбилармонлар ишлашади

Пискентда туман умумий овқатланиш корхонасига қарашли иккита йирик бино — барча қулайликларга эга бўлган "Ором" ресторани ва корейс халқининг миллий таомларини тайёрлашга ихтисослаштирилган "Кукси" ошхонасини ким ошди савдосига қўйишга ҳозирлик кўрилмоқда.

— Бу бир қарашда кимлар учундир анча ғалатироқ воқеа бўлиб туюлиши ҳам мумкин,— дейди умумий овқатланиш корхонаси раҳбари Восит Комилов. — Чунки, туманимизда бундай янгилик биринчи марта амалга оширилмоқда. Лекин, масалага бугунги кун нуқтаи назари билан қарайдиган бўлсак, буни сираям таажжубланадиган жойи йўқ. Биз бозор муносабатларига босқичма-босқич ўтиб борилаётган ҳозирги шароитда ислоҳотларни янада чуқурлаштириш учун энди рақобат асосида ишлашни ҳам кучайтиришимиз керак. Бунинг учун шу нарсани яхши англаб олмоқ лозимки, ҳар қандай пуллик хизмат, у мулкчиликнинг қайси шаклида бўлишидан қатъий назар биринчи навбатда савдодир. Бундан кўриниб турибдики, демак, савдо нуфузини кўтариш, савдо хизмати маданиятини ошириш керак. Бусиз ҳеч нарсага эришиб бўлмайди.

Дарвоқе ошхоналарни ким ошди савдосига қўйишдан мақсад айрим корхона ёки ташкилотлардаги каби оғир иқтисодий аҳволдан чиқиш учун моддий манфаатдорликка эришиш ниятида иложсизликдан кўрилаётган чора эмас. Бунга муҳтожлик ҳам йўқ. Мазкур умумий овқатланиш корхонаси бошқа туман ва шаҳарларга солиштирганда вилоятда анча юқори ўринда туради. Соф фойда ҳисобига ишламоқда. Унинг бозор муносабатлари талабларига мос равишда фаолият бошлаганига ҳам кўп бўлди. Лекин, келаётган фойдадан қатъий назар, мавжуд ижобий натижалардан мағрурланиб, бир жойда туравермаслик керак . Қолаверса, бозор муносабатларининг қонун-қоидалари ҳамиша изланишни, мулкчиликнинг янги-янги шакллари асосида ривожланишни тақозо этаверади. Негаки, бугун даромад келтираётган бирор соҳа фаолияти, агар изланиш тўхтаб қолса, эртага синиши ёхуд наф бермай қўйиши мумкин. Мана шу ҳақиқатни англаган корхона жамоаси аҳоли талаб ва эҳтиёжини инобатга олган ҳолда иш юритмоқда. Бугунги кунда корхона тасарруфида 20 та жамоа, 40 та мактаб, 7 та ишчи ошхоналари, 4 та дўкон ва 1 та йирик ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган қандолатчилик маҳсулотларини тайёрлаб берадиган цех мавжуд. Президент фармонлари асосида мактаб ўқувчилари учун бепул нонушта тайёрлаб беришга ихтисослаштирилган алоҳида комбинат ҳам намунали фаолият кўрсатмоқда. Туман мактабларида таҳсил олаётган ўқувчиларнинг 8090 нафари ҳар куни бепул нонушта билан таъминланмоқдалар. Президентимизнинг мана шу фармонини бажариш бўйича ҳам корхона вилоятдаги бошқа туман ва шаҳарлар ўртасида биринчи ўринда турибди. Иқтисодий қийинчиликлардан қатъий назар ошхоналарнинг таъминоти масаласида ҳам ҳеч қандай узилишларга йўл қўйилмаяпти. Ҳамма жойда нарх-наво муттасил ошиб бораётганига қарамасдан, корхона ўз тасарруфида бўлган барча ишчи ошхоналаридаги озиқ-овқат маҳсулотлари баҳосини ҳамон 20 фоизгача арзонлаштирилган ҳолда сақлаб келмоқда. Бу ҳақда фикр юритилар экан, аёнки ўз ўзидан ҳақли бир савол туғилади. Хўш, корхона қандай қилиб мана шундай имкониятларга эришмоқда?

— Ҳар бир юмушни ўз вақти ва муддатида амалга ошириш билан, —жавоб қайтарди жамоа раҳбари. — Масалан куз фасли ҳамма тур озиқ-овқат маҳсулотларини ғамлаб олиш мавсуми ҳисобланади. Кўпчилик умумий овқатланиш корхоналари бу борада вақтида ҳаракат қилишмайди. Натижада, кейинчалик иш тўхтаб қолмаслиги учун бозорга чопишга мажбур бўлишади. Қарабсизки, ошхоналардаги нарх-наво ҳам бозорга мослаб белгиланаверади. Биз ҳар доим ёз маҳсулотларини кузда ғамлаб оламиз. Ва янги маҳсулотлар етилгунга қадар ҳеч қандай қийинчилик кўрмаймиз. Мисол учун ҳозир бозорда бир килограмм пиёзнинг нархи 10 минг сўм, бизда эса 700 сўм. Корхона ҳозиргача бир нечта ошхона ва бошқа умумий овқатланиш бўйича хизмат кўрсатувчи объектларни хусусийлаштириб сотди. Лекин, хусусийлаштирилган ошхона эгалари ҳам корхонадаги мавжуд имкониятлардан фойдаланиш учун шартнома асосида фаолият кўрсатмоқдалар. Жамоада иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш кун сайин янги-янги босқичга кўтарилиб бормоқда. Аҳоли эҳтиёжига қараб иш юритилаётганлиги туфайли барча соҳаларда ўсишга эришилмоқда.

Масалан, ҳамма ходим, ишчи ва хизматчиларни йиғиб, ўртага ким миллий қандолатчилик маҳсулотларини ишлаб чиқара олади, деган таклиф ташланди. Кўпчилик қайта ишлаш учун маҳсулот топиш муаммосининг мавжудлигидан чўчиб, хоҳиш билдира олмади. Бу ишга корхонанинг ўзи киришди. Тезда алоҳида цех ташкил этилди. Жиҳоз ва лозим бўлган ускуналар келтириб ўрнатилди. Ҳозир мазкур қандолатчилик цехида миллий ширинликлар, новвот, парварда, холва ва бошқа тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқарилиб, аҳолига сотилмоқда. Сифати яхши, нархи ҳам анча арзон. Энг муҳими, энди одамлар тўй-хашам муносабати билан шаҳарларга чопишмайди. Маҳсулотларни корхона дўконидан харид қилиб олиш, буюртма бериш мумкин. Буни ҳам ислоҳот масаласидаги битта муҳим янгиликлар сарасига киритиш мумкин. Агар мазкур цех эртага хусусийлаштириладиган бўлса ҳам корхона ютқазмайди. Фойда кўради. Унинг ёнига бошқа тур маҳсулотларни ишлаб чиқарадиган янги цех ёки корхона бунёд этилади. Жамоа раҳбарининг бирдан-бир ва асосий мақсади ҳам фақат мана шундан иборат. Янги-янги иш ўринларини ташкил этиш. Шу кунларда макарон ишлаб чиқариш ва консервалар тайёрлаш цехларини очиш режалаштирилмоқда. Лекин, қуруқ режа ёки орзу билан иш битмайди. Бунинг учун изланиш, содда қилиб айтганда, пешонадан озгина тер чиқариб, елиб-югуриш керак. Шу ниятда корхона раҳбари яқинда Россияга бориб келди. Катта бир фирма билан шакар ва гугуртга маҳсулот айирбошлаш бўйича шартнома имзоланди. Шакар қайта ишланиб, турли хилдаги ширинлик ва қандолатчилик маҳсулотларига айлантирилади. Гугурт эса сотилади. Бундай ишбилармонлик бугунги кунда жамоага катта иқтисодий фойда келтирмоқда. Ойлик ва квартал режалар ортиғи билан адо этилаётгани баробарида жамоа чўнтагида анчагина даромад ҳам қолмоқда.

Маълумки, бозор муносабатлари ва ислоҳот талабларидан яна бири — бу маблағни тежаб-терғаб ишлатиш ҳамда пулни ўз ўрнида сарфлашдан иборатдир. Шундай қилиш керакки, энди ортиқча сарф-ҳаражатлар буткул барҳам топсин. Бирор фойдани кўзлаб ишлатилаётган маблағ икки ёки уч ҳисса кўпайиб яна ортга қайтсин. Аниқ ҳисоб-китоб билан фаолият юритаётган жамоа бугунги кунда ортиқча сарф-ҳаражатларни бутунлай қисқартириб ташлашга эришди. Лекин, ўша ҳаражатлар ҳисобига кўрсатилаётган хизмат тури аввалгидек сақлаб қолинган.

Айтайлик илгари туман матлубот жамиятига қарашли гараждан буюртма берилиб, ҳар куни маҳсулот ташиш учун учта машина олинарди. Ҳар бир машина учун корхона кунига 70 минг сўм пул тўларди. Улардан буткул воз кечилди, машиналар ўрнига битта мотоцикл олинди. Бу транспортга эндиликда бир ойга бор-йўғи 150 минг сўм пул сарфланмоқда. Бу билан машиналарга 28 иш куни учун сарфланадиган ҳаражатлар тежаб қолинмоқда. Ёки битта юк машинасининг қисқаргани корхонага ҳар ойда салкам 2 миллион сўм соф фойда келтирмоқда. Авваллари корхона омборхонасидан ҳам маҳсулотлар машина ёрдамида ташиларди. Эндиликда бу юмушни от-аравалар амалга оширмоқда. Ёки бошқа мисолларни таҳлил қилиб кўрайлик. Яқин вақтларга қадар туман водопроводлаштириш идораси битта ошхонадан сув сарфини ҳар куни 12 соатга ҳисоблаб, бир ойига 33 минг сўм пул талаб қиларди. Бу ҳол узоқ вақтдан буён давом этиб келарди. Корхона тажриба учун учта ошхонадаги водопровод жўмракларига сув сарфини ўлчайдиган мосламаларни қўйиб чиқди. Бир ойга тўланадиган 33 минг сўм пул уч ойда бор-йўғи 11 минг сўмни ташкил этди. Газ сарфи бўйича ҳам чойхона ва ошхоналар зарар кўрардилар.

Битта сомсахона учун ҳар ойда туман газлаштириш идорасига 200 минг сўм пул ўтказиб бериларди. Эндиликда сомсахоналарнинг аксарияти кўмирга ўтказилди. Буни қарангки, нарх арзонлашгани билан бирга кўмир чўғида пишиб, сифати яхшиланган маҳсулотларга хўрандалар эҳтиёжи яна ҳам кучайди. Битта электрик штатининг очилганлиги ҳам ҳар ойда 1 миллион сўмдан зиёд маблағни тежаб қолиш имконини бермоқда. Бунга ўхшаган мисолларни яна ўнлаб келтириш мумкин ва барча қилинаётган саъй ҳаракатларга ишбилармонлик натижалари дея баҳо берилса тўғри бўлади.

Корхона ўз тасарруфидан чиқиб хусусийлашаётган ошхона эгалари олдига ҳам объектларни сотмасдан аввал аниқ вазифалар қўймоқда. Эҳтимол "вазифа қўйиш, келишиб олиш" хусусийлаштириш қонун-қоидаларига андек зидроқ ҳамтуюлиши мумкиндир. Лекин, шарт-шароит шуни тақозо қилмоқда. Сабаби сотиб олинган ошхона хусусийлашгач, ўз фаолиятини сусайтириб юборса ёки аҳолига хизмат кўрсатишда чалкашликларга йўл қўйса, бундан фақат зиён кўриш мумкин. Шундай қилиш керакки, хусусийлаштирилган ҳар қандай ошхона, цех ёки дўкон давлат тасарруфидаги мана шундай хизмат кўрсатиш шахобчалари билан рақоботлаша олсин, ҳатто, бу борада анча олдинда юрсин. Бугунги кунда Манноп Расулов, Тожибой Маматқулов ва Райимбой Машариповлар хусусийлаштирилиб олган ошхоналар давлат тасарруфида бўлган вақтларига қараганда анча яхши фаолият кўрсатмоқда. Сабаби, улар ошхоналарни сотиб олгач, биноларни қайта ўзгартирдилар. Қўшимча қурилишларни йўлга қўйдилар. Таомлар тури ва сифати бўйича ҳам муҳим ўзгариш ясадилар. Корхона умумий овқатланиш объектларини ўз тасарруфидан чиқарар экан, уларни мана шундай ишбилармон одамларга сотиш тарафдори бўлиб, хусусий мулк эгалари билан ҳар қанча ҳамкорлик қилиш хоҳишида қолмоқда.

Биз юқорида тилга олган — келишиб олиш негизида кўпчилик манфаатига қаратилган мана шу масала ётади. Хулоса қилиб айтганда, мазкур туман умумий овқатланиш корхонасида бугунги кунда Президент фармонлари ва вилоят ҳокими қарорларини бажариш бўйича, иқтисодий ислоҳотларни изчиллик билан амалга ошириш борасида бошқа шу соҳа ходимларига ибрат қилиб кўрсатса арзийдиган ишлар қилинмоқда, дейиш мумкин.

И. ТОШЕВ,
"Тошкент ҳақиқати" нинг махсус мухбири.

• Бозор иқтисодиёти: ташаббус ва тадбиркорлик

ЎЗБЕК ПЎЛАТИ ХОРИЖДА

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Ўзбекистон металлургия заводини реконструкция қилиш тўғрисида"ги қарори корхонада изчил амалга оширилмоқда. Асосий тармоқлар электр билан пўлат эритиш, мартен, 1-2 навли прокат цехларини ҳозирги замон металлургия ускуна ва дастгоҳлари билан жиҳозлаш бошлаб юборилди. Бу эса ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини янада яхшилашни таъминлайди.

Бекободлик металлурглар шу йилнинг 1-чорагида 110000 тонна пўлат, 105579 тонна прокат маҳсулотлари ишлаб чиқардилар. Навли прокатга на фақат Ўзбекистон Республикаси вилоятларида балки МДҲ ва Европа, Осиё давлатларда ҳам талаб ошиб бормоқда. Буюк Британия, Япония, Хитой, Исроил ва бошқа чет мамлакатларга арматура экспорт қилинмоқда.

Куни кеча Исроилга 3500 тонна 16 мм ўлчамдаги арматура жўнатилди. Маҳсулотни жўнатишда 2-навли прокат цехининг Ғиёсиддин Мадаминов, Исмоил Тўрақулов, Илҳомжон Искандаров каби усталари. Асқар Алиев, Алфия Абакулова сингари кўприк крани машинистлари алоҳида ўрнак кўрсатдилар.

Ўзбекистон металлургия заводида тайёрланган маҳсулотларни экспорт қилиш эвазига янги металлургия ускуналари замонавий дастгоҳлар, электрод ва қурилмалар келтирилмоқда.

Бекобод металлурглари ишлаб чиқараётган сифатли пўлат республикамиз мустақиллигини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда.

МИХ ЎЗИМИЗДАН ЧИҚМОҚДА

Бозор иқтисодиёти шароити ташаббус ва тадбиркорлик билан иш тутишни тақозо этмоқда. Ишбилармонлик эса жуда ҳам қўл келмоқда. Ўзбекистон металлургия заводи раҳбарияти барча цехларда, бўлинмаларда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш масалаларига алоҳида аҳамият бермоқда. Шунингдек кичик корхоналар фаолиятини кенгайтиришга ҳам диққат-эътибор билан қаралмоқда.

Заводнинг электр таъмирлаш цехида ишга туширилган мих ишлаб чиқариш бўлими ҳам кенжа меҳнат жамоаларидан бири. Бу ерга Олмаотадан бир йўла 4 та дастгоҳ олиб келиб ўрнатилди. Ёшлар ўқишга, ҳунар ўрганиб келишга юборилди. Зарур хом ашё олиб келинди.

— Шундай қилиб ишни бошлаб юбордик, — дейди цех бошлиғи ўринбосари Одинахон Раҳимова. — Дастлабки маҳсулотимиз буюртмачиларни хурсанд этмоқда. 1994 йилнинг биринчи чорагида 60 тоннадан зиёд 80,90, 120 мм узунликдаги мих ишлаб чиқарилди. Маҳсулот сифати кўнгилдагидек. Республикамизнинг Андижон, Наманган, Фарғона вилоятларидан бизга буюртма кўп тушмоқда. Корхонамизнинг Шаҳрихон, Хоразм, Бухородаги фирма савдо дўконларида ҳам михни савдога чиқармоқдамиз.

Электр таъмирлаш цехининг мих ишлаб чиқариш бўлими тўла қувват билан ишламоқда. Шуҳрат Норматов, Шавкат Рустамов, Йўлдош Тоиров каби дастлабки бошқарувчилар фидокорлик билан ишлашмоқда. Бир соатда ҳар бир дастгоҳда 200 килограммгача мих ишлаб чиқариш мумкин. Хом ашё учун турли хажмдаги сифатли симлар ҳозирлаб қўйилган.

Цех қошида мих ишлаб чиқариш бўлимининг ташкил этилиши ишчи ўринларини сақлаб қолишга, уларнинг моддий манфаатдорлигини таъминлашга ҳамда мустақил Ўзбекистонимиз халқини, қурилиш ташкилотларини, минглаб жамоа хўжаликларини михга бўлган талаб ва эҳтиёжларини қондиришга оз бўлсада имкониятлар яратди.

Турсунали УСМОНОВ,
Бекобод шаҳри.

• Янги рукн: Ижодий учрашувлар

Турон абад ҳурдир худо ёр бўлса...

... ҲАР БИР ОШИЁННИНГ ўз гули, ўз булбули бўлади. Ижод оламида ҳам худди шундай! Минг шукрки, вилоятимизда адабиёт соҳасида баҳоли қудрат қалам тебратиб, мухлислар орттириб бораётган ижодкорлар кам эмас. Ана шундайлардан бири — паркентлик шоир Маҳмуд Тоировдир. У Тошкент давлат дорилфунунининг филология қуллиётида таҳсил кўрган. "Паркент тонги" туман газетасида муҳаррир бўлиб ишлайди. "Айт, энди юрагим", "Биз нечун учрашдик" номли китоблар муаллифи.

"Тошкент ҳақиқати" таҳририяти вилоятимизда яшаб ижод қилаётган умидли шоир-ёзувчиларнинг ижоди билан муштарийларни таништириб бориш мақсадида юқоридаги янги рукнни ташкил этди. Ният қиламизки, бу нарса вилоятимиздаги ижодий муҳитга маънавий руҳ бағишлайди, қаламкашларни янги-янги ва бақувват асарлар яратишга ундайди.

Қуйида Маҳмуд ТОИРОВнинг ижодидан янги намуналарни эътиборингизга ҳавола этамиз.

ОНА

Меҳрингиз булоғи уммонга ўхшар,
Сўзингиз сухани Луқмонга ўхшар.
Жон она, кўрмасам кўзларим қақшар,
Кўзим чироғида парвонам менинг.

Сизга қиёс йўқдир, қиёслар ожиз,
Битта не, ўн бўлса қуёшлар ожиз,
Кўнглимнинг гавҳари нурланган ҳаргиз,
Бу мулки борлиқда ягонам менинг.

Оппоқ сочларингиз тоғларга рўмол,
Дилингиз муаттар райҳонга ҳаёл,
Тилингиздан томар бахт, иқбол, камол,
Камолимни кўриб мастонам менинг.

Изимдан бир ширин дуо ўқилса,
Кўзимдан йўлимга қувонч тўкилса,
Зиёга йўғрилган бир шеър тўқилса,
Онам дуодадир — жон онам менинг.

Онажон, не қилдим мен қирқдан ошиб,
Ҳамон меҳрингизни кетаман ташиб,
Дилим тўлиб борар кўзимдан тошиб,
Ахир ўлчанган-ку, умрим ҳам менинг.

Субҳи сабо бўлиб сочингиз силай,
Умри фидо бўлиб умрингиз тилай,
Она, кўзингизда қуёшдай кулай,
Бош урсам Маккамсиз, Мадинам менинг!

СЕН ЁРУҒ КУНЛАРНИ КЎРГАЙСАН, БОЛАМ

Отам кўзларида мунг билан кетди,
Онам кўзларида қариди алам,
Менинг ҳам жонимдан жабрлар ўтди,
Сен ёруғ кунларни кўргайсан, болам.

Ҳурликнинг шодасин бўйнингга тақиб,
Онанг изинг ўпар юрагин ёқиб,
Бошингда боболар руҳлари балқиб,
Сен ёруғ кунларни кўргайсан, болам.

Офтоб оппоқ тонглар юзинг силайди,
Чинорлар ўз умрин сенга тилайди,
Беғубор дилингни ёлғон тилмайди,
Сен ёруғ кунларни кўргайсан, болам.

Ҳали очилажак булоқлар кўзи,
Бу юртда қолмагай ташвишлар изи,
Элга қайтиб келди Темурнинг ўзи,
Сен ёруғ кунларни кўргайсан, болам,

Ҳар дилда имону оят бор бўлса,
Сен каби ўғлонлар сафда нор бўлса,
Турон абад ҳурдир Худо ёр бўлса,
Сен юруғ кунларни кўргайсан, болам.

Жон чексанг жаннатдир бу она замин,
Жонингда олиб юр юртинг пок номин,
Нолам Ҳаққа етсин, Илоҳо Омин,
Сен ёруғ кунларни кўргайсан, болам.

ЮРАГИМДА АРМОН УЛҒАЯР

Юлдузларга етган бу
қўлим,
Гул юзингга етмайди,
гулим!
Кўкда оймас, дардим
бир тилим:
Севиб севилмадим,
севгилим!

Кўзларимда соғинч
сарғаяр,
Юрагимда армон
улғаяр,
Мен йиғлайман, бир қиз
жилмаяр,
Севиб севилмадим,
севгилим!

Юрдим, бу йўл адо
бўлмади,
Ҳеч ким мендек гадо
бўлмади,
Лекин сендан садо
бўлмади,
Севиб севилмадим,
севгилим!

Бу севгининг осмонлари
тор,
Куйлагудек достонлари
бор,
Васлинг тилаб Маҳму-
динг афгор,
Севиб севилмадим,
севгилим!

• Турмуш чорраҳаларида

ТЎРТ МУЧАСИ СОҒ БЎЛСИН ЙИГИТНИНГ

Агар йўлингиз тушиб районимиздаги энг катта "Бешкаппа" масжиди ёнида эрта тонгдами, пешиндами ўтиб қолсангиз, ғарибона кийим-бошда ғарибона ўтирган бир инсонга кўзингиз тушади. У умр бўйи мол боқиб мардикорчилик қилиб меҳнат билан кун кўрган раҳматли Тошканбой ота, Азби холаларнинг ёлғиз ёдгори — Турғун ака бўлади.

Турғун ака ҳам куч-қуввати бор пайтда подачилик қилди. Ҳозир жисмонан анча ожиз, касалманд.

Турғун ака масжид остонасида нима қилиб ўтиради? Тўйларга, маъракаларга қарияларга қўшилиб бориш учун. Ҳамма жойда ўзига алоҳида ош, чой қўйишади. Шундай қилиб ризқ теради у...

Кўп ҳолларда уни Худо, худойим... деб ўтирганини эшитиб қоламан. Баъзида ўйлаб ўйимга етолмайман... Турғун ака Худодан нима сўраркин?.. Жааобини ҳам топгандай бўламан.

— Эй яратган эгам! Мени ҳам бошқалар қатори тўрт мучамни соғ қилганингда эди, отам раҳматли минг азобда ўлиб кетмасди. Оилам бўларди... Болаларим бўларди... Ҳамма қатори бахтли яшаган бўлардим... Худо, худойим...

Шунда кўз ўнгимда ўзга бир ҳолат гавдаланади. Қулоғим остида тўрт мучаси соғ отаси бор гўдакларнинг ноласи эшитилади.

— Ойи!.. Қочинг адам яна ичиб келяпти... Тезроқ бекининг!..

— Ҳов... итдан тарқаганлар... онанг қани?.. Қани онанг деяпман сенга?.. Тилинг кесилганми, ҳароми?..

Ота титраб-қақшаб турган қизчани бир уриб ағдарди. Бурнидан шириллаб қон оқаётган қизча ўзини эшикка урди. Кўча қоронғу эди. Онасига тушиши мумкин бўлган калтак зарбидан гангиб кетаётган қизча ҳам Худога нола қиларди...

Масжид остонасида ўтирган ғарибга нима керак, одамлар?!

МЕҲР!

Оталик бурчини унутиб, ароққа қўшиб болаларининг кўз-ёшини ичаётган отага-чи?

ИНСОФ!

Яхшилар! Бундайларга бефарқ қарамайлик, инсофга чақирайлик!

ҚАНДАЙ ОДАМ ЭДИ?

Одатда марҳумни қабрга қўйиб бўлишгандан сўнг маҳалла фаоллари ёки яқинларидан бири: "Халойиқ, қандай одам эди?" деб хитоб қилади. Чор тарафдан: "яхши, яхши одам эди раҳматли..." деган жавоблар эшитилади.

Қуръон оятларидан қилинган тиловатнинг сирли садолари остида бошларини ҳам қилиб ўтирган одамларнинг бундай пайтда барчасини дилидан фақат бир ўй кечади. "Бу ҳаёт деганларининг интиҳоси ўлим, эртага менинг ҳам келадиган жойим шу ер. Охири ўлим билан тугайдиган ҳаётда нечун инсон бир-бирига бунчалар озор беради? Нени талашамиз? Нима сабаб қадр-қимматни оёқ ости қиламиз..."

Лекин остона ҳатлаб қабристон эшигидан чиққандан сўнг бу ўй-фикрлар кўпчиликнинг ёдидан чиқиб кетади. Яна ўткинчи ҳавас, кундалик рўзғор ташвиши, ўз ишларимиз билан ўралашиб ўтганларни унутамиз.

Тириклигида қадрламаймиз-у қазо қилганда меҳрибонлар кўпайиб қолади: машинасида хизмат қилувчилар ҳам, белини боғлаб етти кун вақт топиб турғувчи қариндошлар ҳам кўпайиб кетади. Тириклигида эса...

Нима учун шу меҳр-оқибатни, мурувватни ўндан бирини биз шу одам тириклигида кўрсатмаймиз? Беморлигида ҳузурига бориб бир оғиз илиқ сўз айтиб кўнглини кўтармаймиз?

Афсуски отимиз чопиб турган пайтда қоқилиши мумкинлигини унутиб қўямиз. Танимиз сиҳат пайтда бемор бўлиб қолишимиз мумкинлигини ҳаёлимизга келтирмаймиз. Шу ўринда бир ҳикоятни ҳукмингизга ҳавола қилмоқчиман.

Бир бадавлат одам дунёдан ўтишига кўзи етгач, ёнига ёлғиз ўғлини чорлабди:

— Ўғлим, куним битган кўринади. Менинг сўнгги васиятимни амалга оширсанг, дегандим. Аввало мана бу қоғозга битганларимни мени қабристонга қўйиб келгандан кейин ўқийсан. Яна бир илтимосим шуки, ғассолга айтсанг, ўлганимда мени оёғимдаги пайпоғим билан кўмсанглар.

Ота дунёдан ўтибди. Ўғли ғассолдан отасининг васиятини бажаришини ўтиниб сўрабди. Ғассол ва унинг атрофидагилар унга қарши чиқибди.

Хуллас, марҳумнинг оёғидан пайпоғини ечишибди. Отасининг васиятини бажаролмаган ўғли хатни очиб ўқишга мажбур бўлибди. Унда шундай сўзлар битилган экан:

— Кўрдингми ўғлим, мен мол-дунёга ҳирс қўйиб жуда катта бойлик орттирдим. Лекин битта пайпоғимни ҳам ўзим билан бирга олиб кетолмадим...

КИЧИК ФАОЛЛАР МУСОБАҚАСИ

Ҳаётда турли тасодифлар кўп учрайди. Ёнингизда бахтсиз ҳодисага учраган йўловчига биринчи тиббий ёрдам кўрсата оласизми?

Куни кеча Янгийўл шаҳар Қизил ярим ой жамияти қўмитаси ташаббуси билан Янгийўл шаҳар соғлиқни сақлаш ва халқ таълими бўлимлари ҳамкорликда "Саломатликнинг ёш дўстлари" санитар пост қатнашчилари мусобақаси ўтказилди. Мусобақада Янгийўл шаҳридаги 11 та мактаб вакиллари қатнашдилар. Ўтказилган бу мусобақанинг шиори "Соғлом авлод — соғлом келажагимиздир" бўлиб, бунда ёшлар тасодифий ҳодисаларда жароҳатланган кишиларга ўз вақтида ёрдам беришни билиши зарур. Мусобақада қатнашаётган ўқувчилар эса ўз билим ва маҳоратларини яхши намойиш эта олдилар.

Умумий якунга кўра Янгийўл шаҳар 5-мактаб санитар пост командаси аъзолари ғолиб бўлдилар ва вилоят Қизил ярим ой жамияти, вилоят халқ таълими бошқармасининг фахрий ёрлиғи ва совғалари билан тақдирландилар.

Шунингдек, 3-мактаб вакиллари иккинчи, 6-мактаб ўқувчилари эса учинчи ўринни олишди.

Турли тасодифлар туфайли бахтсиз ҳодисалар юз берганда муҳтожларга биринчи ёрдам кўрсата билишни уддалашда бу каби тадбирлар ўтказиш ниҳоятда фойдали ва зарурлиги шубҳасиздир.

М. МАНСУРОВА.

• Жиноятга жазо муқаррар •

МОЛ ЎҒРИЛАРИ ЖАЗОЛАНДИ

Исоқ Абдуллаев муқаддам судланган бўлишига қарамай тавбасига таянмаган экан. У яна нопок йўлни ихтиёр қилди. Шу билан оиласи аъзоларини иснодга қолдирди. Ўзи ишлаётган "Ўзбекистон мустақиллиги" жамоа хўжалигида мисқоллаб тўпланган ҳурматини оёқ ости қилди.

Исоқ Абдуллаев аллақачон эллик ёшни ортда қолдирган бўлса ҳам нопок йўл билан пул топишда ўзидан анча ёш йигитларга ҳамтовоқлик қилди. Агар у ўғли тенги келадиган 23 ёшли Акромни ҳам, қозоғистонлик Искандарни ҳам бу қалтис йўлдан қайтарганида, эҳтимол бу кўргуликлар бўлмас эди. Йўқ, Исоқ Абдуллаевнинг нафси инсоф ва диёнатдан устун келди.

Воқеа бундай бўлган эди. 1993 йил октябрь ойида Пискет шаҳрида Искандар Кўчалиев пайдо бўлди. У Исоқ Абдуллаев билан тезда тил топишди. Искандар Исоқ Абдуллаевга Қозоғистондан мол олиб келиб берадиган бўлди. Шу билан ҳуфёна шартнома битди.

Искандар Исоқ Абдуллаев билан тил бириктиргач, Акром номли ҳали она сути оғзидан кетмаган болани ўзига ҳамтовоқ қилиб олди. У билан Искандар Қозоғистонга эмас, "Пискент" жамоа хўжалигининг 1-ширкати далаларига боришди. Улар шу ширкатдаги Юнус Тожибоев ҳовлисига пинҳона кириб, бозор нархида 700 минг сўм турадиган говмишни ўғринча етаклаб чиқишди, Тоир Атаевга тегишли, бедапояда ўтлаб юрган, ҳар бири бозор баҳосида 250 минг сўмдан 500 минг сўмлик икки бош молни ҳам пинҳона етаклаб кетишди. Улар Пискент шаҳар марказидан ўтиб, Ҳамза кўчасига яқинлашгач, Искандар Акромга:

— Энди сен кетавер, пулни уйингга олиб бораман, — деб жавоб бериб юборди.

Искандар ҳиёл ўтмай Исоқ Абдуллаевнинг эшигини қоқди. Исоқ Абдуллаев шубҳаланмай семиз молларни чаққонлик билан оғилхонага қамади. Уйдан Искандарга 280 минг сўм пул олиб чиқиб берди. Шу тунда мол ҳайдашиб келган Акромни Искандар осонгина алдади:

— Иккита молнинг эгаси таниш бўлганлиги учун қўйиб юбордим. Мана бу сенинг улушинг, — деди.

Акром Гильфанов арзимаган "хизмати" учун 55 минг сўм чўнтагига тушганига хурсанд бўлди.

Шу йўсинда Исоқ Абдуллаевнинг "оқибатли" шериги молларни Қозоғистондан олиб келяпман, деб пискентлик Убайдулла Маматқуловга тегишли иккита молни ўғирлаб келиб арзон нархда пуллади.

Очкўзлик Исоқ Абдуллаевга қимматга тушди. Искандар Кўчалиев, Акром Гильфановлар қаторида Исоқ Абдуллаев ҳам қайтадан қора курсига ўтиришга мажбур бўлди. Туман ички ишлар бўлимининг тезкор гуруҳи ўғирликнинг пайини қирқди. Жабрланган Т. Атаевнинг икки бош моли Исоқ Абдуллаевнинг оғилхонасидан олиб, эгасига қайтарилди. Ўғирликда айбланган учала ҳамтовоқ ҳам ўз жазосини олди.

А. АТАЕВ,
Пискент туман ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари.

С. ИНОМОВ,
туман "Меҳнат байроғи" газетаси махсус мухбири.

• Ўзбекистон ва жаҳон

ХАЛҚАРО КЎРГАЗМАДА НАМОЙИШ ЭТИЛДИ

Жумҳуриятимиз иқтисодини кўтариш фан-техниканинг ривожланишига боғлиқ. Айниқса ҳозирги кунда халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларига дадил қадамлар билан кириб келаётган компьютер техникаси, автоматлаштиришнинг аҳамияти каттадир. Ушбу мавзунинг долзарблигини эътиборга олиб, Ўзбекистон Республикаси фан-техника давлат қўмитаси, Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки, "Экспомарказ" Республика Савдо — кўргазма маркази, "ЦМИ" инновация фирмаси, "Марказий Осиё — XXI" акционерлик жамияти ташаббуси билан "Экспомарказ" Республика Савдо кўргазма марказида "Замонавий бизнес учун юксак технологиялар "Марказий Осиё — банк ва офис-94" халқаро кўргазмаси ишлаб турибди. Технологиялар халқаро кўргазмасида банклар фаолияти учун программа таъминоти ва компьютер техникаси оргтехника ёзув машинкалари, нусха олиш аппаратлари, калькуляторлар, факслар, касса аппаратлари, алоқа тармоқлари ва воситалари жиҳозлари, хавфсизлик системалари, офис мебеллари, бухгалтерия ҳисобини автоматлаштириш воситалари мажмуи, бизнесни бошқариш ва ташкил этиш компьютер технологиялари каби мавзулар ёритилган.

Кўргазма дастуридан "Замонавий банк Марказий Осиёда" мавзусида илмий-амалий анжуманлар, йиғин ва тангловлар ўрин олган. Кўргазмага "Ўзбекксерокс" қўшма корхонаси, "Ниҳол" жумҳурият илмий маркази, "Мир ПК", "Сети" журналлари ҳомийлик қилишмоқда. Кўргазмага 30 га яқин фирмалар иштирок этиш истагини билдирдилар. Шулардан бири ва кўргазма ҳомийси бўлган сержило нусхалар маркази ҳисобланган "Ренк ксерокс"дир. Деярли ҳар куни дунёнинг турли нуқталарида ишлаб турган техникаларида ўрта ҳисобда 2 миллиард донага яқин нусха кўчирилади. Ўзбекистон мустақилликка эришгандан сўнг юртимизга кириб келган ана шу жиҳозлар жойлашган Тошкентдаги марказ ҳиссаси ҳам бу маълумотлардан мустасно эмас.

Шунингдек халқаро кўргазмада Италиянинг "Валентини", АҚШнинг "Бек", "Компьютерлэнд", "Лотос", "Диболт" сингари фирмалари, Японияннинг "Канон", Туркиянинг "ЭЙ БИ ЭМ" — фирмалари ҳам ўз маҳсулотлари билан иштирок этадилар.

Маҳмуда ИСМОИЛОВА,
"Ўзэкспомарказ" ходими.

КЎЧМАС МУЛК — ИШОНЧЛИ ҚЎЛЛАРДА

30 апрель куни Тошкентда кўчмас мулк — амлокни сотиш бўйича кимошди савдоси ўтказилди. 16 та иншоот савдога қўйилди. Булар орасида ҳозир ишлаб турган "Хадра" меҳмонхонаси, бир нечта тайёр тураржой квартираси, шунингдек қурилиши ҳали тугамаган коттежлар, магазинлар ва чойхоналар бор. Кимошди савдосига қўйилган барча иншоотлар корхоналарга, фирмаларга, хусусий кишиларга сотилди.

Биз учун янгилик бўлган бу тадбирни ўтказишда ёрдам кўрсатаётган Американинг "Прайс уотерхаус" фирмаси мутахассисларининг фикрича, кимошди савдоси муваффақиятли ўтган.

21 майда Тошкентда навбатдаги кимошди савдоси ўтказилади. Республикада бу ойда жами 14 марта шундай савдо ташкил этиш режалаштирилган.

(ЎЗА)

ЯНГИ ИШЧИ ЎРИНЛАРИ

Олмалиқдаги "Аммофос" ишлаб чиқариш бирлашмасида асосий маҳсулот — минерал ўғитларини ишлаб чиқариш қатори истеъмол бозорини тўлдиришга қаратилган ишлар ҳам олиб борилмоқда. Чунончи, харидоргир янги маҳсулот турларини тайёрлашни ўзлаштиришга қаратилган тадбирлар амалга ошириляпти.

Яқинда корхонада ҳозирги вақтда танқис бўлиб қолган электролит ишлаб чиқарувчи участка фойдаланишга топширилди. Бу ерда тайёрланган маҳсулот билан аввало бирлашма ишлаб чиқариш бўлинмалари етарли таъминланаяпти. Айни вақтда буюртмачилар эҳтиёжи ҳам қондирилмоқда. Бу билан шаҳарда электролитга бўлган талабни муайян даражада қондириш имкони туғилди. Энг муҳими бу участкада янги ишчи ўринлари ташкил этилиб, бир неча нафар киши иш билан банд қилинди.

САҲНАДА — "МИНГ БИР КЕЧА"

Республика ўзбек ёш томошабинлар театрида янги асар — "Минг бир кеча" мусиқали спектаклининг намойиши бўлди. У қадимги шарқ эртаклари асосида саҳналаштирилган бўлиб, яхшилик ва ёмонликнинг азалий тўқнашуви ҳақида ҳикоя қилади. Спектаклни режиссёр В. Умаров саҳналаштирган. Сценарий муаллифи Ҳ. Ҳакимов. Мусиқаларни бастакор А. Эргашев танлаган.

Янги асар томошабинларда катта таассурот қолдирди.

Д. ҲОЛИҚУЛОВА,
Ўза мухбири.

ДИЛДАН СУҲБАТЛАР

Тошкент шаҳридаги мўъжазгина "Саодат" қаҳвахонаси бу кун халқ таълими ва фан ходимлари билан гавжум бўлди. Залга кириб келган уруш қатнашчиларини тўпланганлар қарсаклар билан кутиб олдилар. Кўкракларидаги орден — медаллар билан безалган отахон ва онахонларни жажжи ўғил-қизлар табрикладилар. Расмий тантаналардан сўнг меҳмонлар дастурхон атрофига ўтирдилар. Дилдан суҳбатлар бошланди.

Зангиота тумани маданият уйи бадиий ҳаваскорлари ижро этган куй ва қўшиқлар, рақслар даврага янада завқ-шавқ бағишлади.

Уруш фахрийлари ангренлик Мирзаҳамдам Қурбонов, олмалиқлик Михаил Морозов, чинозлик Мария Литвинова ва бошқалар сўзга чиқиб уруш даҳшатлари, собиқ қуролдош дўстлари, ҳозирги тинч ҳаёт тўғрисида тўлқинланиб гапирдилар. Афғон уруши қатнашчиси хушовоз хонанда Муроджон Жўраевнинг ижро этган қўшиқлари даврага файз киритди.

Учрашув қатнашчилари бундай ажойиб тадбирни ташкил этган халқ таълими ва фан ходимлари касаба уюшмаси вилоят қўмитаси аҳлига қизғин ташаккурларини билдирдилар.

Б. ПЎЛАТОВ.
Вилоят касаба уюшмалари кенгаши матбуот марказининг мудири.

УСТОЗЛАРИ ХОТИРАСИГА БАҒИШЛАНДИ

Хилватилло Хожакбаровнинг номини Янгийўл туманида кўпчилик яхши эслайди. Ниёзбош қишлоқлик бу йигит доимо қишлоқ болалари ҳам жисмонан чиниққан соғлом бўлишини, улардан ҳам Ўзбекистонимиз шарафини муносиб ҳимоя қила оладиган спорт усталари чиқишини орзу қиларди. Ана шу мақсадда ўзи жисмоний тарбиядан дарс берувчи мактаб ёшларини ўз фанига қизиқтириш учун дарс беришнинг турли шакл ва усулларидан фойдаланар, тез-тез синфлараро, мактаблараро мусобақалар уюштирар эди. Ўзи ҳам баскетбол бўйича Ўзбекистон терма жамоаси сафида мусобақаларда қатнашар эди.

Афсуски, бедаво дард туфайли у 1985 йили 36 ёшида дунёдан кўз юмди. Мана орадан неча йил ўтса ҳамки ҳамқишлоқлари, ўзи ишлаган 14-мактаб жамоаси, туман халқ таълими ходимлари Хилватиллони эслаб, хотирлаб туришади. Ҳар йили апрель ойида эса унинг хотирасига бағишлаб баскетбол бўйича мусобақалар ўтказиш анъанага айланиб қолган.

Куни кеча бу йилги "Хотира" турнирига якун ясалди. Беш кун давом этган қизғин учрашувларда тумандаги олтита мактаб баскетболчилари иштирок этишди. Умумий якунга кўра қизлар ўртасида 16-мактаб вакиллари биринчи, 27-мактаб спортчилари эса иккинчи ўринни олишди. Ўғил болалар орасида 14-мактаб ўқувчилари ғолиб чиқишди. 45-мактаб вакилларига иккинчи ўрин насиб этди.

Т. АКРОМОВ.

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ

Э Ъ Л О Н Л А Р

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш Вазирлигининг

ТИББИЁТ БИЛИМ ЮРТИ
14 май ва 25 май кунлари
соат 9.00 дан

АБИТУРИЕНТЛАР УЧУН ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИНИ ЎТКАЗАДИ

Бизнинг манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, Чилонзор кўчаси, 1-мавзе, 9-уй, (2, 94, 34, 77, 50-автобуслар; 6. 11-троллейбуслар, 4, 9-трамвайларнинг "Чилонзор", метронинг "Ҳамза" бекатлари).

"АЗАМАТ" КИЧИК КОРХОНАСИНИНГ ЙЎҚОЛГАН МУҲРИ
* * *
135-мактаб маъмурияти томонидан 1993 йил Н. Ф. Ноговскийнинг номига берилган АУ № 324725 гувоҳнома йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Тошкент вилояти бошқармаси жамоаси шу бошқарма ходими У. М. Бабашеага падари бузруквори

Мирзааҳмад БАБАШЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади ва марҳумнинг яқинларига сабр-қаноат тилайди.

Тошкент ҳақиқати
Муассис: Тошкент вилояти ҳокимлиги

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП МАТБУОТЧИЛАР КУЧАСИ, 32.

Телефонлар:
ХАТЛАР ВА ОММАВИЙ ИШЛАР БУЛИМИ — 33-40-48.
АХБОРОТ, ТИЖОРАТ ВА ЭЪЛОНЛАР БУЛИМИ — 33-99-15.

● Эълон ва билдирувлар кечиктирилмай чоп этилиши кафолатланади.
● Факт ва далилларнинг ҳаққонийлиги учун мақолалар муаллифлари масъулдирлар.
● Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Индекс: 64672. 1 2 3 4 5 6

Руйхатдан ўтиш тартиби N 8. Буюртма Г — 893. 20970 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А — 2. Босишга топшириш вақти — 20.30. Босишга топширилди 20.30.

Тошкент ҳақиқати

• № 33(10.610).

1994 йил 11 май чоршанба

Сотувда эркин нархда

1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН НАШР ЭТИЛМОҚДА.

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

ЧОРШАНБА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.

Тошкент, 9 май.

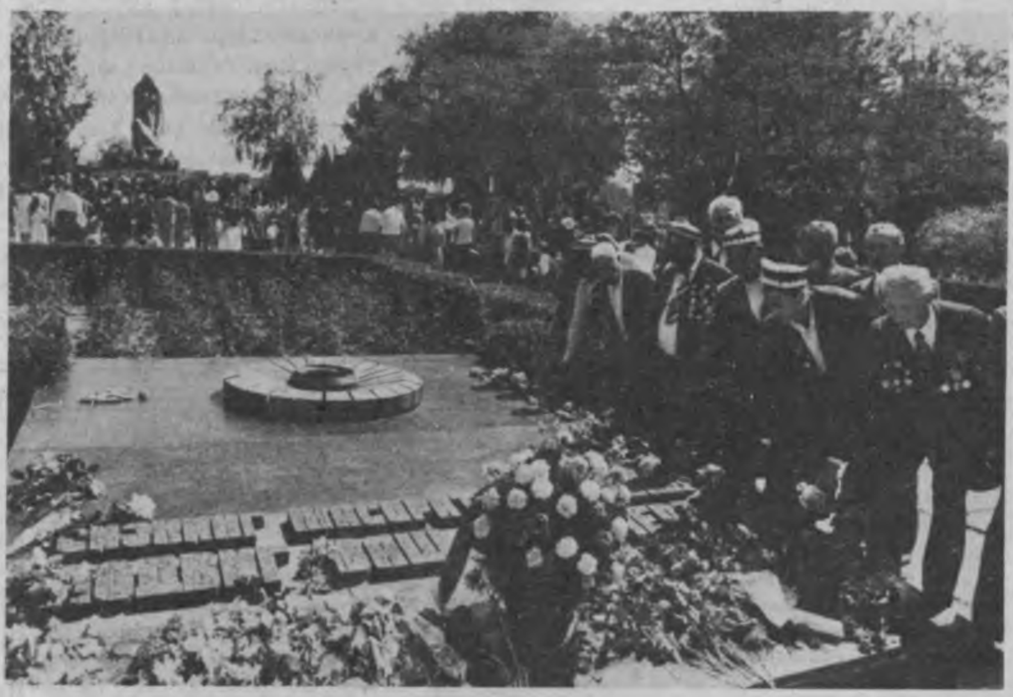

Р. Нуритдинов олган суратлар (ЎзА)

ЭЪТИРОФ

Америка Президенти Билл Клинтоннинг Президентимизга йўллаган бир неча телеграммасини ўқигансиз, албатта. Энди мана бу дастхат битилган сурат: "Президент Каримовга — энг эзгу тилаклар ила, Билл Клинтон".

Бу нимани англатади?

Бу — мустақил Ўзбекистонимизнинг дадил, жасурона одимлар билан тарихан қисқа вақт ичида жаҳон майдонига чиққанининг далолати эмасми? Президентимизнинг қатъият билан юритаётган ўзига хос ички ва ташқи сиёсати тез орада жаҳондаги барча давлат арбобларининг ҳам, ишбилармонларнинг ҳам эътиборини тортганига яна бир мисол эмасми?

Америка Қўшма Штатлари ўз қудратини яхши ҳис қилади, бинобарин, бошқа ҳар қандай давлатга шу нуқтаи назардан муносабатда бўлади. Демак, АҚШ Президентининг Ўзбекистон Президентига бу муносабати — республикамизнинг қудрати эътироф этилганидир.

(ЎзА).

ҒАЛАБА БАЙРАМИ ШАРАФИГА

Ўзбекистон меҳнаткашлари фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 49 йиллигини кенг нишонлади. Юртбошимиз Ислом Каримовнинг урушда қатнашганлар ва мамлакат ичкарисида фидойилик кўрсатганларни "Жасорат" ва "Шуҳрат" медаллари билан тақдирлаш тўғрисидаги Фармони байрамга алоҳида руҳ бағишлади.

Чеҳраларидан нур ёғилиб турган, кўкракларини қўша-қўша орден ва медаллар безаган, ҳамон бардаму ҳушчақчақ фахрийлар, қуролли кучлар ҳамда меҳнат жамоаларининг вакиллари юрт озодлиги ва мустақиллиги учун курашда ғолиб чиққанлар ҳурматини бажо келтириб, шаҳид кетганлар номини ёд айламоқ, уларнинг руҳи покларига таъзим қилмоқ ниятида 9 май куни эрта тонгданоқ Тошкентнинг Мустақиллик майдонига келдилар...

... Эрталаб соат 9. Фахрий қоровул саф тортган. Бош майдондаги Номаълум аскар қабрига ҳарбий оркестр садолари остида Ўзбекистон Республикаси Президенти, Республика Олий Кенгаши, Вазирлар Маҳкамаси, Мудофаа вазирлиги, Фахрийлар ташкилотлари уюшмаси Кенгаши, Халқ Демократик партияси Марказий Кенгаши, Касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши, Тошкент вилояти ва шаҳри ҳокимликлари, шаҳар жамоатчилиги номидан гулчамбарлар қўйилди.

Номаълум аскар хотираси бир дақиқа сукут сақлаб ёдга олинади. Ўзбекистон Республикасининг Давлат мадҳияси янграйди. Республика Миллий гвардиясининг жангчилари номаълум аскар хотирасига ҳурмат бажо келтириб, минбар ёнидан шахдам қадам ташлаб ўтадилар.

Урушда оғир жароҳатланиб Тошкент госпиталларида ҳаётдан кўз юмган жангчилар дафн этилган Волгоград кўчасидаги "Биродарлик қабристони" ҳам шу куни одамлар билан гавжум бўлди. Бу ердаги "Мотамсаро аёл" меъмориал ёдгорлиги пойига ҳам баҳорнинг анвойи гуллари қўйилди.

Маросимларда Ўзбекистон Президенти И. Каримов, Республика Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Э. Халилов, Бош вазир А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчилари М. Умурзоқов, Т. Алимов, Х. Жўраев, М. Мирқосимов, Ўзбекистон Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Б. Бугров, Республика Бош вазирининг ўринбосарлари М. Қорабоев, К. Тўлаганов, Ў. Султонов, А. Возненко, Қ. Ҳаққулов, М. Шарифхўжаев, Тошкент шаҳри ҳокими А. Фозилбеков иштирок этдилар.

Биз Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси Фатҳулла Назруллаев билан суҳбатлашдик.

— Мамлакатимиз фахрийлари ғалаба кунини умумхалқ байрами сифатида нишонланаётганидан жуда хурсанддирлар, — деди у. - Мамлакатимиз раҳбарининг Ғалаба байрами муносабати билан йўллаган қутлови бизни ғоят тўлқинлантирди. Президентимизнинг "1941-1945 йилларда фашизмга қарши урушда қатнашганларни ва мамлакат ичкарисида ишлаган меҳнаткашларни Ғалаба куни муносабати билан мукофотлаш тўғрисида"ги Фармони фахрийлар ҳақидаги ғамхўрликнинг яна бир ёрқин далили бўлди.

Ғалаба байрами куни Мустақиллик майдонида, шаҳарнинг маданият ва истироҳат боғларида, марказий кўчаларида, дам олиш масканларида халқ сайиллари кечгача давом этди. Уруш иштирокчилари билан учрашувлар ва суҳбатлар ўтказилди. Санъаткорлар иштирокида концерт дастурлари, турли томошалар намойиш этилди, ҳар хил спорт мусобақалари бўлиб ўтди.

Кечқурун мамлакатимиз пойтахти Тошкентда Ғалаба байрами шарафига мушакбозлик бўлди.

Т. БОТИРБЕКОВ,
ЎзА мухбири

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 10 май куни Япониянинг "Асахи", "Майнити" ва "Нихон кейзей симбун" газеталари мухбирлари Мисимура Йоити, Исигоока Кэн ҳамда Кая Тосихикони уларнинг илтимосига биноан қабул қилди.

Ислом Каримов Японияга расмий ташрифи арафасида бу обод ва илғор мамлакатнинг журналистлари билан мулоқотда бўлаётганидан мамнуният изҳор этди. Меҳмонларнинг мазкур сафарга доир, Ўзбекистоннинг бозор иқтисодиётига ўтишдаги ўзига хос йўли ва ислоҳотлар жараёнининг бориши тўғрисида берган саволларига жавоб қайтарди. Қачонлардир Машриқу Мағрибни боғлаган Буюк ипак йўли орқали бизнинг қадимги давлатимиз билан Япония ўртасида алоқалар ўрнатилган, деди Ўзбекистон раҳбари. Маданиятлар, урф-одатларимизда яқинлик юзага келган. Ҳозирги пайтда ўзбек ва япон қадимшунослари биргаликда халқларимиз ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари тарихи 2000 йилни ўз ичига олишини аниқладилар. Маданий давлатчилигининг илдизлари олис мозийга тақаладиган мустақил республикамиз ўз халқининг кўп асрлар давомида шаклланган ҳаёт тарзи, тарихий ва миллий ўзига хослигига асосланган тараққиёт йўлини танлади.

Мамлакатимиз раҳбари иқтисодий ислоҳотнинг беш тамойилини санаб ўтар экан, Ўзбекистон танлаган йўл нисбатан тўғри ва ишончли бўлиб чиққанини таъкидлади.

— Ислоҳотларимизнинг дастлабки босқичида мамлакатимизда кечаётган ва келгусида бўлажак иқтисодий ўзгаришлар учун ҳуқуқий асос яратган, яъни тегишли қонунлар, фармон ва қарорлар қабул қилган бўлсак, ҳозир кечаётган иккинчи босқичда хусусий тадбиркорликни ривожлантириш йўлидан бормоқдамиз, — деди Ислом Каримов. — Келгусида республикамиз ривожланган демократик давлатга айланиши шубҳасиз.

Республикамиз раҳбари япон мухбирларининг Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги, унга аъзо бўлган давлатлар билан Ўзбекистон ўртасидаги алоқалар равнақи, республикамизнинг халқаро ҳамкорлик муносабатлари, жумладан, Япония билан иқтисодий алоқаларнинг келгусидаги ривожи хусусидаги саволларига ҳам батафсил жавоб берди.

Япониялик журналистлар самимий қабул ҳамда қизғин мулоқот учун Президентга миннатдорлик изҳор этиб, Ислом Каримовнинг Японияга бўлажак ташрифи кўнгилли ва самарали ўтишини тиладилар.

Қабул маросимида Япониянинг Ўзбекистон Республикасидаги Муваққат ишлар вакили Кодзи Хино қатнашди.

***

Ўзбекистон Президенти шу куни Швейцариянинг "Креди Свисс" банки директорлар кенгаши раиси Рейнер Гут бошчилигидаги делегацияни қабул қилди.

Суҳбат чоғида жаҳонга машҳур "Креди Свисс" банки билан Ўзбекистон ўртасидаги ўзаро манфаатли алоқалар муваффақиятли ривожланаётгани таъкидланди уни янада мустаҳкамлаш хусусида фикрлашилди. Ислом Каримов Тошкентда "Креди Свисс" банки ваколатхонасининг очилиши мақсадга мувофиқлигини қайд этар экан, бу иш ҳамкорлик кўламини кенгайтиришда муҳим омил бўлишини айтди.

Жаноб Рейнер Гут Ўзбекистонга, айниқса, Самарқанд ва Бухорога ташрифи мамлакатимиз ҳақидаги тасаввурларини бутунлай ўзгартириб юборганини, Ўзбекистон, дарҳақиқат, табиий, иқтисодий имкониятларга бой юрт эканига яна бир карра ишонч ҳосил қилганини билдирди. У, шунингдек, "Креди Свисс" банки Ўзбекистон иқтисодиётининг ривожланишига ҳисса қўшишга, жумладан, мамлакат банк тизими учун малакали мутахассислар тайёрлашда кўмаклашишга тайёр эканини изҳор этди.

Учрашувда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Ў. Султонов иштирок этди.

(ЎзА)

Суратда: қабул пайти.
Р. Шагаев (ЎзА) сурати.

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ РАСМИЙ ТАШРИФИГА ДОИР

Япония Бош вазири Цутому Хатанинг таклифига биноан ва ўзаро келишувга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 1994 йил 16 майдан 19 майгача расмий ташриф билан Японияда бўлади.

Ўзбекистон ташқи ишлар вазирлиги матбуот шўъбаси.

ИЖОДКОРЛАР ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНАДИ

Ўзбекистон ижодий ходимлар жамғармасида журналистлар билан учрашув бўлди.

Жамғарма бош директори Мурод Эркабоев журналистларга республиканинг саккиз ижодий уюшмасини ҳамда 12,5 минг ижодий ходимини бирлаштирган бу жамоат ташкилотининг республика миқёсидаги ва халқаро фестиваллар ҳамда шунга ўхшаш бошқа йирик тадбирлар ўтказишдаги фаолияти ҳақида гапириб берди. Яқинда жамғарма "Арк суғурта гуруҳи" акционерлик жамияти билан ижодий ходимлар манфаатини ҳимоя қиладиган, уларнинг ҳаёти, соғлиги, мулки, меҳнатларининг натижаси ва муаллифлик ҳуқуқини суғурталайдиган "Альянс" суғурта агентлиги тузиш ҳақида битим тузди.

Учрашув қатнашчилари "Жамғарма" акционерлик жамияти рўйхатдан ўтгани, унинг акциялари сотила бошлағани, бу акцияларнинг дастлабки гуруҳи ижодий ходимлар фахрийларига бепул тарқатилиши ҳақида ҳам хабардор қилинди.

(ЎзА).

Пилла қурти боқиш қандай бормоқда?

УЧИНЧИ ЁШИДА

Пилла — деҳқончилик йилининг илк ҳосили ҳисобланади. Ана шу ҳосилнинг баракали, салмоқли, сифатли бўлиши деҳқонларнинг навбатдаги ишлари янада юришиб кетиши учун туртки вазифасини ўтайди. Шунинг учун ҳам илғор пиллакорлар қурт боқиш мавсумига пухта тайёргарлик кўрадилар. Тошкент туманида ҳам бу соҳада амалга оширилаётган ишлар анча ибратлидир. Аввало туманда қурт боқувчи хонадон соҳиблари аниқланди. Улар билан суҳбатлашилди, имкониятлари, истак-талаблари ҳисобга олинди. Пиллахоналар учун керакли ускуналарни ўз вақтида етказиб бериш чора тадбирлари кўрилди. Зарур миқдорда кўмир, ўтин билан таъминланди. Қурт боқувчилар билан шартномалар тузилди. Ана шундан сўнг қурт уруғини тарқатишга киришилди. Қисқа вақт ичида режадаги 691 қути қурт уруғи хонадонларга тарқатиб чиқилди. Қурт боқиш бошлаб юборилди.

Туманда қурт боқишнинг муваффақиятли ўтказишга эришиш учун етти кишидан иборат ёрдам кўрсатувчи комиссия тузилган. Бу комиссия таркибига мутахассислар, илғор пиллакорлар, тажрибакорлар киритилган. Тузиб чиқилган жадвалга мувофиқ комиссия аъзолари ҳар куни эрта билан хонадонларга йўл оладилар. Қаерда қурт боқиш қандай бормоқда, барг тақсимоти қандай бўлаётир? Қандай камчиликлар бор? Қандай муаммоларни ҳал этиш керак? Ҳозирги бозор иқтисоди шароитида пиллакорларнинг хотиржам меҳнат қилишлари учун шарт-шароит етарлими? Комиссия аъзолари асосан ана шу масалалар билан шуғулланадилар ва лозим топилган ҳолда зудлик билан ёрдам уюштирадилар.

Баргдан фойдаланиш ва унинг тақсимоти алоҳида назоратга олинади. Ҳар бир хўжалик баргни кесиб келтириш ва ташиш учун машина ажратади, тўрт-беш киши бу ишга жалб этилади. Улар пиллакорларнинг эҳтиёжига яраша баргни ўз вақтида кесиб, тарқатадилар. Баргни сўлитмасдан, янгилигида едиришга катта эътиборга берилади. Кўрилаётган бу чора-тадбирлар туманда пилла қурти боқишнинг анча муваффақиятли ўтишига кўмаклашмоқда. Ҳозир пилла қуртлари учинчи ёшни ўтамоқда. Айниқса, Т. Мирзаев номли, Охунбобоев номли, Ғуломмаҳмуд Абдуллаев номли, Ғиёс Умаров номли хўжаликларда пилла қурти боқиш намунали ташкил этилгандир.

Тошкент тумани пиллакорлари режадагидан анча ошириб ҳосил топшириш, ҳар қути қурт уруғидан ўтган йилдагига қараганда кўп пилла олиш учун ана шундай меҳнат қилмоқдалар.

Н. ИСАЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА

ҚАРДОШ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНАВЕРСИН!

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, "Ўзбекистонда Қозоғистон Республикаси кунларига тайёрганлик кўриш ва ўтказиш тўғрисида" қарор қабул қилди. Бу қарор Ўзбекистон Республикаси ва Қозоғистон Республикаси ҳукуматлари ўртасидаги маданият, соғлиқни сақлаш, илм-фан, маориф, саёҳат ва спорт соҳаларидаги ҳамкорликни чуқурлаштириш тўғрисидаги битимга мувофиқ қабул қилинди.

Мазкур қарорга биноан шу йил 23-27 майда Ўзбекистонда Қозоғистон Республикаси кунларини ўтказиш кўзда тутилган. Қозоғистон кунлари "Туркистон" саройида тантанали вазиятда очилади.

Қозоғистон Республикаси кунларига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича ташкилот қўмитаси тузилди. Республика Бош Вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков ташкилот қўмитаси раиси этиб тайинланди. Ташкилот қўмитасига Қозоғистон вазирлик ва идоралари билан биргаликда жуда қисқа муддатда дўстлик байрамига тайёргарлик ва уни ўтказишга доир дастур ҳамда тадбирлар режасини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш топширилди.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликларига ўз ҳудудларида ташкилот қўмитаси тасдиқлаган тадбирларнинг бажарилишини таъминлаш Қозоғистон Республикасидан келган меҳмонларни жойлаштириш ва уларнинг республикамизда бўлиши билан боғлиқ бошқа масалаларни ҳал этиш топширилди.

"Ўзбекистон ҳаво йўллари" миллий авиакомпанияси билан Ўрта Осиё темир йўл бошқармасига Қозоғистон кунлари иштирокчиларини уларнинг республикамиз бўйлаб сафари даврида авиация ва темир йўл билетлари билан таъминлаш, зарур ҳолларда республика ички йўналишлари бўйича қўшимча рейсларни жорий этишни назарда тутиш топширилди. "Ўзавтотранс" давлат корпорацияси билан "Тошшаҳар йўловчитранс" давлат уюшмаси ташкилот қўмитаси ва ҳокимликларнинг талабномасига биноан зарур миқдорда автотранспорт ажратиши шарт.

Ўзбекистон Республикаси матбуот қўмитасига бир ҳафта муддат ичида зарур тарғибот материаллари, проспектлар ва таклифномаларни тайёрлаш "Маҳаллий саноат" давлат уюшмасига эса, ташкилот қўмитасининг буюртмасига мувофиқ эсдалик совға ва нишонларини тайёрлаш таклиф этилди. Тошкент ҳокимлиги шаҳарни байрамона безатиши, байрам ўтказиладиган жойларда зарур ободончилик ишларини бажариши, корхона ва ташкилотларнинг буюртмаларини ҳисобга олиб Қозоғистон Республикаси кунлари дастурида кўзда тутилган концертлар, спектакллар ва спорт мусобақаларига қатнашадиган томошабинларни жой билан таъминлаши лозим.

Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси, газета ва журналларнинг таҳририятлари Ўзбекистон ва Қозоғистон халқларининг тарихан таркиб топган дўстлиги ва маданий алоқаларини, дўстлик кунларига қандай тайёргарлик кўрилаётани ва унинг ўтказилишини кенг ёритиши лозим.

Ўзэкспомарказга Қозоғистон Республикаси миллий Фанлар Академияси ва Қозоғистон саноат корхоналари уюштирадиган кўргазмани зарур экспозиция майдонлари ва жиҳозлари билан таъминлаш топширилди. Фан ва техника давлат қўмитаси, республика Фанлар Академияси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, саноат уюшмалари, концернлар, бирлашмалар ва корхоналарга олимларни, Ўзбекистон халқ хўжалиги тармоқлари муҳандислари ва мутахассисларининг тажриба алмашиш, илмий-техника алоқаларини ривожлантириш ва чуқурлаштириш учун Қозоғистон Республикаси фан ютуқлари ва конверсия технологиялари кўргазмаси билан батафсил танишишини таъминлаш таклиф этилди.

Бўлажак дўстлик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш муносабати билан бошқа вазирлик ва идораларга ҳам тегишли топшириқлар берилди.

(ЎЗА).

Ташкилот қўмитаси йиғилиши

Республика Вазирлар Маҳкамасида мамлакатимизда ўтказиладиган Қозоғистон кунларига тайёргарлик кўриш таишкилот қўмитасининг йиғилиши бўлди. Унда вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокими, вазирликлар, ижодий уюшмалар вакиллари иштирок этди.

Йиғилишни Республика Бош Вазирининг биринчи ўринбосари, ташкилот қўмитаси раиси И. Жўрабеков бошқарди. Қорақалпоғистон Республикаси ва деярли барча вилоятларда бўлиб ўтадиган Қозоғистон кунлари, деди у, икки қон-қардош мамлакат ўртасидаги иқтисодий, ижтимоий ва маданий-маърифий ҳамкорликни, халқлар ўртасидаги азалий дўстликни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Бош Вазир ўринбосари М. Қорабоев республикамизда 23-27 майда ўтадиган Қозоғистон кунларига тайёргарликнинг бориши ҳақида батафсил ахборот берди. Шунингдек, Республика маданият ишлари вазири Э. Хайитбоев, Тошкент шаҳри ҳокими ўринбосари Ш. Жалилов қардошлик байрамини ҳар томонлама юқори савияда ўтказиш юзасидан кўрилаётган чора-тадбирлар хусусида гапирди.

Йиғилишда Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчилари М. Умурзоқов, Х. Жўраев қатнашди.

• Вилоят ҳокимлигида

КЕНГАШ МУҲОКАМАСИДА УЧ МАСАЛА

Вилоят ҳокими ҳузуридаги Маслаҳат кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда кенгаш аъзоларидан ташқари шаҳар ва туманларнинг ҳокимлари, вилоят ҳокимлиги бир қатор бўлим ва бошқармалари раҳбарлари, вилоят прокуратураси, адлия ва ички ишлар ҳамда солиқ нозирлиги бошқармаси раҳбарлари ҳамда кун тартибига киритилган масалалар билан боғлиқ бўлганлар иштирок этдилар.

Маслаҳат кенгаши йиғилишини вилоят ҳокими М. Икромов очди.

Шундан сўнг кун тартибидаги биринчи масала — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 28 сентябрдаги "Ўзбекистон Республикаси ташқарисига товар-моддий бойликларни чиқариш қоидаларидаги жиддий бузилишлар тўғрисида"ги қарорини бажариш бўйича Тошкент вилоятида олиб борилаётган ишлар тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Вилоят ҳокими ижроия маҳкамаси давлат ҳуқуқ бўлими мудири С. Хўжаева ана шу ҳақда маъруза қилди.

Маърузачи Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори вилоятда қандай ижро этилаётганлиги хусусида батафсил ахборот берди. Вилоят, шаҳар ва туман ҳокимликлари, божхона хизмати ва бошқа дахлдор ташкилотлар билан ўзаро ҳамкорликда амалга оширилаётган ишларни кўрсатиб ўтди.

Вилоят солиқ нозирлиги ва божхона ходимлари томонидан ўтказилаётган текширишлар, товар-моддий бойликларни Республика ташқарисига қонунсиз олиб чиқиб кетилишига қарши олиб борилаётган кураш ва амалий тадбирлар аниқ рақамлар асосида маълум қилинди.

Маълумки, вилоят ҳокими ўтган йилнинг 23 февралида махсус қарор қабул қилган эди. Ана шу қарорда товар-моддий бойликларни қонунсиз равишда чиқиб кетишига йўл қўймасликнинг амалий тадбирлари белгиланиб, бу борада курашни кучайтириш масалалари ифодаланган эди. Бу қарорни бажариш соҳасида тегишли ташкилотлар ҳамкорлигида анчагина ишлар қилинаётганлиги эътироф этилди.

"Тошвилюктранс" ва "Тошвилпасстранс" концернлари томонидан товар-моддий бойликларни қонунсиз четга чиқаришнинг олдини олишда самарали чоралар қўллаётганликлари алоҳида таъкидланди. Мазкур концерн раҳбарлари божхона бошқармаси билан яқин алоқа ўрнатганлар, маълумотлар алмашиш изчил йўлга қўйилган, аниқланган қоида бузишлар бўйича зудлик билан чоралар кўрилмоқда.

Маърузачи ана шу чоралар нимадан иборат эканлиги, қонунбузарларга нисбатан қўлланган жазолар ҳақида рақамлар ва мисоллар билан батафсил гапирди.

Товар-моддий бойликларни четга олиб чиқиш устидан назорат қилувчи вилоят комиссияси чет билан бартер асосида маҳсулот айирбошлаш аҳволини махсус ўрганиб чиққан. Ана шу мақсадда 182 та хўжаликда текшириш ўтказилган. Текшириш натижалари шуни кўрсатдики, белгиланган тартиб, қоидалар қўпол равишда бузилганлиги сабабли 1 миллиард 973. миллион сўм ана шу хўжаликларга етказиб берилмаган. Маърузачи бартер қоидаларини бузиб катта моддий зарар кўрган хўжаликларни аниқ мисоллар билан кўрсатиб ўтди.

Маълумки ҳозир божхона хизмати Давлат солиқ қўмитаси таркибига киритилди ва ягона тизим ташкил этилди. Солиқ назорати ва божхона хизмати бирлашгандан сўнг товар-моддий бойликларни қонунсиз чиқиб кетишига қарши курашнинг самарадорлиги ошмоқда. Чунки кучлар бирлашиб мувофиқлашган ҳолда ҳаракат қилиш имконияти туғилди.

Лекин айни пайтда товар-моддий бойликларни қонунсиз тарзда олиб чиқиб кетишга уринишнинг олдини олиш ишларини ташкил этишда жиддий камчилик-нуқсонлар бор. Уларни тезроқ бартараф этишининг амалий чораларини кўриш лозим. Шаҳар ва туман ҳокимлари қонун-қоидаларни бузишда айбдор бўлган хўжалик, корхона ва ташкилот раҳбарларига нисбатан чора кўришда айрим ҳолларда қатъиятсизликка йўл қўймоқдалар.

Солиқ назорати ва божхона хизмати тизими фаолиятида жиддий камчилик-нуқсонлар бор. Кадрларни танлаш, ўз жойига қўйиш, уларнинг масъулиятли ва малакасини ошириш ишлари изчил талаблар даражасида эмас. Айрим ҳолларда фуқароларни асоссиз равишда жавобгарликка тортиш ҳоллари юз берган. Масалан ўтган йил божхона ходимлари жавобгарликка тортган кишилар томонидан тушган шикоятнинг 10 таси қаноатлантирилган: 4 миллион сўмликдан ортиқ товар қонуний эгаларига қайтарилган.

Товар-моддий бойликларни четга чиқаришда қонун бузган шахсларга нисбатан қўзғатилган жиноий ишлар халқ судлари томонидан кўриб чиқиш муддатлари баъзан чўзиб юборилмоқда. Вилоят суди ва адлия бошқармалари эса бунинг устидан етарли назорат олиб бормаяптилар.

Мусодара қилинган молларни эса амалдаги тартиб-қоидага хилоф тарзда турли ширкат, уюшма ва кичик корхоналарга топшириб юбориш давом этмоқда. Бу тижорат тармоқларидан эса пул маблағлари вилоят бюджетига ўз вақтида тушмаяпти. Уларнинг дебиторлик қарзлари шу йилнинг 1 январига қадар 357 миллион сўмни ташкил этди. Шунингдек мусодара қилинган товарларни сотишдан тушаётган маблағ ҳам маҳаллий бюджетга кам ўтказилмоқда.

Кун тартибидаги биринчи масала юзасидан вилоят солиқ нозирлиги бошқармаси бошлиғи Р. Усмонов, вилоят божхона бошқармаси бош бошлиғининг муовини А. Абдусаматов ўртоқларнинг ахборотлари ҳам тинглаб муҳокама этилди. Вилоят ҳокими муовини А. Раҳимбоев мазкур масала юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдирди.

Юқорида кўрсатилган, солиқ тизими ва божхона хизмати фаолиятига тегишли бўлган бошқа камчилик-нуқсонлар маърузада ҳам, маслаҳат кенгашида шу масала юзасидан қабул қилинган қарорда ҳам чуқур таҳлил қилинди, уларнинг бартараф этишнинг йўл-йўриқлари белгиланди.

Кун тартибидаги иккинчи масала — Тошкент вилоятида Ўзбекистон Республикаси "Ер тўғрисида"ги Қонуннинг бажарилиши ҳақида вилоят прокуратурасининг тақдимномаси бўйича вилоят прокурорининг биринчи муовини Н. Файзуллаевнинг ахбороти тингланди.

Тақдимномада баён этилган ва Н. Файзуллаев томонидан берилган батафсил тафсилотдан кўриниб турибдики "Ер тўғрисида"ги қонунни ижро этишда вилоятда анчагина ишлар қилинаётган бўлса ҳам ҳали бу соҳада жиддий камчилик-нуқсонлар бор. Ер тақсимлашда тартиб-қоида қўпол равишда бузиб келинган. Қонун асосида ишлаб чиқилган Низомларга қатъий амал қилинмаган. Фуқароларга якка тартибда уй-жой қуриш учун ер ажратиш ва ундан фойдаланиш текшириб кўрилганда жиддий қоида бузишларга йўл қўйилганлиги маълум бўлди.

Масалан, Қибрай, Зангиота, Тошкент, Бўстонлиқ ва Янгийўл туманлари ана шу туманлар ер тузиш ва ердан фойдаланиш давлат нозирлари ва бош меъморлари айби билан вилоят ҳокимлиги ихтиёрида бўлган суғориладиган ерлар ўзбошимчалик билан тақсимлаб берилган. Ер ажратиш ҳақидаги ҳужжатлар вилоят ҳокимининг рухсатисиз расмийлаштирилган. Юқоричирчиқ, Оҳангарон, Паркент туманларида ҳам ер тўғрисидаги қонун ҳамда Низомлар ижросида камчиликларга йўл қўйилган.

Муҳокама давомида вилоятда ердан фойдаланиш, уни тақсимлашда қонунга қатъий риоя қилиш, ўзбошимчалик ва пала-партишликка чек қўйиш, ҳар қарич ерни эъзозлаш, энг асосий бойлик ҳисобланган ердан тўғри ва унумли фойдаланиш, ҳеч қандай суиистеъмолликларга йўл қўймаслик учун изчил ва таъсирчан чоралар қўлланиш асосий вазифа қилиб қўйилди. Ер тақсимотида қонунларни қўпол равишда бузган шахсларнинг исми-шарифлари аниқ кўрсатилиб, уларга нисбатан кўрилган ва кўриладиган чоралар маълум қилинди.

Вилоят прокуратураси томонидан муҳокамага киритилган тақдимномада кўрсатилган камчилик-нуқсонларни бартараф этиш, уларнинг такрорланишига йўл қўймаслик мақсадида вилоят ҳокимининг қарори билан ер-тақсимоти ва ундан фойдаланишда қатъий тартиб ўрнатишни таъминлайдиган доимий ҳайъат тузилди.

Вилоят ҳокимлиги ер тузиш ва ердан фойдаланиш давлат нозирлиги бошлиғи, туман ҳокимлари муовинлари, вилоят меъморчилик ва шаҳарсозлик бош бошқармаси бошлиғи, вилоят ер тузиш ва ердан фойдаланиш давлат нозирлиги ҳузуридаги ер ажратиш бўйича ер тузиш экспедицияси мутахассиси, вилоят меъморчилик ва шаҳарсозлик бош бошқармаси мутахассиси, туманларнинг ер тузиш ва ердан фойдаланиш давлат нозирлиги бош меъморлари, табиатни муҳофаза қилиш қўмиталари бошлиғи, санитария-эпидемология станцияси шифокори, ёнғиндан асраш жамияти бошлиғи, сув хўжалиги бошлиғи, қишлоқ ва қўрғон фуқаролар йиғинларининг оқсоқоллари, қурилишни лойиҳалаштириш ташкилоти вакили ана шу ҳайъат таркибига киритилдилар. Шунингдек ер бераётган хўжалик раҳбари ва ер олувчи корхона, муассаса, ташкилот вакили ҳам мазкур ҳайъат таркибида қатнашади.

Кун тартибидаги иккинчи масала муҳокамасида вилоят ҳокимининг муовини Й. Тожибоев ва вилоят ҳокимлиги ер тузиш ва ердан фойдаланиш давлат нозирлиги бошлиғи Қ. Пайзиев сўзга чиқишди.

Кенгаш кун тартибидаги учинчи масала — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг 1993 йил 15 мартдаги "Чорвачиликда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш тадбирлари тўғрисида"ги қарори Қибрай туманида қандай бажарилаётганлиги ҳақида мазкур туман ҳокими А. Йўлчиевнинг ҳисобот—ахбороти эшитилиб, муҳокама қилинди.

А. Йўлчиев текшириш бўйича тайёрланган ёзма маълумотномада тўлиқ тафсилот баён этилганлиги туфайли ўз ахборотида аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан қилинаётган амалий ишлар ҳақида маълумот берди.

Туманда ишлаб чиқарилган мева, сабзавот, узум, пилла ҳамда чорвачилик маҳсулотларини аниқ ҳисоб-китоб қилишдаги ноаниқликлар туфайли ялпи маҳсулот ҳажми камайганлигини изоҳлаб, бу соҳада қатъий тартиб ўрнатишга киришилганлигини билдирди.

Вилоят ҳокимининг муовини Й. Тожибоев ва вилоят деҳқончилик саноати уюшмаси раисининг биринчи муовини М. Алиев ана шу масала муҳокамаси бўйича ўз фикр-мулоҳазаларини ўртага ташладилар.

***

Маслаҳат кенгашида муҳокама қилинган ҳар уч масала бўйича махсус қарорлар қабул қилинди.

Кенгаш йиғилишини вилоят ҳокимининг биринчи муовини Э. М. Рўзиев бошқарди ва якунлади.

• Бўка тумани ташкил этилганига 50 йил тўлиши олдидан

ПАХТА КАБИ КЎНГИЛЛАРИ ОҚ

Каттами-кичикми бирон жамоа, корхона, хўжаликнинг, демакки туманнинг ҳам истиқболи, довруғи ҳеч шубҳасиз у ерда меҳнат қилаётган одамларнинг ўз бурчига садоқати, касб-корига бўлган меҳр-муҳаббати ва ихлосига боғлиқдир. Касб-корлар эса ҳар хил бўлади. Бизга қолса касблар ичида энг асилини деҳқончилик деб биламиз. Деҳқоннинг тирикчилиги ер билан. У ерни боқади, ерни тўйдиради. Ер эса элни тўйдиради. Бу ўриида пахтакорнинг ҳам меҳнат машаққати алоҳида бўлакчадир. Улар бутун йил давомида тиним билмайдилар. Ёзнинг жазирамаси, қишнинг изғиринли дамларига бардош бериб, меҳнат қиладилар, дур ундирадилар. Вилоятимизнинг энг йирик пахтакор районларидан ҳисобланмиш Бўка тумани ҳақида ўйлаганимизда, кўпинча ана шу ҳислар ҳаёлдан кечади. Дарҳақиқат, Бўка қадим-қадимдан ўзининг тадбиркор, ишбилармон, узоқни кўзлайдиган, пок, диёнатли, фидойи, кўнгли пахтасидек оқ одамлари, пахтакорлари бир сўз билан айтганда заминни эъзозлаб, бойлик яратиб эл дастурхонини ноз-неъматлар билан безатиб, саҳийликлари билан юртнинг таҳсинига, ҳурматига сазовор бўлиб келаётган миришкор деҳқонлари билан машҳур. Улар жуда кўп. Ҳар бир ҳудудда, ҳар бир хўжаликда бор. Бугун туманнинг 50 йиллик тўйи нишонланаётган дамларда уларнинг номларини бирма-бир тилга олиб ўтишнинг иложи йўқ. Бирининг номини айтсангиз, иккинчисининг номи қолиб кетаётгандек. Лекин шундай деҳқонлар борки, биз улар билан учрашган, мулоқотда бўлган ажойиб ишлари, топқирликларининг гувоҳи бўлганлигимизни сира-сира унутолмаймиз.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган пахтакор Аҳмаджон Душабоев ана шундайлардан бири. У бир неча йил хўжаликка моҳирона раҳбарлик қилди. Лекин ҳали нафақага чиқишига анча бор бўлишига қарамасдан, ўз ташаббуси билан раисликни бригадирликка алмаштирди. "Қалбим шунга ундаяпти, ҳали дилимда ниятларим, режаларим кўп. Бевосита ер билан мулоқотда бўлсам. У билан тиллашсам, зора очмаган хазиналарини очиб берса".

Шунга ҳам 20 йилдан ошди. Шу давр ичида у жамоаси номини бутун жумҳуриятга танитди. Сира-сира эсдан чиқарилмайди. Биз табиий офатдан зиён кўрган далаларни кўздан кечириш мақсадида бундан 15 йил чамаси илгари бир гуруҳ вилоят вакиллари, мутахассислар билан Аҳмад аканинг даласида бўлган эдик. Ўшанда май ойи охирлаб қолган эди. Қаттиқ бўлиб ўтган сел, дўл икки қулоқ бўлиб қолган ғўза ниҳолларини ер билан битта қилиб кетибди. Ниҳоллар чўп бўлиб қолганди.

— Энди нима қилмоқчисиз,— дейишди вакиллар,— бошларини сарак-сарак қилишиб. Аттанг, яхши меҳнат қилган эмансизлар-да.

— Бузиб экишдан бошқа илож йўқ,— деди кимдир.

— Шундайми,— деб вакиллардан бири Аҳмад акага тикилди. Аҳмад ака ўйланиб туриб:

— Йўқ,— деб жавоб берди. Сўнг дўл "каллаклаб" кетган ниҳолнинг бир тупини суғурди.— Мана қаранглар-а,— деди у,— оқ илдиз омон қолган. Биз бу майдонларни бузмаймиз, парвариш қиламиз. Қўшимча озиқлантирамиз, ўнгланиб кетишига ишончим комил. Лекин айримлар бунга шубҳа билдиришди. "Анча мушкул бўлса керагов", дейишди.

Лекин Аҳмад аканинг ишончи қатъий эди. У айтганини қилди. Буни қарангки, бир ойда ўша шикастланган, яланғочланиб қолган ниҳоллар қайтадан жонланиб, барг чиқариб, гуркираб ўсди. Ўша йили жамоа ҳар гектаридан 35 центнердан ошириб ҳосил топширди. Ана сизга тадбиркорлик, ана сизга экин билан тиллашиб, ҳасратлашиб, унинг дардига малҳам қўя билишлик!

Бўкада меҳнат фахрийси Мирзааҳмад ака Ҳайитбоевни билмайдиган, танимайдиган, унинг номини ҳурмат билан тилга олмайдиган одам йўқ. Уруш қатнашчиси Мирзааҳмад ака хўжаликка чорак асрдан ортиқ раислик қилди. Ишонч билан айтиш кераккки, шу давр мобайнида хўжаликнинг довруғини кўтарди. Лекин унга гард юқтирмади. Деҳқонлар ҳозир ҳам Мирзааҳмад аканинг тадбиркорлигини зўр ҳурмат билан тилга оладилар. Шарифхожи Валижонов оддий кетмончиликдан хўжалик етакчисигача бўлган йўлни босиб ўтди. Ҳозирги кунда у "Дўстлик" фермер хўжалигини бошқармоқда.

Марҳум Юнус Тўлагановнинг тажрибасига ҳали-ҳали тан берадилар. У ўқитувчи эди. Сўнг деҳқончилик билан шуғулланишни ихтиёр қилди. Собиқ "Октябрь 40 йиллиги" (ҳозир "Хўжақўрғон") жамоасида ҳосилдорликни кескин кўтарилишини таъмин этди. У деҳқонлар қалбига йўл топа биларди. Барат Умаров, Робия Каримова, Йўлдош Хожиматов... Бўкалик бу марҳум деҳқон ва пахтакорлар ҳам яхшиликдан ўзларига ҳайкал қолдириб кетдилар. Бугунги тантанали дамларда: "руҳларингиз шод бўлаверсин, сизлар қолдириб кетган яхшилик уруғлари шогирдларингиз, деҳқонларнинг қалбида униб куртак очиб мева бериб, тажрибаларингиз кўпчиликнинг мулкига айланиб қолди", деб бемалол айта оламиз.

Ҳа, ажойиб пахтакорлар ватани бўлган Бўкада бугунги кунда деҳқонларнинг янги авлодлари — етишиб чиқди. Улар далачиликда, деҳқончиликда ва хусусан пахтачиликда ўз устозлари ишларини давом эттирмоқдалар. Уларнинг тажрибаларини бойитиб, кенг ёймоқдалар. Бу йил туманда 41600 тонна пахта етиштириш режаси белгиланди. Шу мақсадда салкам 17 минг гектар майдонга чигит бир хафта муддат ичида экиб бўлинди. Ердан нам қочиб чигит суви беришга тўғри келаётган эди. Табиатнинг марҳаматини қарангки ёмғир ёғиб берди. Айни муддао бўлди. Лекин бироз қатқалоқ ҳам босди. Лекин бунинг муаммоли томони йўқ. Чунки деҳқонлар бу муаммони бартараф этишнинг чора-тадбирларини ҳам кўриб қўйган эдилар. Дарҳол жойларда 250 дан ортиқ қатқалоқни юмшатадиган механизмлар ишга тушириб юборилди. Туман қишлоқ хўжалиги техника таъминоти ва таъмирлаш идораси ходимлари ҳам зудлик билан кўмакка отландилар. 4500 та қўл мосламаси тайёрланди ва жамоа аъзоларига тарқатилди. 7 мингга яқин жамоа аъзоси бу ишга сафарбар этилди. Улар қўл мосламасидан фойдаланиб, ҳар бир соатни ғанимат билиб, қатқалоқни юмшатдилар. Айрим жойларда кетмон чопиғидан фойдаланилди. Шундай қилиб, икки кун муддат ичида қатқалоқ юмшатилди. Барча майдонларда чигит бир текис униб чиқди. Ҳар гектар ерда кам деганда 110 минг тупдан кўчат сақлаб қолиш учун кураш бошланди. Хўжаликларда биринчи ишлов, биринчи культивация бошлаб юборилди. Биринчи культивация билан бир йўла қатор ораларига биринчи ўғит ҳам бериб кетилмоқда. Сув қуйишга тайёргарлик кўрилмоқда. Жамоаларда пахтакор меҳнатини пудрат асосида ташкил этилганлиги иш унумдорлигини оширмоқда. Ҳар бир жамоа аъзосининг қанча гектар майдонга ишлов берганлигига қараб ҳақ тўланяпти.

С. Саймоқов номли жамоа хўжалиги туманда биринчилардан бўлиб чигит экишни туғаллаган эди. Хўжалик бринчилардан бўлиб далага культиваторларни олиб чиқди. Ғаффор Азаматов номли жамоа хўжаликлари аъзолари ҳам 820 гектар майдонда мўлҳосил олиш учун ишни жадал олиб бормоқдалар. Ўтган йили ҳар бир соҳани муваффақиятли якунлаган туркистонликлар, бу йил ҳам илғорликни қўлдан бермаслик учун ҳаракат қилмоқдалар.

— Пахтакорлик касби шундайки,— дейди С. Саймоқов номли жамоа хўжалигининг раиси, туман деҳқонлар уюшмасининг раиси Ваҳоб ака Мирзақулов.— Агар тош-тарози посонгиси ҳар бир йилнинг иқлим шароити ҳисобга олиниб, тўғрилаб борилмаса ютқазиб қўйиш ҳеч гап эмас. Ўтган йили биз туманда айрим ҳолларда бунга етарли эътибор бермадик. Шунинг учун ҳам кўпгина хўжаликларда режа бажарилмай қолди. Бу йилнинг файзи, талаби, масъулияти ўзгача. Бу йил туманимизнинг юбилей йили, тўй йили. Шунинг учун ҳам ҳар бир ишда, ҳар бир соҳада янги ютуқларни кўзлаб меҳнат қилишимиз керак. Деҳқонларимиз ана шу мақсадни дилларига жо қилиб олишган. Етти ўлчаб бир кесмоқдамиз.

Ҳар бир мавсум олдидан тажрибакорлар билан йиғилиш ўтказиб, тажриба алмашамиз. Ўтган йили қандай нуқсонларга йўл қўйган эдик, бу йил унинг такрорланмаслиги учун нима қилиш керак? Ана шу ҳақда фикрлашамиз, маслаҳатлашамиз. Бу йил ҳам экиш мавсуми олдидан ана шундай кенгаш ўтказдик ва бир фикрга келдик. Чамамда кўрган чора тадбирларимиз ўзининг яхши натижасини бериб турибди. Буёғига табиат тантилик қилиб қўйиб берса бўлгани! Деҳқонлар меҳнат қилишдан қочмайдилар, қийинчиликдан чўчимайдилар. Албатта, юбилей йилида мўл ҳосил етиштирамиз. Мен аминманки, ўтган йилги қарзимизни узибгина қолмай, қўшимча миқдорда кўплаб маҳсулот ҳам топширамиз. Бунинг учун бизда асос бор, тажриба бор. Ажойиб деҳқонлар-у, мутахассисларимиз бор.

Бўкаликлар пахтани-ку ҳаддини олволишган. Деҳқончиликдаги бошқа тармоқларда иш қандай?

Табиийки, замон ўзгаргач, талаб ўзгаргач, деҳқончиликка бўлган муносабат ҳам бутунлай ўзгарди. Пахтачиликка эътиборни заррача сусайтирмаган ҳолда, унинг етакчи соҳа — тармоқ эканлигини тан олганимиз ҳолда бошқа тармоқларни ҳам камситмаяпти, дейишди деҳқонлар,— ҳукуматимизга, вилоятимиз, туманимиз раҳбарларига минг раҳмат. Бунинг учун бизга катта имконият яратиб беришди. Энди бир вақтлардагидек пахтачиликда маҳсулот етиштиришда сом орқасидан қувиш, ҳеч қандай наф келтирмайди. Биз сифатли тола, сифатли хом ашё олишимиз керак. Асосий шиор шу. Агар районда 35 минг гектардан ортиқ экин майдони бўлса, шундан 17 минг гектарига пахта экилган. Бўкаликлар Президентимзнинг ташаббуси билан ғалла мустақиллиги учун бошланган ҳайрли ишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиш учун астойдил бел боғлаганлар. Шунинг учун ҳам бу йил 8 минг гектар асосан суғориладиган майдонларда бошоқли дон етиштирилмоқда. 1250 гектар ерга шоли, 880 гектар майдонда сабзавот, 5683 гектар майдонда эса чорва озуқаси экинлари ўстирилаётир. 700 гектардан ортиқ майдонда иккинчи нонимиз картошкадан мўл ҳосил олиш чора-тадбирлари кўрилмоқда. Шоли майдонлари ҳам ўтган йилдагидан анча кенгайди. Бир сўз билан айтганда бўкаликлар қишлоқ хўжалигида ўгай соҳа, ўгай тармоқ бўлмаслиги керак. Ҳамма соҳага бирдек кўз билан қарашимиз шарт. Бу давр талаби. Эл-юрт манфаати ана шуни тақозо этади, деб айтмоқдалар. Хўжаликларда, далаларда бўлган киши сўз билан ишнинг бирлиги таъмин этилаётганлигининг гувоҳи бўлади.

— Туманимизга янги ҳоким келиши билан ишларимиз анча жонланиб кетди,— дея айтишмоқда деҳқонлар,— Порлоқ келажагимизга бўлган ишончимиз янада мустаҳкамланди. Тажрибаларимиз сайқал топа бошлади. Чунки бизга катта имконлар яратилмоқда. Эркинлик берилаётир. Сизлар ўз касб-корларингизнинг устасисизлар, миришкорсизлар. Сизга ўргатадиган еримиз йўқ. Ҳар бир соҳада тартиб-интизом бўлсин. Ҳар ким ўз ишини билиб қилсин. Ана шунда ишларимиз янада яхши бўлади. Мақсадимизга тезроқ эришамиз. Бўкалик тадбиркор фидойи деҳқонлар ана шу эзгу-ниятни дилларига жо қилиб олган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Ўз туманларининг тўйига муносиб туҳфалар тайёрламоқдалар.

Н. РИХСИЕВ,
Ҳ. САИДВАЛИЕВ,
"Тошкент ҳақиқати" махсус мухбирлари.

Табиий офатларга уюшқоқликни қарши қўямиз.

ФАЛОКАТНИНГ ОЛДИ ОЛИНДИ

ВИЛОЯТИМИЗНИНГ кўпгина жойларида 7 май куни кечқурун кучли ёмғир ёға бошлади. У кейинги кун эрталабгача, тоғли минтақаларда эса 10 майгача давом этди. Бўстонлиқ ва Паркент туманларида қаттиқ жала ёғди. Бу анчагина талофат келтирди.

Чирчиқда сувнинг сатҳи кескин кўтарилди, кўп жойларда қирғоқлар, мармар заводи олдидаги дамбанинг анча қисми ювилиб кетди, Ғалвасой қўрғони яқинидаги ностандарт кўприк бузилди, Оқсоқотасой дараеси устидан ўтадиган кўприкнинг таянчларини сув ювиб кетди. "Кристалл" пансиоанати яқинидаги тоғ ёнбағридан 600 минг куб метр ҳажмдаги тупроқ кўчкиси сурилди. Пансионатнинг қозонхонаси, душхонаси, кир ювиш хонаси, ёнилғи-мойлаш метаериаллари омбори ва автомашиналарга бензин қуйиш станцияси унинг остида қолди. 5-12 метр баландликдаги кўчки Ўгом дарёсини қисман тўсиб қўйди. Натижада ундаги сув сатҳи анча кўтарилди. Кумушкон саёҳатчилар базаси яқинида Паркентсой устидан ўтадиган автомобиль кўприги ювилиб кетди. Одатда бу дареда ҳар дақиқада 5-6 куб метр сув оқиб ўтарди, сувнинг кўпайиши натижасида бу рақам 200 бараваригача ошиб кетди. Учта электр узатиш линияси таянчлари вайрон бўлди.

Бу жойларда табиат инжиқликларига олдиндан тайёргарлик кўриб қўйилган эди. Офатларга қарши уюшқоқлик билан кураш олиб борилди. Хавфли минтақаларда яшовчи аҳоли ўз вақтида бошқа жойларга кўчирилган эди. Тошкент вилояти ҳокимлигининг фавқулодда вазиятлар комиссияси штаби, туманлар ҳокимликлари, саноат корхоналари табиий офатга қарши курашга зарур миқдорида экскаваторлар, бульдозерлар, автокўтаргичлар, ўзиағдаргичлар ва тиркагичли тракторларни олиб чиқдилар, уларга бензин ва ёнилғи-мойлаш материаллари етарли миқдорда ажратишди. Кишилар фидокорона ишладилар. Фалокатни ўз қўллари билан бартараф этдилар, дейиш мумкин. Ҳозирги вақтда автомобиль йўлларининг бузилиб кетган участкалари тикланмоқда, дарёлар қирғоқлари мустаҳкамланмоқда. Ҳаёт ўз йўлига тушмоқда.

ПИЛЛАНИ ЁНҒИНДАН САҚЛАЙЛИК!

Пилла қурти боқиш кўп меҳнат талаб қиладиган ишдир.

Мавсум боши ва давомида қурт боқиладиган хоналарда ёнғиндан эҳтиёт бўлиш чора-тадбирларини таъминлаб қўйиш шарт!

Ёнғин чиқмаслик учун нималарга эътибор беришимиз керак:

Биринчи навбатда электр ёритгичларни ойнаванд тўсиқлар билан тўсиб қўйиш талаб этилади. Хоналарни иситиш учун қўйилган печкаларнинг ён атрофидаги қурт боқиш учун қўйилган мосламалар узоқлиги бир метрдан ортиқ бўлиши керак. Печкаларни фақатгина газ, кўмир ва ўтин билан иситиш мумкин, нефть маҳсулотлари ва бошқа ёнувчан суюқликлар билан печкаларни иситиш қатъиян ман этилади.

Хоналарга ўрнатилган печкаларнинг ўтхонаси тагига 0,7 х 0,5 метрли темир туника қоқиб қўйилиши шарт!

Печкаларнинг дудбуронлари сўридан бир метр масофа оралигида ўрнатилиши, ипак қурти учун солинган қоғоз ва қуриган шоҳ-шаббалар ўз вақтида ташқарига чиқариб турилиши зарур. Қурт боқиладиган хоналарда чекиш таъқиқланади.

Электр ёритгичлари ўчиб қолгудек бўлса, фақатгина электр фонарларидан фойдаланиш тавсия этилади. Қурт боқиладиган хоналарда вақтинчалик ўтказилган электр симларидан фойдаланиш таъқиқланади.

Пиллани қайта ишлаш жараёнида ҳар бир хизматчи, ҳар бир ходимнинг ёнғин хавфсизлиги қоидалари талабларига риоя қилишлари керак бўлади.

Ўт ўчиришда ишлатиладиган анжомларни жамлаб қўйинг.

Мазкур тартиб-қоидаларга риоя этиш пилла қурти боқиш жараёнида ёнғин чиқишининг олдини олиш имконини беради.Буни ҳеч қачон унутмаслик керак!

ВИЛОЯТ ИИБ
ЁНҒИНДАН САҚЛАШ БОШҚАРМАСИ.

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИДА

• Янгича ишлаш афзалликлари

Маъмурчиликнинг ишончли йўли

БУНДАН беш йилча аввал, бу хўжаликнинг боши танқиддан чиқмас, раҳбарларнинг ўзгараверишига ишчилар кўникиб кетишган, "буниси нима қилиб берарди" қабилида қўл учида меҳнат қилишга ўрганишган эди. Абдужаббор Орифхўжаев директорликка тайинлангач, "Дунёни сел олса тўпиғига чиқмайди"ган одамлар бинойидек елиб-югуриб қолишди. Берилган топшириқни пухта тушуниб олиб, ўз вақтида бажаришга одатланишди.

Орадан бир йил ҳам ўтмаган эди. Давлат хўжалигида иш юришаётганини кўрган кексалардан бир гуруҳи идорага кириб келди. Уларнинг йиллар из қолдирган чеҳралари, анчагина хира тортган кўзларида мамнунлик белгиси бор эди. Салом-аликдан сўнг ёши 80 ни қоралаб қолган бўлса ҳам, жуссаси пишиққина оқсоқол гап бошлади:

— Биз сенинг олдинга хурсандчилигимиздан келдик, ўғлим, энди сўзи билан иши бир раҳбарга ёлчиганимиздан хурсандмиз. Барака топ, кўчаларга сон кирди, уйимизда газ ёнди, тоза сувдан баҳраманд бўляпмиз. Хонадонимиздагина эмас, дилларимизда ҳам ростмана чироқ ёнганидан сенга дуо бергани келдик...

— Раҳмат отахон, — деди Абдужаббор ўзида йўқ қувониб. — Ширин каломларингиз учун раҳмат. Ҳали ҳамма ишлар олдинда, қаддимиз, албатта, ростланади, рўзғоримизга барака киради. Газ, сув бормаган жой қолмайди. Ҳар бир оила ҳолидан хабардор бўламиз...

Кексалар Абдужабборни узоқ дуо қилишди. Омад тилаб, хайрлашишди. Бу кун Абдужабборнинг ҳаётида унутилмас бўлиб қолди. Кўнглидан отасининг "Олтин олма, дуо ол, дуо олтин эмасми" деб такрорлайдиган сўзларини эслаб, дили ёришди.

Ўша йили директор ишни ходимларни тўғри танлашдан бошлагани ўз самарасини берган эди. Бор-йўғи 250 нафар киши ишлайдиган давлат хўжалигининг бир неча йиллардан буён оқсаб келишини ана шу билимдон мутахассислар, малакали ва масъулиятли ходимлар ёрдамида аниқлаб олди. Хўжалик аъзоларининг йиғилишида директор ён дафтарига ёзиб қўйган "Интизом йўқ", "Лоқайдликка йўл қўйилган", "Назорат, талабчанлик бўлмаган", "Ободончилик ишлари мутлақо ўлди-жўлда" деган сўзларнинг мазмунини ишчилар ҳаёти, фаолияти мисолида шарҳлаб берди. Аниқ далиллар билан тез орада ўзгариш бўлишига уларда ишонч уйғотди.

Худди шундай бўлди. 1990 йилда Усмон Юсупов номли бўрдоқичилик давлат хўжалиги барча кўрсаткичлар бўйича йиллик режани адо этиб, Юқоричирчиқ туманида, кейинги йили эса вилоятда илиқ сўзлар билан тилга олинадиган бўлиб қолди. Шундан кейин йилма-йил иқтисодий жиҳатдан бақувватлашиб борди. Давлат хўжалиги бошқарувининг талабчанлиги, кишилар қалбига йўл топа олиши ижобий самаралар берди. Ўтган йили иқтисодий жиҳатдан анча бақувватлашган бу хўжалик хусусийлашган жамоа хўжалигига айланди. Бир ёқадан бош чиқариб ишлаган меҳнаткашлар режадагидан анча ортиқ — 320 тонна гўшт тайёрладилар. 9 та бригаданинг ҳаммасида озуқа экинлари ҳосилдорлиги юқори бўлди, режа ортиғи билан адо этилди.

— Жамоа хўжалигимизда ердан келган бойликнинг ўзи билан катта ўзгаришлар қилиш қийин эди, — дейди директор. — Иқтисодий ислоҳотга таянганимиз туфайли бир қатор муаммолар ҳал этилди. Хўжаликда халқ истеъмол буюмлари, қурилиш материаллари ишлаб чиқарадиган кичик корхоналар анчагина кишиларни қўшимча иш жойи билан таъминлаш имконини берди. Даромадга салмоқли ҳисса қўшилди. Натижада 1993 йилда 227 миллион сўм соф даромад олишга муваффақ бўлдик. Бу эса ишчиларда ижтимоий муҳофазалаш, жамоа хўжалигимизни ободонлаштириш, аҳолига қулайлик яратишга йўл очди.

А. Орифхўжаев хўжаликнинг ютуқларга эришувида ходимлар қўшаётган улуш ҳақида сўзлаб, ферма моддий техника базасини мустаҳкамлашда фидойилик кўрсатиб ишлаётган етакчи мутахассис, директор муовини Тўлқин Каримов, ғоявий, тарбиявий ва ободончилик ишларини талаблар даражасида олиб бораётган Абдужаббор Содиқов, бригада бошлиқлари Ботир Мирзакаримов, мутахассислар Абдураҳим Усмонов, Карима Абдуллаеваларнинг номини меҳр билан тилга олдик. Улар кечаю кундуз ишчилар билан ёнма-ён бўлганликлари, меҳнаткашларнинг талаб ва истакларини рўёбга чиқаришга амалий жавоб бераётганликлари учун ҳам хўжалик олдинга силжиётганлигини алоҳида таъкидлади. Айниқса, унинг ташқи қиёфаси кейинги йилларда ўзгариб кетганлигини қайд қилиб ўтди.

Биргина ўтган йилнинг ўзида хўжаликдаги "Наврўз" маҳалласи тўлиқ газлаштирилди, "Бештом" маҳалласидаги янги қурилган 63 та коттежга газ етиб борди. Хўжаликдаги хонадонларнинг 70 фоизи водопровод сувидан баҳраманд бўлди. Қолганларини тоза ичимлик суви билан таъминлаш ишлари давом эттирилмоқда. Ўтган йили 72 та давлат уйи ишчиларга энг арзон нархларда хусусийлаштириб берилди. Шундан 12 таси фахрийларга, ногиронларга имтиёзли тарзда топширилди.

— Биз ночор оилаларни қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор берганмиз, — дейди раис муовини А. Содиқов, — бунинг учун, албатта, байрамларни кутиб ўтирмаймиз. Махсус комиссия ҳар ойда улардан хабардор бўлиб туради. Ҳеч кими йўқ кишиларни газ билан бепул таъминлаяпмиз.

Раис муовини бизга ободончилик, тозаликни таъминлаш борасидаги ишлар ҳақида ҳам батафсил гапириб берди. Ишчилар оилаларининг рўзғори бутлигини қайд қилди. Ўтган йили дала меҳнаткашлари ва чорвадорларга фақат мукофот пули сифатида 100 миллион сўм-купон тарқатилди. Олди ишчи маошидан ташқари бир йилда 2,5 миллион сўм-купонга етказиб мукофот пули олди. 1 миллиондан олганлар сони кўпчиликни ташкил этди.

Моддий манфаатдорлик ишга муносабатни ҳам ўзгартирди. Ўтган йили фермада ҳашар йўли билан 500 бош қорамолга мўлжаллланган қулай, замонавий бостирмалар қурилди. Чорвадорлар орасида тозалик бўйича мусобақа уюштирилди. Илғорларни рағбатлантариб бориш қатъий қилиб белгиланди. Ҳозир ҳам бу анъана давом этмоқда.

Хўжаликда масъулиятни тўла ҳис этган чорвадорлар 20 минг қўйдан ҳар бирининг тирик вазнини 55-60 килограммга, 800 қорамолдан ҳар бирининг ўртача тирик вазнини 450-460 килограммга етказиб гўштга топширмоқдалар.

— Хусусийлашган жамоа хўжалиги чорва моллар сонини кўпайтиришни ҳам мўлжаллаган. Бу борада Қирғизистоннинг Ўш, Иссиққўл вилоятлари билан шартнома тузилди. Товар алмаштириш йўли билан 3 минг бош қорамол олинади. Айни пайтда республикадан техника сотиб олиш бўйича ҳам шартнома мавжуд.

Раис бу борада муаммолар борлигига ҳам тўхталди. Республика гўшт, сут саноати концерни, вилоят ҳокимлиги хўжаликни қўллаб-қувватлаётгани ҳолда, ҳамон банклардан тегишли манзилга пул ўтказиб беришдаги тўсиқлар бартараф топмаяпти. Айрим ташкилотлар амалий ишдан кўра қоғозбозликни афзал кўрмоқдалар.

— Аммо ислоҳот йўлидан бир қадам ҳам орқага чекинмаймиз, — деди А. Орифхўжаев. — Бу элни фаровонликка олиб борувчи, меҳнат аҳлини иқтисодий тангликдан халос этувчи ягона йўлдир. Ислоҳот айни вақтда эзгу мақсадлар, ёркин истиқбол учун кураш йўли ҳамдир. Биз бу борада ташаббускорликни кучайтираверамиз.

Хусусийлашган жамоа хўжалиги меҳнаткашларнинг, хўжалик бошқарувининг бу йилги режалари янада улкан. Озуқа экинларидан мўл ҳосил етиштириш, бўрдоқчиликни ривожлантириш, дала меҳнаткашларини ижтимоий муҳофазалаш йўлида улар ўзлари белгилаб олган аниқ дастур асосида жонкуярлик билан меҳнат қилмоқдалар.

С. ҲАСАНОВ,
Юқоричирчиқ тумани.

• Алимкент нон маҳсулотлари комбинати анча кенгайди.
Бу ерда табиий газда ишловчи янги печлар ўрнатилди. Натижада маҳсулот ҳажми кўпайиб, сифати сезиларли яхшиланди. Суратлар ана шу корхонада олинган.

А. ЗУФАРОВ олган суратлар.

ЖАМОА ЭГАЛИК ҚИЛГАНИДА

Тошкент вилоятининг Янгийўл шаҳридаги "Меҳнат" корхонаси жамоаси бозор талабларини сеза билишини кўрсатди. Бир неча йил муқаддам полиэтилендан турли хил маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи ижара кооперативи сифатида ташкил этилган мазкур корхона айрим ишлаб чиқариш участкаларини кенг истеъмол буюмлари тайёрлашга қайта ихтисослаштирди. Янгийўлга асосан Россиядан келадиган хомашёни етказиб беришда узилишлар рўй берганлиги сабабли шундай йўл тутилди. Чунки техника бекор туриб, меҳнаткашларнинг бир қисми ишсиз қолишди. Корхона раҳбарлари юқори савдо ташкилотларининг ёрдамида тикув ва тўқув цехлари учун ускуналар сотиб олишди. Ишчи хотин-қизлар шу ернинг ўзида янги касбларни ўрганишди. Бугунги кунда бу ерда кундалик эҳтиёждаги буюмлар — хотин-қизлар ва эркакларнинг уст-бошлари, болалар трикотажи, чақалоқлар учун комплектлар ишлаб чиқарилмоқда. Пойтахт вилояти аҳолиси ўртасида "Меҳнат"нинг фирма белгиси туширилган буюмларнинг бозори чаққон, уларнинг баҳоси ҳам нисбатан арзон.

Кооператив ишчилар томонидан хусусийлаштирилиб, жамоа корхонасига айлантирилганлиги ишлаб чиқаришни кенгайтириш учун янги истиқболни яратди. Эндиликда иш жойларини кўпайтириш, ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун қўшимча маблағ ажратиш масалаларини жамоанинг ўзи ҳал этади.

Маҳаллий аҳолини, айниқса уй бекаларини иш билан таъминлаш масаласига алоҳида эътибор берилди. Янгийўлдаги кўпгина уй бекалари бу ерда ўзларига маъқул иш топиш имкониятига эга бўлдилар. Корхонада меҳнат ўзгарувчи жадвал асосида ташкил этилгани ҳам рўзғор ташвиши кўп аёлларга манзур бўлаяпти. Қисман қайта ихтисослаштириш учун кетган умумий харажатлар деярли юз миллион сўмни ташкил этди. Мулкнинг янги шакли жамоага қарзга ботмасдан, корхона жамғармасидан зарур миқдордаги маблағни ажратиш имкониятини берди.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот турларини кўпайтирган "Меҳнат" пойтахт вилояти хўжаликларида илгаригидек эҳтиёж катта бўлган асосий маҳсулотларни тайёрлашни тўхтатмади. Булар полиэтилен плёнкалар, турли хил диаметрдаги қувурлар, сабзавот ва мевалар учун қоплар, озуқа экинлари учун қопламалардир. Уларни полимер чиқиндилардан тайёрлашади. Бугунги кунда корхона республикадан хом ашё етказиб берувчиларни излаяпти. Маҳаллий материаллардан буюмлар ишлаб чиқарадиган янги цехлар очиш мўлжалланаяпти. Янгийўлликлар Русия, Беларусь ва Қозоғистондаги шериклари билан алоқаларни кенгайтиришмоқда. "Меҳнат" жамоаси чет элдаги мижозларининг маҳаллий хомашёдан фойдаланиб маҳсулот ишлаб чиқарадиган қўшма корхоналар ташкил этиш тўғрисидаги таклифларини ўрганмоқда.

А. ИВАНОВА, ЎзА мухбири.

• Хусусийлаштириш одимлари

Ким ошди савдоси: биринчи қадам

БУНДАЙ ким ошди савдоси вилоятимизда биринчи марта ўтказилди. Ҳали у ҳеч бир шаҳар ёки туманда уюштирилмаган эди. Шунинг учун ҳам у катта қизиқиш билан кутиб олинди. Давлат мулкини тасарруфдан чиқариш ва хусусийлаштириш, уни истаган ҳуқуқий ва жисмоний шахсларга очиқ савдо қилиш йўли билан сотишнинг биринчи одими Бекободдан бошланди.

Ким ошди савдосини ўтказишга ҳар томонлама ҳозирлик кўрилди. Вилоят давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш бошқармаси тайёргарликни мунтазам назорат қилиб турди. У Бекобод шаҳар ҳокимлиги, бошқа қатор мутасадди ташкилотлари билан бундай савдо ташкилий жиҳатдан юқори савияда, тантанали ва эркин вазиятда ўтиш, харидорларни кенгроқ жалб қилишга қаратилган ишларни амалга оширди. Талабномалар кўпроқ тушиши учун тарғибот-ташвиқот ишлари ҳам олиб борилди.

Кўчмас мулкни сотиш бўйича дастлабки кимошди савдосини Бекободда уюштирилиши ҳам бежиз эмас эди. Унинг ҳокимлиги, тегишли бўлинмалари давлат мулкини тасарруфдан чиқариш ва хусусийлаштириш соҳасида дурустгина тажриба тўплаган, бу муҳим ишнинг пухта ўтказилишини таъминлаган эди. Бу гал ҳам бўш келишмади.

Тадбир ўтказилиши мўлжалланган металлургларнинг маданият саройи анча барвақт гавжум бўлиб кетди. Бу ерга кимошди савдосига қўйилаётган кўчмас мулкни харид қилишга талабгор бўлиб чиққан ҳиссадорлик уюшмалари, фирмалар вакиллари, ҳуқуқий ва жисмоний шахслардан ташқари шаҳар ҳокимлиги, АҚШнинг Ўзбекистондаги элчихонаси вакили, Ўзбекистон Республикаси Давлатмулкқўмитаси вакили, бу қўмитанинг Тошкент вилояти шаҳарлари ва туманларидаги бўлимлари раҳбарлари қатнашдилар.

Кимошди савдосига ҳаммаси бўлиб ўнта объект қўйилгач эди. Лекин, у бошланмасданоқ уларнинг тўрттаси савдодан олиб ташланди, чунки, талабномалар тушмаган эди. Қолган олтита объект харидорлар эътиборига ҳавола қилинди.

Кимошди савдосини бошқарувчи савдога биринчи қилиб "МЗБ" (Металлургия заводи бошқармаси) бекатини қўяр экан, унинг бошланғич нархи 200 минг сўм-купон қилиб белгиланганини маълум қилди. Шу эълондан кейин дақиқаларда давом этган жимлик тугагач, харидорлар, ўз нархларини айтишга киришдилар.

Бошқарувчи даллол сотиб олувчилар томонидан берилаётган нархларни уч марта эълон қилмасидан янги нарх айтилаверди.

200 минг сўм-купондан бошланган бекат нархи тўхтовсиз ошиб бораверади. Миллион, ўн миллион... йигирма миллион сўм-купонгача кўтарилган бўлса ҳам нархи ошиб бораверди. Энг сўнгги нарх 20 миллион 500 минг сўм-купонда тўхтади. Ва ниҳоят даллол бекат шу нархга сотилганлигини уч марта такрорлади.

... Шаҳарда бундан бир неча йил илгари яхши ният билан катта ва замонавий чойхона қурилиши бошлаб юборилган эди. Лекин, уни тўла рўёбга чиқаришнинг имкони бўлмади. Аввало, маблағ етишмай қолди, бунинг устига қурилиш материаллари ниҳоятда қимматлашиб кетди. Чала қурилган, охиригача тўла бунёд этилмаган бино фақат шаҳар ҳуснига доғ. Шундай экан, унинг қурилишини тугатиш имконини қидириш лозим эди. Ҳозирги бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида уни хусусий мулкка айлантириш шундай имкониятларнинг бири бўлиб чиқди. Шунинг учун чала қурилган чойхона ҳам кимошди савдосига қўйилди.

Бу объектнинг дастлабки нархи 27 миллион сўм-купон, деб эълон қилинди. Унга харидорлар кўп эди. Шунинг учун харид нархи тез ошиб борди. Бир миллион-икки миллион сўм-купондан қўшилаверди. Эллик, олтмиш, ҳатто етмиш миллион сўм-купон айтилди. Лекин, харидорлар шунда ҳам тўхтамадилар. Ниҳоят 72 миллион сўм-купонга борганда ундан ошиқроққа сотиб олувчилар топилмади. Нархи шунга етиганда тўхтади. Даллолнинг дақиқалар оралатиб уч марта болға уриши шундан хабар берди.

Кимошди савдоси эса бошқа жойлар бўйича давом этди. Навбатдаги объект — чўмилиш ҳавзаси эди. У ҳам охиригача қурилмаган эди. Шунга қарамай уни харид қилиш тарафдорлари кўп бўлиб чиқди. Бошланғич нархи ўн миллион сўм-купон қилиб белгиланган эди. Бу йирик, ишга тушганидан кейин мўмай даромад манбаи бўлиб қолишига кўзи етган ишбилармонлар иншоот чала қурилганига, уни тўла тугатиш учун ҳали анча маблағ сарфланишига, анча вақт кетишига қарамай, харид нархини ошириб бораверидилар. Баҳоси эса деярли ўн беш баравар ортиб кетди. Уни қўлга киритган тадбиркорлар жамоаси — ҳиссадорлик жамияти 146 миллион сўм-купон тўлашга рози бўлди.

"Бекобод" меҳмонхонасини кимошди савдосига қўйиш ҳам лозим бўлиб қолди. Уни сақлаш, таъмирлаш ишларига шаҳар коммунал-хўжалик бошқармасининг маблағ ажратиши қийинлашди. Шаҳар бюджетидан ажратмалар бериш имконияти ҳам бўлмади. Бунинг устига меҳмонхонага ташриф буюрганларга хизмат кўрсатиш маданияти ҳам пастлигича қолаверди, бу кўпинчи истиқомат қилаётганларнинг норозилигига сабаб бўларди.

Меҳмонхонанинг бошланғич нархи ҳам анча баланд бўлди. 40 миллион сўм-купон, деб эълон қилинди.

Ниҳоят у 62 миллион сўм-купонга сотилиб, хусусий мулкка айланди.

Кимошди савдосига қўйилган бошқа жойлар ҳам бошланғич нархидан анча қимматга сотилди. Чунончи, "Пойабзал" дўконининг дастлабки нархи 750 минг сўм-купон деб белгиланиб, савдога қўйилганда унга берилган энг сўнгги баҳо 42 миллион сўм-купонгача кўтарилди. "3-кичик даҳа" бекати 5 миллион сўм-купонга сотилиб, хусусий мулк бўлиб қолди.

Шундай қилиб, вилоятимизда давлат мулкини тасарруфдан чиқариш ва хусусийлаштириш тадбири бошланганидан бери Бекобод шаҳрида уюштирилган биринчи кимошди савоси яхши натижа берди, деб бемалол айтиш мумкин. Харидорлар ҳукмига тақдим этилган барча олтита объектнинг бошланғич нархи 78 миллион 150 минг сўм-купонни ташкил этган бўлса, 347,5 миллион сўм-купонга сотилди.

Бундан ташқари, кимошди савдоси уюштирилган бинода халқ истеъмоли моллари ҳам сотишга қўйилди. Шаҳар саноат корхоналарида ишлаб чиқарилган маҳсулотлардан икки миллион сўм-купонлиги харид қилинди.

Кўчмас мулкнинг дастлабки кимошди савдоси якунлари батафсил ўрганилади. Йўл қўйилган камчиликлар инобатга олинади ва ундан тегишли хулосалар чиқарилади. Асосийси кимошди савдосини уюштириш бўйича биринчи қадамнинг ташланиши, унинг яхши даражада ўтиши диққатга сазовордир.

М. МИРХАМИДОВ.

• Бозор иқтисодиёти: ташаббус ва тадбиркорлик

ЎЗБЕК ПЎЛАТИ ХОРИЖДА

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Ўзбекистон металлургия заводини реконструкция қилиш тўғрисида"ги қарори корхонада изчил амалга оширилмоқда. Асосий тармоқлар электр билан пўлат эритиш, мартен, 1-2 навли прокат цехларини ҳозирги замон металлургия ускуна ва дастгоҳлари билан жиҳозлаш бошлаб юборилди. Бу эса ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини янада яхшилашни таъминлайди.

Бекободлик металлурглар шу йилнинг 1-чорагида 110000 тонна пўлат, 105579 тонна прокат маҳсулотлари ишлаб чиқардилар. Навли прокатга на фақат Ўзбекистон Республикаси вилоятларида балки МДҲ ва Европа, Осиё давлатларда ҳам талаб ошиб бормоқда. Буюк Британия, Япония, Хитой, Исроил ва бошқа чет мамлакатларга арматура экспорт қилинмоқда.

Куни кеча Исроилга 3500 тонна 16 мм ўлчамдаги арматура жўнатилди. Маҳсулотни жўнатишда 2-навли прокат цехининг Ғиёсиддин Мадаминов, Исмоил Тўрақулов, Илҳомжон Искандаров каби усталари, Асқар Алиев, Алфия Абакулова сингари кўприк крани машинистлари алоҳида ўрнак кўрсатдилар.

Ўзбекистон металлургия заводида тайёрланган маҳсулотларни экспорт қилиш эвазига янги металлургия ускуналари замонавий дастгоҳлар, электрод ва қурилмалар келтирилмоқда.

Бекобод металлурглари ишлаб чиқараётган сифатли пўлат республикамиз мустақиллигини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда.

МИХ ЎЗИМИЗДАН ЧИҚМОҚДА

Бозор иктисодиети шароити ташаббус ва тадбиркорлик билан иш тутишни тақозо этмоқда. Ишбилармонлик эса жуда ҳам қўл келмоқда. Ўзбекистон металлургия заводи раҳбарияти барча цехларда, бўлинмаларда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш масалаларига алоҳида аҳамият бермоқда. Шунингдек кичик корхоналар фаолиятини кенгайтиришга ҳам диққат-эътибор билан қаралмоқда.

Заводнинг электр таъмирлаш цехида ишга туширилган мих ишлаб чиқариш бўлими ҳам кенжа меҳнат жамоаларидан бири. Бу ерга Олмаотадан бир йўла 4 та дастгоҳ олиб келиб ўрнатилди. Ёшлар ўқишга, хунар ўрганиб келишга юборилди. Зарур хом ашё олиб келинди.

— Шундай қилиб ишни бошлаб юбордик, — дейди цех бошлиғи ўринбосари Одинахон Раҳимова. — Дастлабки маҳсулотимиз буюртмачиларни хурсанд этмоқда. 1994 йилнинг биринчи чорагида 60 тоннадан зиёд 80,90, 120 мм узунликдаги мих ишлаб чиқарилди. Маҳсулот сифати кўнгилдагидек. Республикамизнинг Андижон, Наманган, Фарғона вилоятларидан бизга буюртма кўп тушмоқда. Корхонамизнинг Шаҳрихон, Хоразм, Бухородаги фирма савдо дўконларида ҳам михни савдога чиқармоқдамиз.

Электр таъмирлаш цехининг мих ишлаб чиқариш бўлими тўла қувват билан ишламоқда. Шуҳрат Норматов, Шавкат Рустамов, Йўлдош Тоиров каби дастлабки бошқарувчилар фидокорлик билан ишлашмоқда. Бир соатда ҳар бир дастгоҳда 200 килограммгача мих ишлаб чиқариш мумкин. Хом ашё учун турли хажмдаги сифатли симлар ҳозирлаб қўйилган.

Цех қошида мих ишлаб чиқариш бўлимининг ташкил этилиши ишчи ўринларини сақлаб қолишга, уларнинг моддий манфаатдорлигини таъминлашга ҳамда мустақил Ўзбекистонимиз халқини, қурилиш ташкилотларини, минглаб жамоа хўжаликларини михга бўлган талаб ва эҳтиёжларини қондиришга оз бўлсада имкониятлар яратди.

Турсунали УСМОНОВ,
Бекобод шаҳри.

• Ислоҳот қандай бормоқда?

Энди ишбилармонлар ишлашади

Пискентда туман умумий овқатланиш корхонасига қарашли иккита йирик бино — барча қулайликларга эга бўлган "Ором" ресторани ва корейс халқининг миллий таомларини тайёрлашга ихтисослаштирилган "Кукси" ошхонасини ким ошди савдосига қўйишга ҳозирлик кўрилмоқда.

— Бу бир қарашда кимлар учундир анча ғалатироқ воқеа бўлиб туюлиши ҳам мумкин,— дейди умумий овқатланиш корхонаси раҳбари Восит Кемипов. — Чунки, туманимизда бундай янгилик биринчи марта амалга оширилмоқда. Лекин, масалага бугунги кун нуқтаи назари билан қарайдиган бўлсак, буни сираям таажжубланадиган жойи йўқ. Биз бозор муносабатларига босқичма-босқич ўтиб борилаётган ҳозирги шароитда ислоҳотларни янада чуқурлаштириш учун энди рақобат асосида ишлашни ҳам кучайтиришимиз керак. Бунинг учун шу нарсани яхши англаб олмоқ лозимки, ҳар қандай пуллик хизмат, у мулкчиликнинг қайси шаклида бўлишидан қатъий назар биринчи навбатда савдодир. Бундан кўриниб турибдики, демак, савдо нуфузини кўтариш, савдо хизмати маданиятини ошириш керак. Бусиз ҳеч нарсага эришиб бўлмайди.

Дарвоқе ошхоналарни ким ошди савдосига қўйишдан мақсад айрим корхона ёки ташкилотлардаги каби оғир иқтисодий аҳволдан чиқиш учун моддий манфаатдорликка эришиш ниятида иложсизликдан кўрилаётган чора эмас. Бунга муҳтожлик ҳам йўқ. Мазкур умумий овқатланиш корхонаси бошқа туман ва шаҳарларга солиштирганда вилоятда анча юқори ўринда туради. Соф фойда ҳисобига ишламоқда. Унинг бозор муносабатлари талабларига мос равишда фаолият бошлаганига ҳам кўп бўлди. Лекин, келаётган фойдадан қатъий назар, мавжуд ижобий натижалардан мағрурланиб, бир жойда тураверманслик керак. Қолаверса, бозор муносабатларининг қонун-қоидалари ҳамиша изланишни, мулкчиликнинг янги-янги шакллари асосида ривожланишни тақозо этаверади. Негаки, бугун даромад келтираётган бирор соҳа фаолияти, агар изланиш тўхтаб қолса, эртага синиши ёхуд наф бермай қўйиши мумкин. Мана шу ҳақиқатни англаган корхона жамоаси аҳоли талаб ва эҳтиёжини инобатга олган ҳолда иш юритмоқда. Бугунги кунда корхона тасарруфида 20 та жамоа, 40 та мактаб, 7 та ишчи ошхоналари, 4 та дўкон ва 1 та йирик ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган қандолатчилик маҳсулотларини тайёрлаб берадиган цех мавжуд. Президент фармонлари асосида мактаб ўқувчилари учун бепул нонушта тайёрлаб беришга ихтисослаштирилган алоҳида комбинат ҳам намунали фаолият кўрсатмоқда. Туман мактабларида таҳсил олаётган ўқувчиларнинг 8090 нафари ҳар куни бепул нонушта билан таъминланмоқдалар. Президентимизнинг мана шу фармонини бажариш бўйича ҳам корхона вилоятдаги бошқа туман ва шаҳарлар ўртасида биринчи ўринда турибди. Иқтисодий қийинчиликлардан қатъий назар ошхоналарнинг таъминоти масаласида ҳам ҳеч қандай узилишларга йўл қўйилмаяпти. Ҳамма жойда нарх-наво муттасил ошиб бораётганига қарамасдан, корхона ўз тасарруфида бўлган барча ишчи ошхоналаридаги озиқ-овқат маҳсулотлари баҳосини ҳамон 20 фоизгача арзонлаштирилган ҳолда сақлаб келмоқда. Бу ҳақда фикр юритилар экан, аёнки ўз ўзидан ҳақли бир савол туғилади. Хўш, корхона қандай қилиб мана шундай имкониятларга эришмоқда?

— Ҳар бир юмушни ўз вақти ва муддатида амалга ошириш билан, —жавоб қайтарди жамоа раҳбари. — Масалан куз фасли ҳамма тур озиқ-овқат маҳсулотларини ғамлаб олиш мавсуми ҳисобланади. Кўпчилик умумий овқатланиш корхоналари бу борада вақтида ҳаракат қилишмайди. Натижада, кейинчалик иш тўхтаб қолмаслиги учун бозорга чопишга мажбур бўлишади. Қарабсизки, ошхоналардаги нарх-наво ҳам бозорга мослаб белгиланаверади. Биз ҳар доим ёз маҳсулотларини кузда ғамлаб оламиз. Ва янги маҳсулотлар етилгунга қадар ҳеч қандай қийинчилик кўрмаймиз. Мисол учун ҳозир бозорда бир килограмм пиёзнинг нархи 10 минг сўм, бизда эса 700 сўм. Корхона ҳозиргача бир нечта ошхона ва бошқа умумий овқатланиш бўйича хизмат кўрсатувчи объектларни хусусийлаштириб сотди. Лекин, хусусийлаштирилган ошхона эгалари ҳам корхонадаги мавжуд имкониятлардан фойдаланиш учун шартнома асосида фаолият кўрсатмоқдалар. Жамоада иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш кун сайин янги-янги босқичга кўтарилиб бормоқда. Аҳоли эҳтиёжига қараб иш юритилаётганлиги туфайли барча соҳаларда ўсишга эришилмоқда.

Масалан, ҳамма ходим, ишчи ва хизматчиларни йиғиб, ўртага ким миллий қандолатчилик маҳсулотларини ишлаб чиқара олади, деган таклиф ташланди. Кўпчилик қайта ишлаш учун маҳсулот топиш муаммосининг мавжудлигидан чўчиб, хоҳиш билдира олмади. Бу ишга корхонанинг ўзи киришди. Тезда алоҳида цех ташкил этилди. Жиҳоз ва лозим бўлган ускуналар келтириб ўрнатилди. Ҳозир мазкур қандолатчилик цехида миллий ширинликлар, новвот, парварда, холва ва бошқа тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқарилиб, аҳолига сотилмоқда. Сифати яхши, нархи ҳам анча арзон. Энг муҳими, энди одамлар тўй-ҳашам муносабати билан шаҳарларга чопишмайди. Маҳсулотларни корхона дўконидан харид қилиб олиш, буюртма бериш мумкин. Буни ҳам ислоҳот масаласидаги битта муҳим янгиликлар сарасига киритиш мумкин. Агар мазкур цех эртага хусусийлаштириладиган бўлса ҳам корхона ютқазмайди. Фойда кўради. Унинг ёнига бошқа тур маҳсулотларни ишлаб чиқарадиган янги цех ёки корхона бунёд этилади. Жамоа раҳбарининг бирдан-бир ва асосий мақсади ҳам фақат мана шундан иборат. Янги-янги иш ўринларини ташкил этиш. Шу кунларда макарон ишлаб чиқариш ва консервалар тайёрлаш цехларини очиш режалаштирилмоқда. Лекин, қуруқ режа ёки орзу билан иш битмайди. Бунинг учун изланиш, содда қилиб айтганда, пешонадан озгина тер чиқариб, елиб-югуриш керак. Шу ниятда корхона раҳбари яқинда Россияга бориб келди. Катта бир фирма билан шакар ва гугуртга маҳсулот айирбошлаш бўйича шартнома имзоланди. Шакар қайта ишланиб, турли хилдаги ширинлик ва қандолатчилик маҳсулотларига айлантирилади. Гугурт эса сотилади. Бундай ишбилармонлик бугунги кунда жамоага катта иқтисодий фойда келтирмоқда. Ойлик ва квартал режалар ортиғи билан адо этилаётгани баробарида жамоа чўнтагида анчагина даромад ҳам қолмоқда.

Маълумки, бозор муносабатлари ва ислоҳот талабларидан яна бири — бу маблағни тежаб-тергаб ишлатиш ҳамда пулни ўз ўрнида сарфлашдан иборатдир. Шундай қилиш керакки, энди ортиқча сарф-ҳаражатлар буткул барҳам топсин. Бирор фойдани кўзлаб ишлатилаётган маблағ икки ёки уч ҳисса кўпайиб яна ортга қайтсин. Аниқ ҳисоб-китоб билан фаолият юритаётган жамоа бугунги кунда ортиқча сарф-ҳаражатларни бутунлай қисқартириб ташлашга эришди. Лекин, ўша ҳаражатлар ҳисобига кўрсатилаётган хизмат тури аввалгидек сақлаб қолинган.

Айтайлик илгари туман матлубот жамиятига қарашли гараждан буюртма берилиб, ҳар куни маҳсулот ташиш учун учта машина олинарди. Ҳар бир машина учун корхона кунига 70 минг сўм пул тўларди. Улардан буткул воз кечилди, машиналар ўрнига битта мотоцикл олинди. Бу транспортга эндиликда бир ойга бор-йўғи 150 минг сўм пул сарфланмоқда. Бу билан машиналарга 28 иш куни учун сарфланадиган ҳаражатлар тежаб қолинмоқда. Ёки битта юк машинасининг қисқаргани корхонага ҳар ойда салкам 2 миллион сўм соф фойда келтирмоқда. Авваллари корхона омборхонасидан ҳам маҳсулотлар машина ёрдамида ташиларди. Эндиликда бу юмушни от-аравалар амалга оширмоқда. Ёки бошқа мисолларни таҳлил қилиб кўрайлик. Яқин вақтларга қадар туман водопроводлаштириш идораси битта ошхонадан сув сарфини ҳар куни 12 соатга ҳисоблаб, бир ойига 33 минг сўм пул талаб қиларди. Бу ҳол узоқ вақтдан буён давом этиб келарди. Корхона тажриба учун учта ошхонадаги водопровод жўмракларига сув сарфини ўлчайдиган мосламаларни қўйиб чиқди. Бир ойга тўланадиган 33 минг сўм пул уч ойда бор-йўғи 11 минг сўмни ташкил этди. Газ сарфи бўйича ҳам чойхона ва ошхоналар зарар кўрардилар.

Битта сомсахона учун ҳар ойда туман газлаштириш идорасига 200 минг сўм пул ўтказиб берилардн. Эндиликда сомсахоналарнинг аксарияти кўмирга ўтказилди. Буни қарангки, нарх арзонлашгани билан бирга кўмир чўғида пишиб, сифати яхшиланган маҳсулотларга хўрандалар эҳтиёжи яна ҳам кучайди. Битта электрик штатининг очилганлиги ҳам ҳар ойда 1 миллион сўмдан зиёд маблағни тежаб қолиш имконини бермоқда. Бунга ўхшаган мисолларни яна ўнлаб келтириш мумкин ва барча қилинаётган саъй ҳаракатларга ишбилармонлик натижалари дея баҳо берилса тўғри бўлади.

Корхона ўз тасарруфидан чиқиб хусусийлашаётган ошхона эгалари олдига ҳам объектларни сотмасдан аввал аниқ вазифалар қўймоқда. Эҳтимол "вазифа қўйиш, келишиб олиш" хусусийлаштириш қонун-қоидаларига андек зидроқ ҳамтуюлиши мумкиндир. Лекин, шарт-шароит шуни тақозо қилмоқда. Сабаби сотиб олинган ошхона хусусийлашгач, ўз фаолиятини сусайтириб юборса ёки аҳолига хизмат кўрсатишда чалкашликларга йўл қўйса, бундан фақат зиёи кўриш мумкин. Шундай қилиш керакки, хусусийлаштирилган ҳар қандай ошхона, цех ёки дўкон давлат тасарруфидаги мана шундай хизмат кўрсатиш шахобчалари билан рақобатлаша олсин, ҳатто, бу борада анча олдинда юрсин. Бугунги кунда Манноп Расулов, Тожибой Маматқулов ва Райимбой Машариповлар хусусийлаштирилиб олган ошхоналар давлат тасарруфида бўлган вақтларига қараганда анча яхши фаолият кўрсатмоқда. Сабаби, улар ошхоналарни сотиб олгач, биноларни қайта ўзгартирдилар. Қўшимча қурилишларни йўлга қўйдилар. Таомлар тури ва сифати бўйича ҳам муҳим ўзгариш ясадилар. Корхона умумий овқатланиш объектларини ўз тасарруфидан чиқарар экан, уларни мана шундай ишбилармон одамларга сотиш тарафдори бўлиб, хусусий мулк эгалари билан ҳар қанча ҳамкорлик қилиш хоҳишида қолмоқда.

Биз юқорида тилга олган — келишиб олиш негизида кўпчилик манфаатига қаратилган мана шу масала ётади. Хулоса қилиб айтганда, мазкур туман умумий овқатланиш корхонасида бугунги кунда Президент фармонлари ва вилоят ҳокими қарорларини бажариш бўйича, иқтисодий ислоҳотларни изчиллик билан амалга ошириш борасида бошқа шу соҳа ходимларига ибрат қилиб кўрсатса арзийдиган ишлар қилинмоқда, дейиш мумкин.

И. ТОШЕВ,
"Тошкент ҳақиқати" нинг махсус мухбири.

• Янги рукн: Ижодий учрашувлар

Турон абад ҳурдир худо ёр бўлса...

... ҲАР БИР ОШИЁННИНГ ўз гули, ўз булбули бўлади. Ижод оламида ҳам худди шундай! Минг шукрки, вилоятимизда адабиёт соҳасида баҳоли қудрат қалам тебратиб, мухлислар орттириб бораётган ижодкорлар кам эмас. Ана шундайлардан бири – паркентлик шоир Маҳмуд Тоировдир. У Тошкент давлат дорилфунунининг филология қуллиётида таҳсил кўрган. "Паркент тонги" туман газетасида муҳаррир бўлиб ишлайди. "Айт, энди юрагим", "Биз нечун учрашдик" номли китоблар муаллифи.

"Тошкент ҳақиқати" таҳририяти вилоятимизда яшаб ижод қилаётган умидли шоир-ёзувчиларнинг ижоди билан муштарийларни таништириб бориш мақсадида юқоридаги янги рукнни ташкил этди. Ният қиламизки, бу нарса вилоятимиздаги ижодий муҳитга маънавий руҳ бағишлайди, қаламкашларни янги-янги ва бақувват асарлар яратишга ундайди.

Қуйида Маҳмуд ТОИРОВнинг ижодидан янги намуналарни эътиборингизга ҳавола этамиз.

ОНА

Меҳрингиз булоғи уммонга ўхшар,
Сўзингиз сухани Луқмонга ўхшар.
Жон она, кўрмасам кўзларим қақшар,
Кўзим чироғида парвонам менинг.

Сизга қиёс йўқдир, қиёслар ожиз,
Битта не, ўн бўлса қуёшлар ожиз,
Кўнглимнинг гавҳари нурланган ҳаргиз,
Бу мулки борлиқда яганам менинг.

Оппоқ сочларингиз тонгларга рўмол,
Дилингиз муаттар райҳонга ҳасл,
Тилингиздан томар бахт, иқбол, камол,
Камолимни кўриб мастонам менинг.

Изимдан бир ширин дуо ўқилса,
Кўзимдан йўлимга қувонч тўкилса,
Зиёга йўғрилган бир шеър тўқилса,
Онам дуодадир – жон онам менинг.

Онажон, не қилдим мен қирқдан ошиб,
Ҳамон меҳрингизни кетаман ташиб,
Дилим тўлиб борар кўзимдан тошиб,
Ахир ўлчанган-ку, умрим ҳам менинг.

Субҳи сабо бўлиб сочингиз силай,
Умри фидо бўлиб умрингиз тилай,
Она, кўзингизда қуёшдай кулай,
Бош урсам Маккамсиз, Мадинам менинг!

СЕН ЁРУҒ КУНЛАРНИ КЎРГАЙСАН, БОЛАМ

Отам кўзларида мунг билан кетди,
Онам кўзларимда қариди алам,
Менинг ҳам жонимдан жабрлар ўтди,
Сен ёруғ кунларни кўргайсан, болам.

Ҳурликнинг шодасин бўйнингга тақиб,
Онанг изинг ўпар юрагин ёқиб,
Бошингда боболар руҳлари балқиб,
Сен ёруғ кунларни кўргайсан, болам.

Офтоб оппоқ тонглар юзинг силайди,
Чинорлар ўз умрин сенга тилайди,
Бегубор дилингни елғон тилмайди,
Сен ёруғ кунларни кўргайсан, болам.

Ҳали очилажак булоқлар кўзи,
Бу юртда қолмагай ташвишлар изи,
Элга қайтиб келди Темурнинг ўзи,
Сен ёруғ кунларни кўргайсан, болам.

Ҳар дилда имону оят бор бўлса,
Сен кабн ўғлонлар сафда нор бўлса,
Турон абад ҳурдир Худо ёр бўлса,
Сен ёруғ кунларни кўргайсан, болам.

Жон чексанг жаннатдир бу она замин,
Жонингда олиб юр юртнинг пок номин,
Нолам Ҳаққа етсин, Илоҳо Омин,
Сен ёруғ кунларни кўргайсан, болам.

ЮРАГИМДА АРМОН УЛҒАЯР

Юлдузларга етган бу
кўлим,
Гул юзингга етмайди,
гулим!
Кўкда ойма́с, дардим
бир тилим:
Севиб севилмадим,
севгилим!

Кўзларимда соғинч
саргаяр,
Юрагимда армон
улғаяр,
Мен йиғлайман, бир қиз
жилмаяр,
Севиб севилмадим,
севгилим!

Юрдим, бу йўл адо
бўлмади,
Ҳеч ким мендек гадо
бўлмади,
Лекин сендан садо
бўлмади,
Севиб севилмадим,
севгилим!

Бу севгининг осмонлари
тор,
Куйлагудек достонлари
бор,
Васлинг тилаб Маҳму-
динг афгор,
Севиб севилмадим,
севгилим!

• Турмуш чорраҳаларида

ТЎРТ МУЧАСИ СОҒ БЎЛСИН ЙИГИТНИНГ

Агар йўлингиз тушиб районимиздаги энг катта "Бешкаппа" масжиди ёнида эрта тонгдами, пешиндами ўтиб қолсангиз, ғарибона кийим-бошда ғарибона ўтирган бир инсонга кўзингиз тушади. У умр бўйи мол боқиб мардикорчилик қилиб меҳнат билан кун кўрган раҳматли Тошканбой ота, Азби холаларнинг ёлғиз ёдгори — Турғун ака бўлади.

Турғун ака ҳам куч-қуввати бор пайтда подачилик қилди. Ҳозир жисмонан анча ожиз, касалманд.

Турғун ака масжид остонасида нима қилиб ўтиради? Тўйларга, маъракаларга қарияларга қўшилиб бориш учун. Ҳамма жойда ўзига алоҳида ош, чой қўйишади. Шундай қилиб ризқ теради у...

Кўп ҳолларда уни Худо, худойим... деб ўтирганини эшитиб қоламан. Баъзида ўйлаб ўйимга етолмайман... Турғун ака Худодан нима сўраркин?.. Жавобини ҳам топгандай бўламан.

— Эй яратган эгам! Мени ҳам бошқалар қатори тўрт мучамни соғ қилганингда эди, отам раҳматли минг азобда ўлиб кетмасди. Оилам бўларди... Болаларим бўларди... Ҳамма қатори бахтли яшаган бўлардим... Худо, худойим...

Шунда кўз ўнгимда ўзга бир ҳолат гавдаланади. Қулоғим остида тўрт мучаси соғ отаси бор гўдакларнинг ноласи эшитилади.

— Ойи!.. Қочинг адам яна ичиб келяпти... Тезроқ бекининг!..

— Ҳов... итдан тарқаганлар... онанг, қани?.. Қани онанг деяпман сенга?.. Тилинг кесилганми, ҳароми?..

Ота титраб-қақшаб турган қизчани бир уриб ағдарди. Бурнидан шириллаб қон оқаётган қизча ўзини эшикка урди. Кўча қоронғу эди. Онасига тушиши мумкин бўлган калтак зарбидан гангиб кетаётган қизча ҳам Худога нола қиларди...

Масжид остонасида ўтирган ғарибга нима керак, одамлар?!

МЕҲР!

Оталик бурчини унутиб, ароққа қўшиб болаларининг кўз-ёшини ичаётган отага-чи?

ИНСОФ!

Яхшилар! Бундайларга бефарқ қарамайлик, инсофга чақирайлик!

ҚАНДАЙ ОДАМ ЭДИ?

Одатда марҳумни қабрга қўйиб бўлишгандан сўнг маҳалла фаоллари ёки яқинларидан бири: "Халойиқ, қандай одам эди?" деб хитоб қилади. Чор тарафдан: "яхши, яхши одам эди раҳматли..." деган жавоблар эшитилади.

Қуръон оятларидан қилинган тиловатнинг сирли садолари остида бошларини ҳам қилиб ўтирган одамларнинг бундай пайтда барчасини дилидан фақат бир ўй кечади. "Бу ҳаёт деганларининг интиҳоси ўлим, эртага менинг ҳам келадиган жойим шу ер. Охири ўлим билан тугайдиган ҳаётда нечун инсон бир-бирига бунчалар озор беради? Нени талашамиз? Нима сабаб қадр-қимматни оёқ ости қиламиз..."

Лекин остона ҳатлаб қабристон эшигидан чиққандан сўнг бу ўй-фикрлар кўпчиликнинг ёдидан чиқиб кетади. Яна ўткинчи ҳавас, кундалик рўзғор ташвиши, ўз ишларимиз билан ўралашиб ўтганларни унутамиз.

Тириклигида қадрламаймиз-у қазо қилганда меҳрибонлар кўпайиб қолади: машинасида хизмат қилувчилар ҳам, белини боғлаб етти кун вақт топиб турғувчи қариндошлар ҳам кўпайиб кетади. Тириклигида эса...

Нима учун шу меҳр-оқибатни, мурувватни ўндан бирини биз шу одам тириклигида кўрсатмаймиз? Беморлигида ҳузурига бориб бир оғиз илиқ сўз айтиб кўнглини кўтармаймиз?

Афсуски отимиз чопиб турган пайтда қоқилиши мумкинлигини унутиб қўямиз. Танимиз сиҳат пайтда бемор бўлиб қолишимиз мумкинлигини ҳаёлимизга келтирмаймиз. Шу ўринда бир ҳикоятни ҳукмингизга ҳавола қилмоқчиман.

Бир бадавлат одам дунёдан ўтишига кўзи етгач, ёнига ёлғиз ўғлини чорлабди:

— Ўғлим, куним битган кўринади. Менинг сўнгги васиятимни амалга оширсанг, дегандим. Аввало мана бу қоғозга битганларимни мени қабристонга қўйиб келгандан кейин ўқийсан. Яна бир илтимосим шуки, ғассолга айтсанг, ўлганимда мени оёғимдаги пайпоғим билан кўмсанглар.

Ота дунёдан ўтибди. Ўғли ғассолдан отасининг васиятини бажаришини ўтиниб сўрабди. Ғассол ва унинг атрофидагилар унга қарши чиқибди.

Хуллас, марҳумнинг оёғидан пайпоғини ечишибди. Отасининг васиятини бажаролмаган ўғли хатни очиб ўқишга мажбур бўлибди. Унда шундай сўзлар битилган экан:

— Кўрдингми ўғлим, мен мол-дунёга ҳирс қўйиб жуда катта бойлик орттирдим. Лекин битта пайпоғимни ҳам ўзим билан бирга олиб кетолмадим...

КИЧИК ФАОЛЛАР МУСОБАҚАСИ

Ҳаётда турли тасодифлар кўп учрайди. Ёнингизда бахтсиз ҳодисага учраган йўловчига биринчи тиббий ёрдам кўрсата оласизми?

Куни кеча Янгийўл шаҳар Қизил ярим ой жамияти қўмитаси ташаббуси билан Янгийўл шаҳар соғлиқни сақлаш ва халқ таълими бўлимлари ҳамкорликда "Саломатликнинг ёш дўстлари" санитар пост қатнашчилари мусобақаси ўтказилди. Мусобақада Янгийўл шаҳридаги 11 та мактаб вакиллари қатнашдилар. Ўтказилган бу мусобақанинг шиори "Соғлом авлод — соғлом келажагимиздир" бўлиб, бунда ёшлар тасодифий ҳодисаларда жароҳатланган кишиларга ўз вақтида ёрдам беришни билиши зарур. Мусобақада қатнашаётган ўқувчилар эса ўз билим ва маҳоратларини яхши намойиш эта олдилар.

Умумий якунга кўра Янгийўл шаҳар 5-мактаб санитар пост командаси аъзолари ғолиб бўлдилар ва вилоят Қизил ярим ой жамияти, вилоят халқ таълими бошқармасининг фахрий ёрлиғи ва совғалари билан тақдирландилар.

Шунингдек, 3-мактаб вакиллари иккинчи, 6-мактаб ўқувчилари эса учинчи ўринни олишди.

Турли тасодифлар туфайли бахтсиз ҳодисалар юз берганда муҳтожларга биринчи ёрдам кўрсата билишни уддалашда бу каби тадбирлар ўтказиш ниҳоятда фойдали ва зарурлиги шубҳасиздир.

М. МАНСУРОВА.

• Жиноятга жазо муқаррар •

МОЛ ЎҒРИЛАРИ ЖАЗОЛАНДИ

Исоқ Абдуллаев муқаддам судланган бўлишига қарамай тавбасига таянмаган экан. У яна нопок йўлни ихтиёр қилди. Шу билан оиласи аъзоларини иснодга қолдирди. Ўзи ишлаётган "Ўзбекистон мустақиллиги" жамоа хўжалигида мисқоллаб тўпланган ҳурматини оёқ ости қилди.

Исоқ Абдуллаев аллақачон эллик ёшни ортда қолдирган бўлса ҳам нопок йўл билан пул топишда ўзидан анча ёш йигитларга ҳамтовоқлик қилди. Агар у ўғли тенги келадиган 23 ёшли Акромни ҳам, қозоғистонлик Искандарни ҳам бу қалтис йўлдан қайтарғанида, эҳтимол бу кўргуликлар бўлмас эди. Йўқ, Исоқ Абдуллаевнинг нафси инсоф ва диёнатдан устун келди.

Воқеа бундай бўлган эди. 1993 йил октябрь ойида Пискет шаҳрида Искандар Кўчалиев пайдо бўлди. У Исоқ Абдуллаев билан тезда тил топишди. Искандар Исоқ Абдуллаевга Қозоғистондан мол олиб келиб берадиган бўлди. Шу билан ҳуфёна шартнома битди.

Искандар Исоқ Абдуллаев билан тил бириктиргач, Акром номли ҳали она.сути оғзидан кетмаган болани ўзига ҳамтовоқ қилиб олди. У билан Искандар Қозоғистонга эмас, "Пискент" жамоа хўжалигининг 1-ширкати далаларига боришди. Улар шу ширкатдаги Юнус Тожибоев ҳовлисига пинҳона кириб, бозор нархида 700 минг сўм турадиган говмишни ўғринча етаклаб чиқишди, Тоир Атаевга тегишли, бедапояда ўтлаб юрган, ҳар бири бозор баҳосида 250 минг сўмдан 500 минг сўмлик икки бош молни ҳам пинҳона етаклаб кетишди. Улар Пискент шаҳар марказидан ўтиб, Ҳамза кўчасига яқинлашгач, Искандар Акромга:

— Энди сен кетавер, пулни уйингга олиб бораман, — деб жавоб бериб юборди.

Искандар ҳиёл ўтмай Исоқ Абдуллаевнинг эшигини қоқди. Исоқ Абдуллаев шубҳаланмай семиз молларни чаққонлик билан оғилхонага қамади. Уйдан Искандарга 280 минг сўм пул олиб чиқиб берди. Шу тунда мол ҳайдашиб келган Акромни Искандар осонгина алдади:

— Иккита молнинг эгаси таниш бўлганлиги учун қўйиб юбордим. Мана бу сенинг улушинг, — деди.

Акром Гильфанов арзимаган "хизмати" учун 55 минг сўм чўнтагига тушганига хурсанд бўлди.

Шу йўсинда Исоқ Абдуллаевнинг "оқибатли" шериги молларни Қозоғистондан олиб келяпман, деб пискентлик Убайдулла Маматқуловга тегишли иккита молни ўғирлаб келиб арзон нархда пуллади.

Очкўзлик Исоқ Абдуллаевга қимматга тушди. Искандар Кўчалиев, Акром Гильфановлар қаторида Исоқ Абдуллаев ҳам қайтадан қора курсига ўтиришга мажбур бўлди. Туман ички ишлар бўлимининг тезкор гуруҳи ўғирликнинг пайини қирқди. Жабрланган Т. Атаевнинг икки бош моли Исоқ Абдуллаевнинг оғилхонасидан олиб, эгасига қайтарилди. Ўғирликда айбланган уччала ҳамтовоқ ҳам ўз жазосини олди.

А. АТАЕВ,
Пискент туман ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари.

С. ИНОМОВ,
туман "Меҳнат байроғи" газетаси махсус мухбири.

• Ўзбекистон ва жаҳон

ХАЛҚАРО КЎРГАЗМАДА НАМОЙИШ ЭТИЛДИ

Жумҳуриятимиз иқтисодини кўтариш фан-техниканинг ривожланишига боғлиқ. Айниқса ҳозирги кунда халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларига дадил қадамлар билан кириб келаётган компьютер техникаси, автоматлаштиришнинг аҳамияти каттадир. Ушбу мавзунинг долзарблигини эътиборга олиб, Ўзбекистон Республикаси фан-техника давлат қўмитаси, Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки, "Экспомарказ" Республика Савдо – кўргазма маркази, "ЦМИ" инновация фирмаси, "Марказий Осие — XXI" акционерлик жамияти ташаббуси билан "Экспомарказ" Республика Савдо кўргазма марказида "Замонавий бизнес учун юксак технологиялар "Марказий Осие – банк ва офис-94" халқаро кўргазмаси ишлаб турибди. Технологиялар халқаро кўргазмасида банклар фаолияти учун программа таъминоти ва компьютер техникаси оргтехника езув машинкалари, нусха олиш аппаратлари, калькуляторлар, факслар, касса аппаратлари, алоқа тармоқлари ва воситалари жиҳозлари, хавфсизлик системалари, офис мебеллари, бухгалтерия ҳисобини автоматлаштириш воситалари мажмуи, бизнесни бошқариш ва ташкил этиш компьютер технологиялари каби мавзулар ёритилган.

Кўргазма дастуридан "Замонавий банк Марказий Осиеда" мавзусида илмий-амалий анжуманлар, йиғин ва танловлар ўрин олган. Кўргазмага "Ўзбекксерокс" қўшма корхонаси, "Ниҳол" жумҳурият илмий маркази, "Мир ПК", "Сети" журналлари хомийлик қилишмоқда. Кўргазмада 30 га яқин фирмалар иштирок этиш истагини билдирдилар. Шулардан бири ва кўргазма ҳомийси бўлган сержило нусхалар маркази ҳисобланган "Ренк ксерокс"дир. Деярли ҳар куни дунёнинг турли мамлакатлари ишлаб турган техникаларида ўрта ҳисобда 2 миллиард донага яқин нусҳа кўчирилади. Ўзбекистон мустақилликка эришгандан сўнг юртимизга кириб келган ана шу жиҳозлар жойлашган Тошкентдаги марказ ҳиссаси ҳам бу маълумотлардан мустасно эмас.

Шунингдек халқаро кўргазмада Италиянинг "Валентини", АҚШнинг "Бек", "Компьютерлэнд", "Лотос", "Диболт" сингари фирмалари, Япониянинг "Канон", Туркиянинг "ЭЙ БИ ЭМ" – фирмалари ҳам ўз маҳсулотлари билан иштирок этадилар.

Маҳмуда ИСМОИЛОВА,
"Ўзэкспомарказ" ходими.

КЎЧМАС МУЛК — ИШОНЧЛИ ҚЎЛЛАРДА

30 апрель куни Тошкентда кўчмас мулк — амлокни сотиш бўйича кимошди савдоси ўтказилди. 16 та иншоот савдога қўйилди. Булар орасида ҳозир ишлаб турган "Хадра" меҳмонхонаси, бир нечта тайёр тураржой квартираси, шунингдек қурилиши ҳали тугамаган коттежлар, магазинлар ва чойхоналар бор. Кимошди савдосига қўйилган барча иншоотлар корхоналарга, фирмаларга, хусусий кишиларга сотилди.

Биз учун янгилик бўлган бу тадбирни ўтказишда ёрдам кўрсатаётган Американинг "Прайс уотерхаус" фирмаси мутахассисларининг фикрича, кимошди савдоси муваффақиятли ўтган.

21 майда Тошкентда навбатдаги кимошди савдоси ўтказилади. Республикада бу ойда жами 14 марта шундай савдо ташкил этиш режалаштирилган.

(ЎЗА)

ЯНГИ ИШЧИ ЎРИНЛАРИ

Олмалиқдаги "Аммофос" ишлаб чиқариш бирлашмасида асосий маҳсулот — минерал ўғитларини ишлаб чиқариш қатори истеъмол бозорини тўлдиришга қаратилган ишлар ҳам олиб борилмоқда. Чунончи, харидоргир янги маҳсулот турларини тайёрлашни ўзлаштиришга қаратилган тадбирлар амалга оширияпти.

Яқинда корхонада ҳозирги вақтда танқис бўлиб қолган электролит ишлаб чиқарувчи участка фойдаланишга топширилди. Бу ерда тайёрланган маҳсулот билан аввало бирлашма ишлаб чиқариш бўлинмалари етарли таъминланаяпти. Айни вақтда буюртмачилар эҳтиёжи ҳам қондирилмоқда. Бу билан шаҳарда электролитга бўлган талабни муайян даражада қондириш имкони туғилди. Энг муҳими бу участкада янги ишчи ўринлари ташкил этилиб, бир неча нафар киши иш билан банд қилинди.

САҲНАДА — "МИНГ БИР КЕЧА"

Республика ўзбек ёш томошабинлар театрида янги асар — "Минг бир кеча" мусиқали спектаклининг намойиши бўлди. У қадимги шарқ эртаклари асосида саҳналаштирилган бўлиб, яхшилик ва ёмонликнинг азалий тўқнашуви ҳақида ҳикоя қилади. Спектаклни режиссёр В. Умаров саҳналаштирган. Сценарий муаллифи Ҳ. Ҳакимов. Мусиқаларини бастакор А. Эргашев танлаган.

Янги асар томошабинларда катта таассурот қолдирди.

Д. ҲОЛИҚУЛОВА,
Ўза мухбири.

ДИЛДАН СУҲБАТЛАР

Тошкент шаҳридаги мўъжазгина "Саодат" қаҳвахонасида бу кун халқ таълими ва фан ходимлари билан гавжум бўлди. Залга кириб келган уруш қатнашчиларини тўпланганлар қарсаклар билан кутиб олдилар. Кўкракларни орден – медаллар билан безалган отахон ва онахонларни жажжи ўғил-қизлар табрикладилар. Расмий тантаналардан сўнг меҳмонлар дастурхон атрофига ўтирдилар. Дилдан суҳбатлар бошланди.

Зангиота тумани маданият уйи бадиий ҳаваскорлари ижро этган куй ва қўшиқлар, рақслар даврага янада завқу-шавқ бағишлади.

Уруш фахрийлари ангренлик Мирзаҳамдам Қурбонов, олмалиқлик Михаил Морозов, чинозлик Мария Литвинова ва бошқалар сўзга чиқиб уруш даҳшатлари, собиқ қуролдош дўстлари, ҳозирги тинч ҳаёт тўғрисида тўлқинланиб гапирдилар. Афғон уруши қатнашчиси хушовоз хонанда Муроджон Жўраевнинг ижро этган қўшиқлари даврага файз киритди.

Учрашув қатнашчилари бундай ажойиб тадбирни ташкил этган халқ таълими ва фан ходимлари касаба уюшмаси вилоят қўмитаси аҳлига қизғин ташаккурларини билдирдилар.

Б. ПЎЛАТОВ.
Вилоят касаба уюшмалари кенгаши матбуот марказининг мудири.

УСТОЗЛАРИ ХОТИРАСИГА БАҒИШЛАНДИ

Хилватилло Хожакбаровнинг номини Янгийўл туманида кўпчилик яхши эслайди. Ниёзбош қишлоқлик бу йигит доимо қишлоқ болалари ҳам жисмонан чиниққан соғлом бўлишини, улардан ҳам Ўзбекистонимиз шарафини муносиб ҳимоя қила оладиган спорт усталари чиқишини орзу қиларди. Ана шу мақсадда ўзи жисмоний тарбиядан дарс берувчи мактаб ёшларини ўз фанига қизиқтириш учун дарс беришнинг турли шакл ва усулларидан фойдаланар, тез-тез синфлараро, мактаблараро мусобақалар уюштирар эди. Ўзи ҳам баскетбол бўйича Ўзбекистон терма жамоаси сафида мусобақаларда қатнашар эди.

Афсуски, бедаво дард туфайли у 1985 йили 36 ёшида дунёдан кўз юмди. Мана орадан неча йил ўтса ҳамки ҳамқишлоқлари, ўзи ишлаган 14-мактаб жамоаси, туман халқ таълими ходимлари Хилватиллони эслаб, хотирлаб туришади. Ҳар йили апрель ойида эса унинг хотирасига бағишлаб баскетбол бўйича мусобақалар ўтказиш анъанага айланиб қолган.

Куни кеча бу йилги "Хотира" турнирига якун ясалди. Беш кун давом этган қизғин учрашувларда тумандаги олтита мактаб баскетболчилари иштирок этишди. Умумий якунга кўра қизлар ўртасида 16-мактаб вакиллари биринчи, 27-мактаб спортчилари эса иккинчи ўринни олишди. Ўғил болалар орасида 14-мактаб ўқувчилари ғолиб чиқишди. 45-мактаб вакилларига иккинчи ўрин насиб этди.

Т. АКРОМОВ.

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ

ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш Вазирлигининг

ТИББИЁТ БИЛИМ ЮРТИ 14 май ва 25 май кунлари соат 9.00 дан

АБИТУРИЕНТЛАР УЧУН ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИНИ ЎТКАЗАДИ

Бизнинг манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, Чилонзор кўчаси, 1-мавзе, 9-уй, (2, 94, 34, 77, 50-автобуслар; 6, 11-троллейбуслар, 4, 9-трамвайларнинг "Чилонзор", метронинг "Ҳамза" бекатлари).

"АЗАМАТ" КИЧИК КОРХОНАСИНИНГ ЙЎҚОЛГАН МУҲРИ

***

135-мактаб маъмурияти томонидан 1993 йил Н. Ф. Ноговскийнинг номига берилган АУ № 324725 гувоҳнома йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Тошкент вилояти бошқармаси жамоаси шу бошқарма ходими У. М. Бабашевга падари бузруквори Мирзааҳмад БАБАШЕВнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади ва марҳумнинг яқинларига сабр-қаноат тилайди.

Тошкент ҳақиқати
Муассис: Тошкент вилояти ҳокимлиги

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП МАТБУОТЧИЛАР КУЧАСИ, 32.

Телефонлар:
ХАТЛАР ВА ОММАВИЙ ИШЛАР БЎЛИМИ — 33-40-48.
АХБОРОТ, ТИЖОРАТ ВА ЭЪЛОНЛАР БЎЛИМИ — 33-99-15.

● Эълон ва билдирувлар кечиктирилмай чоп этилиши кафолатланади.
● Факт ва далилларнинг ҳаққонийлиги учун мақолалар муаллифлари масъулдирлар.
● Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Индекс: 64672. 1 2 3 4 5 6

Руйхатдан ўтиш тартиби N 8. Буюртма Г – 893. 20970 нусхада босилди, ҳажми – 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А – 2. Босишга топшириш вақти – 20.30. Босишга топширилди 20.30.